

rochet*

communism, commons, cracks, communization, critique, crossings, crisis

κομμουνισμός, κοινά, ρωγμές, κομμουνιστικοποίηση, κριτική, περάσματα, κρίση

C Το τρίτο γράμμα του λατινικού αλφάβητου; Βαθμοί κελσίου; Γλώσσα προγραμματισμού; Ρωμαϊκό αριθμητικό; Μελλοντική αξιολόγηση πιστοληπτικής ικανότητας;

Για αυτούς που δυσκολεύονται να βρουν τους εαυτούς τους στις κυρίαρχες αφηγήσεις, το C παραπέμπει και σε άλλες έννοιες. Από αυτές που δεν συναντάμε συχνά στον δημόσιο διάλογο, σπάνια απασχολούν τις εκπομπές συγκλονιστικών αποκαλύψεων και σίγουρα δεν περιλαμβάνονται στις εμπιστευτικές δηλώσεις υψηλόβαθμου στελέχους του πολιτικού κύκλου.

Επιδιώκοντας να ξεδιαλύνουμε τον γρίφο, πήραμε μερικές ξεχασμένες βελόνες-σαίτες από το παλιό υφαντουργείο της Υφανέτ και ξεκινήσαμε τις σταυροβελονιές. Υφαίνοντας το «crochet», συναντήσαμε τις έννοιες κομμουνισμός (communism), κοινά (commons), ρωγμές (cracks), κομμουνιστικοποίηση (communization), κρίση (crisis), κριτική (critique) στη σχέση κεφάλαιο, στον εθνικό κορμό, στις έμφυλες σχέσεις και στην κυρίαρχη σεξουαλικότητα, περάσματα (crossings) και διάνοιξη διαδρομών που αμφισβητούν τα σύνορα των δομημένων έμφυλων, φυλετικών και πολιτικών κοινωνικών ορισμών.

Θα αναρωτηθεί κανείς γιατί επιλέγουμε να ανασύρουμε και να καταπιαστούμε με λέξεις και έννοιες που για κάποιους παραπέμπουν σε ιερές αγελάδες του παρελθόντος, ενώ για άλλους αποτελούν το έναυσμα ενός μακροσκελούς αφορισμού. Με ποιον τρόπο και γιατί, τέλος πάντων, σχετιζόμαστε με όλα αυτά τα C στην παρούσα στιγμή;

Σχετιζόμαστε μέσω των κοινωνικών αγώνων με τους οποίους καταπιαστήκαμε. Ακόμα πιο σημαντικό για εμάς είναι ότι άρχισε να φαίνεται πως οι κοινωνικοί αγώνες του τελευταίου κύκλου (2008 – 2012), στους οποίους βρεθήκαμε με διάφορους τρόπους, άγγιξαν τα όριά τους και εμείς τα δικά μας. Θεωρητικά όρια, όρια κοινωνικών σχέσεων και, φυσικά, υλικά όρια. Η καπιταλιστική επίθεσή μας σάρωσε και συνεχίζει να μας σαρώνει σχεδόν ανεμπόδιστα. Η ανέναντι του φασισμού έρχεται να ολοκληρώσει το πλάνο της απεξέγερσης και της επαναστασιακής δράσης στον εθνικό κορμό, ενώ ταυτόχρονα το αίτημα για δημοκρατική νομιμότητα γεννάει την ανάγκη για ένα νέο σφριχταγκάλιασμα με το κράτος. Η αριστερά μπορεί να προσφέρει πιθανώς το δεύτερο και αυτό καταλήγει να μετατρέπεται στο τέλος του δρόμου από τη μεριά της σε μορφή αγώνα. Η δημοκρατία μπορεί να διασφαλιστεί με προσφυγή στις κάλπες...

Δεν είναι καινούρια η συνταγή. Οι ρόλοι των διάφορων κρατικών συνιστώσων μπροστά στην αναγκαία αναδιάρθρωση είναι ιστορικά προδιαγεγραμμένοι. Η δική μας θέση αυτήν τη στιγμή μοιάζει αβέβαιη.

Είπαμε «η δική μας», μα ποιες είμαστε εμείς τελικά; Αν κάποτε μας προσδιόριζε η πολιτική μας ταυτότητα ως διαφοροποιητικό στοιχείο μέσα στον κοινωνικό ποταμό των '00ς – και όσο να 'ναι είχε και αυτή όμορφες στιγμές- σίγουρα μετά τον Δεκέμβρη του 2008 συντελέστηκε ένας μετασχηματισμός στη αντίληψη μας για τη δράση. Μετασχηματισμός καθόλου άσχετος με τις απαιτήσεις των καιρών. Η κρίση, όχι σαν καιρικό φαινόμενο αλλά ως η δυναμική ενός διεθνούς κύκλου αγώνων και απειθαρχίας, εξανάγκασε τα αφεντικά να επανειληφθούν με πειθαρχικά μέτρα, προληπτικά και μη. Και τότε έφτασε η ώρα να επανεξετάσουμε τον δικό μας ρόλο ως πολιτική συλλογικότητα. Μας φέ-

νηκε σαν να φτάνει η στιγμή της μεγάλης αναμέτρησης και το πώς θα σταθούμε αποτέλεσε το κεντρικό ερώτημα. Σε ένα ευρύτερο πλαίσιο, θα λέγαμε ότι αυτή η συζήτηση απασχόλησε όλο το ανταγωνιστικό κίνημα. Οι δύο πιο θεματικοί πόλοι, που μονοπόλησαν και τη συζήτηση, ήταν από τη μια η στρατιωτικοποίηση και από την άλλη η εναλλακτική οικονομία.

Εμείς θελήσαμε να βάλουμε στο επίκεντρο τους αγώνες που ξέσπασαν και ξεσπούν και να δούμε τους εαυτούς μας μέσα σε αυτούς. Θεωρήσαμε σκόπιμο να «μπλέξουμε με τα σκατά», όπως λέγαμε παλιότερα για την εμπλοκή μας σε κοινωνικούς αγώνες με προβλέψιμα χαρακτηριστικά (αιτήματα, θεσμικές λύσεις, συνδικαλιστική εκπροσώπηση). Ωστόσο, ο τρόπος με τον οποίο εμπλακίκαμε δεν ήταν άκρως. Επιλέξαμε τους αγώνες που χαρακτηρίζονταν από αυτοοργανωμένες δομές, από συνελεύσεις αγώνα, από άμεσες δράσεις καλεσμένες ανοιχτά και αυτό είχε πολλά να προσφέρει σε όλες και όλους μας με υλικούς, και όχι μόνο, όρους. Εμπειρία αγώνα θα το ονόμαζε κανείς. Όχι πολιτικού αλλά κοινωνικού.

Αυτό το όριο ζούμε αυτή τη στιγμή, την αδυναμία η συλλογική κίνηση να αποτελέσει κάποιας μορφής κόστος για τα αφεντικά. Και το ζούμε με πολύπλευρη πίεση. Από ένα κρατικό σχηματισμό που χρειάζεται τους φασίστες άλλα μόνον ως εκεί που δεν θα δυσφημίσουν τη χώρα στους τουρίστες, από μια αστυνομία που θα παίξει θεσμικά και δημοκρατικά το ρόλο των φασιστών, από μια θεσμική αριστερά που «συμμαζεύεται» και ετοιμάζεται να κυβερνήσει, από την ιδεολογική και υλική κατασταλτική στοχοποίηση σε όλο και διευρυνόμενα κομμάτια της κοινωνίας (τοξικοεξαρτημένους, τρανσέξουαλ, αστέγους, χρεώστες δημοσίου, καταληψίες), από τις τεχνολογίες ελέγχου και πειθαρχίας που ήρθαν για τους μετανάστες αλλά απευθύνονται σε όλους, από τα όπλα που πυροβολούν χωρίς δεύτερη σκέψη.

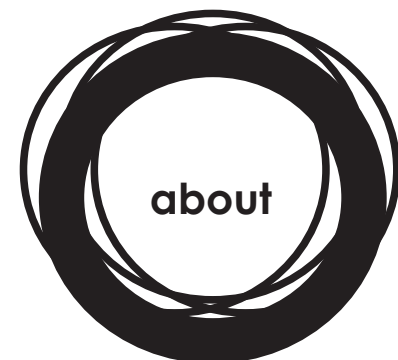
Κάπου εκεί τα θέσφατα έπαψαν να λειτουργούν. Τα μαγαζιά ξαναέμισαν κόσμο. Η ανάγκη έγινε μεγαλύτερη από την άρνησή της. Η πολιτική ορθότητα διαχύθηκε σε ήδη θολωμένα νερά. Και κάπως έτσι ο καπιταλισμός αναδιρθώνεται, ακόμα και με νέους, εναλλακτικούς τρόπους, για να μπορέσει να συνεχίσει.

Υπάρχουν όμως και άλλα δεδομένα. Μη μετρήσιμα. Άλλοι λόγοι, μη εμφανείς, που δεν διεκδικούν κεντρικότητα με όρους πολιτικού ανταγωνισμού. Οι αρνήσεις, ευτυχώς, δουλεύονται σε άλλα πλαίσια. Γίνονται ορατές με διαφορετικούς τρόπους και σε διαφορετικές εκφάνσεις ή δεν έχουν γίνει ακόμα. Έμφυλοι ρόλοι αμφισβητούνται, προσωρινές κοινότητες αγώνα αναδύονται, σύνορα εθνικά καταλύονται μέσα από πράξεις αλληλεγγύης, μικροί αγώνες κερδίζονται, ρεύματα επανασυνδέονται, κήρια ανακαταλαμβάνονται, επιθυμίες αναμετριούνται με τα όρια τους...

Το έντυπο που κρατάτε στα χέρια σας θα προσπαθήσει να αναδείξει τις προβληματικές γύρω από τους αγώνες, τα όριά τους, την αναμέτρησή τους με κράτος και αφεντικά αλλά και με τις εσωτερικές τους ανιφάσεις. Θα προσπαθήσει και να θίξει ζητήματα που μας αφορούν όλες και όλους, που αφορούν τις ζωές μας, ζητήματα φύλου, έθνους και τάξης

Εκάντ οφ χόουπ -που λέμε και στην τούμπα

1	Editorial	σελ 2
2	Αγώνες ενάντια σε πατριαρχία, κεφάλαιο, εθνικισμό	σελ 3
3	Από το παρακρατικό περιθώριο στα σαλόνια της κεντρικής πολιτικής σκηνής: ο φασισμός ως αναπόσπαστο κομμάτι της καπιταλιστικής αναδιάρθρωσης	σελ 4
4	Τρανς στην πυρά (μωβ καφενείο)	σελ 7
5	Ένα φάντασμα πλανιέται πάνω από τα πανεπιστήμια: Το φάντασμα των αγώνων ενάντια στην αναδιάρθρωση και το μπλοκάρισμα των εκπαιδευτικών νόμων	σελ 12
6	Αρπαγή κατοικίας και νέες χωρικές περιφράξεις	σελ 14
7	Ιστάνμπουλ, η πιο όμορφη πόλη: εξέγερση στο Γκεζί (Μάιος - Ιούνιος 2013)	σελ 18
8	Εξέγερση στη Βοσνία. Συνέντευξη με μια Βόσνια αναρχική	σελ 22
9	Χαρτογραφώντας τα κέντρα κράτησης μεταναστών (συνέντευξη no lager Αθήνας)	σελ 24
10	Ο αγώνας ενάντια στα μεταλλεία χρυσού: μια γενική ματιά σε ένα από τα μαχητικότερα και ανθεκτικότερα κινήματα των τελευταίων ετών	σελ 28
11	Θεσσαλονίκη 2014: Ευρωπαϊκή Πρωτεύουσα Νεολαίας ή κάποιος μας κάνει πλάκα (μπασταρδες με μνήμη)	σελ 32

Το Crochet: communism, commons, cracks, communization, critique, crossings, crisis, υφαίνοντας αγώνες ενάντια σε πατριαρχία, κεφάλαιο, εθνικισμό, τυπώνεται στη μητρόπολη της Θεσσαλονίκης από τη συνεύση της κατάληψης Φάμπρικα-Υφανέτ σε 2.500 αντίτυπα και διανέμεται χωρίς αντίτιμο. Δεν υπόκειται σε copyright ούτε στη λογική των creative commons καθώς αποσκοπεί αποκλειστικά στην όξυνση και την κριτική του κοινωνικού ανταγωνισμού.

Για επικοινωνία: contact@yfanet.net

Αγώνες ενάντια σε πατριαρχία, κεφάλαιο, εθνικισμό

Ιταλία

μαζί πολιορκήσαμε αυτά τα μέγαρα

Κινήματα για μια κοινωνική απεργία

Κατά τη διάρκεια του φθινοπώρου του 2013, οργανώθηκαν σε όλη την Ιταλία πλήθος δράσεων από κινήματα για τη στέγαση, το νερό, τις συγκοινωνίες, γενικότερα από κινήματα για τα κοινά, από κοινωνικά κέντρα, από το κίνημα NO TAV (ενάντια στα τρένα υψηλής ταχύτητας), από μετανάστες και μετανάστριες, από επισφαλείς εργαζόμενους, από φοιτήτριες και φοιτητές και από αυτόνομα συνδικάτα βάσης. Το φθινόπωρο του «γενικού ξεσηκωμού» εκατοντάδες χιλιάδες διαδηλωτές από το Μιλάνο έως το Παλέρμο και από το Τορίνο έως τη Ρώμη, τη Νάπολη, τη Φλωρεντία, την Ανκόνα και τη Μπολόνια πολιορκήσαν το κοινοβούλιο, υπουργεία, τράπεζες, στρατόπεδα κράτησης μεταναστών, την έδρα της Google. Απαλλοτρίωσαν σουπέρ μάρκετ, κατέλαβαν πανεπιστήμια και το χρηματιστήριο στο Μιλάνο, κάνανε αυτομειώσεις σε τρένα, συγκροτήθηκαν με τις δυνάμεις καταστολής και, όπως τονίζει το Μπλοκ των Επισφαλών Μητροπολιτών, «δεν κάνουμε ούτε ένα βήμα πίσω. Η εξέγερση είναι διαρκής».

Αμβούργο

αγώνας για την υπεράσπιση της Rote Flora

Από τον Οκτώβριο του 2013, το σχεδόν επί 25ετίας κατειλημμένο κοινωνικό κέντρο Ρότε Φλόρα (κόκκινο λουλούδι), στο Αμβούργο, ξεκίνησε καμπάνια υπεράσπισης απέναντι στα κερδοσκοπικά σχέδια του ιδιοκτήτη του κτιρίου και μεγαλοεπενδυτών που θέλουν να το μετατρέψουν σε εμπορικό κέντρο σε συνδυασμό με τον εξευγενισμό (gentrification) της περιοχής Στέρνσάντσε. Για δέκα μέρες στα τέλη του Δεκέμβρη, χιλιάδες διαδηλωτές συγκρούστηκαν με την αστυνομία. Στο φλεγόμενο δεκαήμερο έγιναν μεγάλες διαδηλώσεις (με σημαντικότερη αυτή στις 21 Δεκέμβρη), επιθέσεις σε καπιταλιστικούς στόχους, όπως τράπεζες και πολυτελή καταστήματα, η αστυνομία επέβαλε «ζώνες έκτακτης ανάγκης», 260 διαδηλωτές προσηχθήσαν και περισσότεροι από 500 τραυματίστηκαν. Και τελικά η Ρότε Φλόρα θα μείνει.

Ισπανία

αγώνας ενάντια σε νόμο που ποινικοποιεί την έκτρωση

Κίνημα για την ελεύθερη έκτρωση

Χιλιάδες διαδηλώτριες για πάνω από ένα χρόνο, κατεβαίνουν στους δρόμους ισπανικών πόλεων εναντίον νομοσχεδίου που προωθεί η κυβέρνηση και το οποίο έχει ως στόχο την απαγόρευση των εκτρώσεων. Σύμφωνα με τον υπουργό Δικαιοσύνης, «η μητρότητα είναι αυτό που κάνει μια γυναίκα πραγματική γυναίκα». Ο νόμος θα επιτρέπει τις εκτρώσεις μόνο σε περιπτώσεις βιασμού ή όταν η υγεία της μητέρας κινδυνεύει. Πρόκειται για νόμο της εποχής του Φράνκο, ωστόσο η ποινικοποίηση των αμβλώσεων ήταν προεκλογική δέσμευση της συντηρητικής κυβέρνησης απέναντι στη Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία. Απέναντι στον σεξισμό και την πατριαρχία, φεμινιστικές συλλογικότητες οργάνωσαν την 1 Φεβρουαρίου το «πράινο της ελευθερίας», το οποίο, αφού πέρασε από δεκάδες πόλεις, έφτασε στη Μαδρίτη. Εκεί οργανώθηκε μεγαλειώδης πορεία, τα πανό της οποίας έγραφαν: «Αποφασίσαμε. Ελεύθερη Έκτρωση», «Η εγκυμοσύνη είναι δική μου και η αμβλώση ενός ιερέα, ενός ψυχιάτρου και ενός δικαστή».

Βραζιλία

mundial 2014: γρασιδί, bussiness και αίμα

Από τις αρχές του Ιούνη, στη χώρα της σάμπα, του καρναβαλιού, του ποδοσφαίρου αλλά κυρίως της φτώχειας, έχει ξεσπάσει μια μεγαλειώδης εξέγερση ενάντια στο Μουντιάλ που φέτος το καλοκαίρι θα διεξαχθεί εκεί. Με κύρια συνθήματα «θέλουμε φαγητό, στέγη, εκπαίδευση και υγεία αντί για γήπεδα και μπάλα», οι αγωνιζόμενοι των φαβέλας, οι ανέστιοι και οι ιθαγενείς που ξεριζώνονται από τη γη τους - προκειμένου να χτιστούν φαραωνικά γήπεδα ποδοσφαίρου - έχουν εξεγερθεί και με καθημερινές σχεδόν συγκρούσεις με τη πιο διεφθαρμένη αστυνομία του πλανήτη, μάχονται για την αξιοπρέπειά τους και το δικαίωμα στη ζωή, ενάντια στη συνεχιζόμενη εξαθλίωση τους.

(πηγή: Άπατρις, φύλλο 24, Ιανουάριος 2014)

26 Μαρτίου 1871, Παρίσι

Κομμούνα

143 χρόνια από την πρώτη έφοδο στον ουρανό. Το πολιτικό πείραμα διήρκεσε 72 ημέρες και πνίγηκε στο αίμα από την κυβέρνηση του Λουί Τιέρ. Το Παρίσι εκείνη την περίοδο ξεχώριζε για την πολυπληθή εργατική του τάξη, που διεκδικούσε μαχητικά τα δικαιώματά της. Μετά τον ανεπιτυχή πόλεμο με τους Πρώσους, το βράδυ της 17ης προς τη 18η Μαρτίου, ο Τιέρ αποφάσισε να αποπλίσει την πόλη μπροστά στον φόβο εργατικής εξέγερσης. Το Παρίσι όμως είχε ήδη ανυποτακτήσει. Από τη Μονμάρτη και την Μπελβίλ οι εξεγερμένες και οι εξεγερμένοι εφορμούν σε όλη την πόλη. Στρατιωτικές δυνάμεις στέλνονται αλλά δεν πυροβολούν κατά του πλήθους. Συλλαμβάνουν κι εκτελούν τους επικεφαλής στρατηγούς τους. Στις 26 Μαρτίου διεξάγονται εκλογές και το δημοτικό συμβούλιο λαμβάνει την ονομασία «Κομμούνα των Παρισίων», εκπροσωπώντας ένα ευρύ ιδεολογικό φάσμα: δημοκράτες και ριζοσπάστες αστούς, σοσιαλιστές, μαρξιστές και αναρχικούς. Αυτή η σύνθεση, ελλείπει σαφούς ιδεολογικού περιγράμματος, δεν κατάφερε να λειτουργήσει αποτελεσματικά, αν και επιτέλεσε σημαντικό έργο σε θέματα εργασίας και παιδείας. Οι τίτλοι του τέλους για την Κομμούνα έπεσαν στις 28 Μαΐου, στο τέλος της «ματωμένης εβδομάδας», στο νεκροταφείο του Περ-Λασέζ, όπου εκτελέστηκαν οι τελευταίοι κομμουνάροι. Τίποτα όμως δεν ήταν πια το ίδιο. «Να αλλάξουμε τη ζωή», είχε γράψει κάποτε ο Ρεμπώ. Και οι εξεγερμένοι και οι εξεγερμένες μεταμόρφωσαν την πόλη και η Κομμούνα έμοιαζε με γιορτή, το παιχνίδι της ζωής ενάντια στον θάνατο της επιβίωσης. Με τα λόγια της κομμουνάρας Λουίζ Μισέλ: «Ο κόσμος ήθελε να τα αγκαλιάσει όλα μεμιάς: τις τέχνες, τις επιστήμες, τη λογοτεχνία, τις ανακαλύψεις. Η ζωή έβραζε. Όλοι βιάζονταν να ξεφύγουν από τον παλιό κόσμο».

29 Μαρτίου 1990, Λονδίνο

Η μάχη της Τραφάλγκαρ

Πάνω από 200.000 διαδηλωτές συγκρούονται με την αστυνομία, στήνουν φλεγόμενα οδοφράγματα με αναποδογυρισμένες Πόρσε και Τζάγκουαρ, σπάνε τις βιτρίνες των McDonalds, Barclays Bank, Atmani, λεηλατούν σουπερμάρκετ, πολιορκούν την πρωθυπουργική κατοικία, περικυκλώνουν το κτίριο του κοινοβουλίου. Απία ήταν η επιβολή από την κυβέρνηση της Θάτσερ του κεφαλικού φόρου (poll tax). Μετά τη Μάχη της Τραφάλγκαρ 18 εκατ. φορολογούμενοι επέστρεψαν απλήρωτους τους λογαριασμούς και ως εκ τούτου καταργήθηκε ο κεφαλικός φόρος και παραιτήθηκε η Θάτσερ.

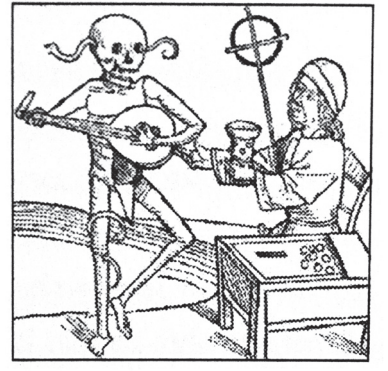
29 Μαρτίου 1972, Τορίνο

Κατάληψη της Μιραφιόρι

10.000 μαχητικοί εργάτες, κυρίως από τις οργανώσεις Lotta Continua και Potere Operaio, μπλοκάρουν και καταλαμβάνουν το εργοστάσιο της Fiat Mirafiori σαν απάντηση στη συμβιβαστική συμφωνία που υπέγραψε το επίσημο συνδικάτο με την εργοδοσία. Η οργανωτική μορφή αυτής της κατάληψης παρέμεινε εντελώς μυστηριώδης, ίσως ακόμη και για τους ίδιους τους εργάτες. Αλλά σίγουρα εκεί μέσα συνέβαινε κάτι πολύ σημαντικό: η νέα κοινωνική σύνθεση των εργατών έφερνε στο εργοστάσιο μοντέλα συμπεριφοράς που δεν είχαν να κάνουν σε τίποτα με την παράδοση του κομμουνιστικού κινήματος, αλλά προέρχονταν από την καθημερινή ζωή των προλεταρίων μιας νέας φουρνιάς. Δεν πρόκειται πλέον για μετανάστες από το νότο χωρίς ρίζες στη μητρόπολη, αλλά για νεαρούς τορινέζους, διαμορφωμένους στο κλίμα των φοιτητικών αγώνων και με εμπειρίες συνεύρεσης στις γειτονιές. Η κατάληψη της Μιραφιόρι συνιστά την πρώτη εκδήλωση του νεανικού προλεταριάτου και θα αποτελέσει το κοινωνικό πλέγμα για τους αγώνες των επόμενων χρόνων, μέχρι την έκρηξη του '77.

Από το παρακρατικό περιθώριο στα σαλόνια της κεντρικής πολιτικής σκηνής

ο φασισμός ως αναπόσπαστο κομμάτι της καπιταλιστικής αναδιάρθρωσης

Ο φασισμός εμφανίζεται για να επιβάλει την καπιταλιστική ομαλότητα τις στιγμές εκείνες που οι κοινωνικές αντιθέσεις δεν είναι διαχειρίσιμες στα πλαίσια της δημοκρατίας.

Παρακολουθούμε τους τελευταίους μήνες να εκτυλίσσονται, σε όλο το φάσμα των ΜΜΕ και γενικότερα της δημόσιας σφαίρας, τα επεισόδια του σίριαλ της χρυσής αυγής. Ενός σίριαλ που, με βασικούς πρωταγωνιστές έκπληκτους δημοσιογράφους, (εξ) απατημένους ψηφοφόρους και αδέκαστους δημοκράτες, ακολουθεί τη δοκιμασμένη και λαοφιλή πλοκή της μάχης των δυνάμεων του Καλού με το απόλυτο Κακό. Ας πάρουμε όμως τα πράγματα από την αρχή...

Η χρυσή αυγή τράβηξε πάνω της τα φώτα της πολιτικής σκηνής λίγο πριν τις τελευταίες βουλευτικές εκλογές. «Από πού ξεφύτρωσαν όλοι αυτοί οι φασίστες;», αναρωτούνται πολλοί. «Είναι μια νέα απειλή για το λίκνο της δημοκρατίας;» Ούτε νέα ούτε απειλή, θα λέγαμε εμείς. Ήδη εδώ και τουλάχιστον δύο δεκαετίες, ο εθνικιστικός λόγος βρίσκει απεύθυνση σε ένα όλο και μεγαλύτερο κομμάτι της ελληνικής κοινωνίας και οι φασιστικές λογικές κάνουν την εμφάνισή τους σε όλο και περισσότερες πτυχές των κοινωνικών σχέσεων.

Από τη δεκαετία του '90 στη δολοφονία Φύσσα. Μια ταχεία περιοδολόγηση

Από τα εθνικιστικά συλλαλητήρια – παραληρήματα για τη Μακεδονία στην εκμετάλλευση των μεταναστών που δουλεύουν με μισθούς εξαθλίωσης, για να κοινομάνε τα κατά τόπους αφεντικά, και από τα συνθήματα για αυτούς που δεν θα γίνουν έλληνες ποτέ στις επιθέσεις σε μετανάστες και σε όσους άλλους αρνούνται να πειθαρχήσουν, γίνεται σαφές ότι ένα κομμάτι της κοινωνίας βλέπει την προσωπική του διέξοδο και ανέλιξη να περνάει μέσα από την υποτίμηση των Άλλων. Εκείνη την εποχή η χρυσή αυγή ήταν μια μικρή οργάνωση με πλούσια όμως παρακρατική δράση κι ένα βιογραφικό γεμάτο με επιθέσεις σε μετανάστες, αριστερούς και καταλήψεις. Πάντα, φυσικά, με τις ευλογίες της αστυνομίας, του προστάτη του δημοκρατικού πολιτεύματος. Ενός πολιτεύματος που δεν

μπορούμε να πούμε ότι ενοχλήθηκε και τόσο από όλα αυτά αλλά μάλλον τα σιγοντάρισε και τα αγκάλιασε με χαρά. Ήταν η βρώμικη δουλειά που έπρεπε να γίνει. Άλλωστε, κατά βάθος, η λάμψη των ολυμπιακών αγώνων που πλησίαζαν, των μεγάλων επενδύσεων και της ηγεμονίας στα Βαλκάνια ήταν τόσο εκτυφλωτική που έφερνε σε δεύτερη μοίρα τα πτώματα πάνω στα οποία πάτησε η εθνική ευημερία και ανάπτυξη.

Όμως, η ευημερία εξαντλήθηκε και έδωσε τη θέση της στην κρίση. Και, αν και η εξέγερση του Δεκέμβρη ήταν και μια δήλωση άρνησης ευρύτερων κοινωνικών κομματιών να εξαθλιωθούν περαιτέρω και να ταυτίσουν το συμφέρον τους με αυτό των αφεντικών, η επέλαση της κρίσης δεν ανακόπηκε.

Έτσι, λοιπόν, είδαμε τον μετασχηματισμό του κράτους, το οποίο χάνει πλέον το κοινωνικό του προφίλ και οργανώνει την αναπαραγωγή της κοινωνίας με στρατιωτικούς όρους, που έρχονται να αντικαταστήσουν το παλιό κοινωνικό συμβόλαιο. Οι παροχές που διατηρούσαν την κοινωνική ειρήνη και παρέτειναν την καπιταλιστική ομαλότητα δίνουν τη θέση τους στην καταστολή. Το διακύβευμα πλέον είναι σαφές: πρέπει όλοι να πειθαρχήσουμε, να γίνουμε πιο φθηνοί, υπάκουοι και να μην βγάλουμε κιχ. Και όσοι διαφωνούν και περισσεύουν θα αλεστούν και θα πεταχτούν στο περιθώριο. Η χρυσή αυγή κλήθηκε να επιβάλει αυτή τη συνθήκη εκεί που το κράτος δεν έφτανε ή δεν είχε την κοινωνική νομιμοποίηση να το κάνει ανοιχτά. Ο φασισμός δηλαδή εμφανίζεται για να επιβάλει την καπιταλιστική ομαλότητα τις στιγμές εκείνες που οι κοινωνικές αντιθέσεις δεν είναι διαχειρίσιμες στα πλαίσια της δημοκρατίας.

Όλον αυτόν τον καιρό, η οργάνωση βρίσκει βήμα στα περισσότερα μίντια για να ξεράσει τις μισάνθρωπες απόψεις της. «Εκλεκτοί» δημοσιογράφοι την υποδέχονται σαν τη «νέα διαφορετική πρόταση για την κρίση», η πολιτισμική παράδοση του φασισμού γίνεται εξαγόμενο λαϊφστά-

ηλ, προϊόν και must, και τα «πικάντικα» της προσωπικής ζωής των βουλευτών της αντικείμενο καθημερινού κουσκους. Η (ακόμα πιο) βρώμικη δουλειά γίνεται αλλού. Γίνεται στις γειτονιές, όπου τα πογκρόμ σε μετανάστες και οροθετικές σερβίρονται προς τέρψιν της πληγωμένης από την αναδιάρθρωση ελληνικής μικροϊδιοκτησίας και τους μαγαζάτορες της. Γίνεται με δολοφονικές επιθέσεις σε καταλήψεις και στέκια του κινήματος, αλλά και στο σπάσιμο της απεργίας των ναυτεργατών «για το καλό της εθνικής οικονομίας». Γίνεται εκεί, τελικά, που υπάρχουν πρόθυμοι εξαθλιωμένοι να κάνουν μεροκάματο για την οργάνωση, να γίνουν τσιράκια και μπράβοι των εφοπλιστών, να την πέσουν σε αυτούς που απεργούν στις ελληνικές επιχειρήσεις, να πιστέψουν ότι θα ζήσουν με τα ψίχουλα που τους πετάει το κόμμα/το αφεντικό/η πατρίδα, αρκεί να πατήσουν στα κεφάλια που περισσεύουν ή δεν σκύβουν.

Ας σημειωθεί εδώ ότι η άνοδος της χρυσής αυγής συνέβη σε μια κοινωνία που από το 2010 είχε εμπλακεί σε μια σειρά κινημάτων. Κινήματα, όπως αυτά των πλατειών, που προσπάθησαν να μπλοκάρουν την αναδιάρθρωση, γονιμοποίησαν μια σειρά νέων εγχειρημάτων και τρόπων αντίστασης και επιχείρησης να θέσουν κεντρικά ερωτήματα. Είναι αυτή η διερώτηση των κινημάτων που καθορίζει συνήθως και τα όριά τους και, στην περίπτωση μας, η χρυσή αυγή ήρθε να δώσει μια απάντηση διαχείρισης της κρίσης, μια απάντηση που κυκλοφορούσε στη δημόσια σφαίρα ως ρεαλιστική και πραγματοποιήσιμη. Και, όπως διάφοροι συνομιλητές, ένθεν και κείθεν, προσπαθούσε να επανασυστήσει τη φανταστική κοινότητα του έθνους ενάντια στα περίφημα ξένα συμφέροντα.

Παρ' όλα αυτά, η υποτίμηση της ζωής μας δεν προχώρησε χωρίς αντιστάσεις. Άλλοτε πιο οργανωμένα και άλλοτε πιο σπασμωδικά, δεκάδες συλλογικές και ατομικές αρνήσεις δεν επέτρεψαν στην καπιταλιστική βαρβαρότητα να ισοπεδώσει τις ζωές μας.

Από 'δω και πέρα, η κρατική ατζέντα αναβαθμίζεται, το λεγόμενο «νομικό οπλοστάσιο» εμπλουτίζεται συνεχώς (και η όποια υποτιθέμενη ουδετερότητα της νομοθεσίας πάει περίπατο), νέες πρακτικές εγκαινιάζονται και προστίθενται στη φαρέτρα της καταστολής. Το μενού περιλαμβάνει ξύλο στις πορείες, επιχειρήσεις «σκούπα» στα κέντρα των πόλεων, διαπομπεύσεις, εκκνώσεις καταλήψεων, επιστρατεύσεις απεργών. Κι όλα αυτά σεβίζονται μαζί με ένα συνονθύλευμα νέων νόμων και προεδρικών διαταγμάτων, που θεμελιώνουν κι οχυρώνουν τη δημοκρατία μας, ορίζοντας παράλληλα και τους εχθρούς της. Την ίδια περίοδο τα τάγματα εφόδου της Χρυσής Αυγής αποκτούν όλο και περισσότερη δύναμη και αυτονομία, εκκινούμενα και συντηρούμενα από τη φασιστική ρητορική που αναπαράγεται σε κάθε πτυχή του δημόσιου λόγου.

18 Σεπτέμβρη, Κερασίνοι. Ώρα μηδέν.

Το βράδυ της 18ης Σεπτέμβρη πέφτει άλλος ένας νεκρός από τα μαχαίρια των ταγμάτων εφόδου της χρυσής αυγής. Αυτή τη φορά, Έλληνας και αντιφασίστας. Το κίνημα με τα αντανάκλαστικά του οργανώνεται, κάνει πορείες, συγκρούεται με τους μπάτσους, διεκδικεί ξανά τον δημόσιο χώρο.

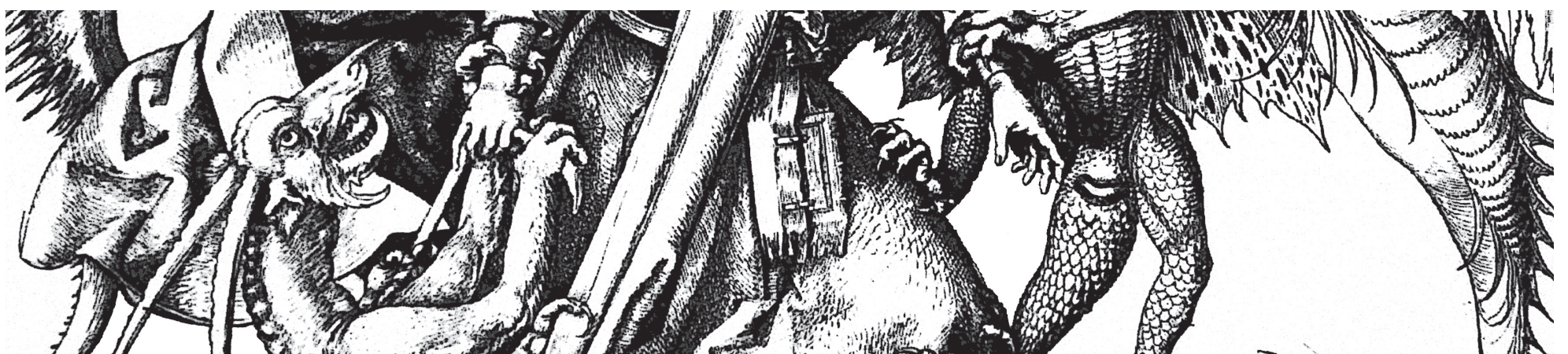
Στη μιντιακή διαχείριση της είδησης, η ελληνική κυβέρνηση, με προεξάρχοντα τον Σαμαρά, λίγο-πολύ παρουσιάστηκε να κατατροπώνει το απόλυτο κακό και να μας σώζει από τον κίνδυνο. Οι κακοί μπήκαν στη φυλακή και πλέον μπορούμε να πανηγυρίζουμε. Αυτό που θάφτηκε, μέσα στις επευφημίες των χειροκροτητών και τις ιαχές για νομιμότητα και περισσότερη δημοκρατία, ήταν

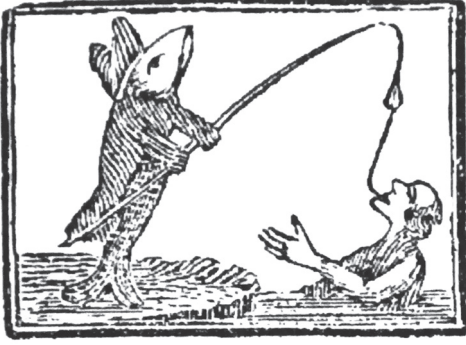
η έμμεση, πλην σαφής, υπόσχεση αποφασιστικής μετάνοησης σε ακόμα μεγαλύτερο κρατικό συγκεντρωτισμό, σε ακόμα πιο αυταρχικές και κατασταλτικές μορφές διαχείρισης του πληθυσμού και της κοινωνικής αναπαραγωγής του. Η δημοκρατία είναι πλέον κοινωνικά και θεσμικά νομιμοποιημένη να εφαρμόζει φασιστικές λογικές και πρακτικές. Και όταν μπορείς χωρίς πρόβλημα και με καθαρά χέρια να γεμίζεις τα στρατόπεδα συγκέντρωσης με τις εξορμήσεις του «Ξένιου Δία», δεν έχεις ανάγκη από τα «βρώμικα» και «βίαια» πογκρόμ. Σύμφωνα και με την θεωρία των δύο άκρων, άλλωστε, ο μοναδικός καθ' ύλην αρμόδιος για την άσκηση βίας είναι το κράτος και οι φορείς του. Ας μην ξεχνάμε ότι η επίθεση στις ζωές μας εκπορεύεται από την αποδοχή των θυσιών στα πλαίσια της Αγίας Δημοκρατίας και θωρακίζεται μέσα από το αντίστοιχο νομικό πλαίσιο. Έτσι παράγεται και η νέα εθνική ενότητα, που έρχεται να στρογγυλοκάτσει στο σβέρκο των ήδη εξαθλιωμένων κοινωνικών κομματιών που αρνούνται να υποτιμηθούν περαιτέρω.

Άλλη μια νίκη του κινήματος;

«Τουλάχιστον όμως ξεμπερδέψαμε με τους φασίστες της χρυσής αυγής» θα πει κανείς... Ας μη γελιόμαστε, η χρυσή αυγή είναι ένα από τα επιλεγμένα καταστήματα, δεν είναι όμως ο αποκλειστικός αντιπρόσωπος στην Ελλάδα. Ο φασισμός δεν μετριέται μόνο με εκλογικά ποσοστά, ούτε είναι ένα μπαλόνι που η κυβέρνηση φουσκώνει και ξεφουσκώνει όποτε τη βολεύει. Όπως αναφέραμε παραπάνω, αποτελεί κοινωνική σχέση, που οι ρίζες της μπορούν να αναζητηθούν βαθιά μέσα στην ελληνική κοινωνία και οι πολιτικές μορφές έκφρασής της μπορεί να ποικίλουν. Ας μην βιαστούμε λοιπόν να πανηγυρί-

Η επίθεση στις ζωές μας εκπορεύεται από την αποδοχή των θυσιών στα πλαίσια της Αγίας Δημοκρατίας και θωρακίζεται μέσα από το αντίστοιχο νομικό πλαίσιο. Έτσι παράγεται και η νέα εθνική ενότητα που έρχεται να στρογγυλοκάτσει στο σβέρκο των ήδη εξαθλιωμένων κοινωνικών κομματιών που αρνούνται να υποτιμηθούν περαιτέρω.

ένας ταυτοτικός και αυθύπαρκτος αντιφασισμός ασφυκτιά μέσα στα στενά του όρια και ως τέτοιος αδυνατεί να είναι αποτελεσματικός. Για εμάς, ο αντιφασιστικός αγώνας έχει νόημα ως κομμάτι των καθημερινών αγώνων ενάντια στην αναδιάρθρωση. Μόνο εκεί, στο πεδίο του ταξικού/κοινωνικού ανταγωνισμού, μπορεί να αρθρώσει τα περιεχόμενά του.

σουμε για τη χρυσή αυγή*. Ένα μεγάλο μέρος της κριτικής που της ασκείται μάλιστα από το κοινοβουλευτικό τόξο, ανεξαρτήτως απόχρωσης, δεν εστιάζει τόσο στην προφανή φασιστική δράση, αλλά στο ότι η οργάνωση κινούνταν στα πλαίσια της παρανομίας. Σαν προέκταση αυτού, οι δημοσιογράφοι συνεχίζουν να πέφτουν από τα σύννεφα και να εκπλήσσονται, βγάζοντας όλη τους την πίκρα για το πουλέν που τους απογοήτευσε. «Καλά, είναι αυτοί σοβαροί εθνικιστές, αυτοί που πουλούσαν εμπορεύματα σε ΠΑΚΙΣΤΑΝΟΥΣ; Και μάλιστα ΠΑΡΑΝΟΜΑ, χωρίς αποδείξεις;» Η κριτική αφενός συσκοτίζει την ουσία, αφετέρου γίνεται από δεξιά σκοπιά, δείχνοντας το πραγματικό πρόσωπο των σοκαρισμένων δημοσιογράφων, που εγκυλούν τους φασίστες ότι δεν είναι αρκετά εθνικιστές.

Στα ίδια περίπου επίπεδα κινήθηκαν και οι διακηρύξεις της (εντός και εκτός κοινοβουλίου) αριστεράς. Από το «καλά έκανε η κυβέρνηση, αλλά εμείς το ζητούσαμε εδώ και καιρό» μέχρι αυτούς που πανηγυρίζουν «ακόμα μια μεγαλειώδη νίκη του κινήματος», γίνεται αντιληπτό ότι τα κομματικά επιτελεία ενδιαφέρονται πρωτίστως να καρπωθούν την υπεραξία από την όλη ιστορία παρά να αφουγκραστούν το τι πραγματικά συνέβη. Έτσι, βρίσκονται να ζητούν από το κράτος να κάνει καλά τη δουλειά του και να αναλάβει μέσω της δικαιοσύνης και της αστυνομίας το τσάκισμα της χρυσής αυγής. Καταλήγουν, λοιπόν, να καλούν σε ένα μαζικό αντιφασιστικό κίνημα, το οποίο, αδυνατώντας να συνομιλήσει με την κοινωνία, στρέφεται προς την κυβέρνηση ζητώντας της να διαμεσολαβήσει.

Για εμάς, η επιλογή ενός αποκομμένου αντιφασιστικού αγώνα μέσα στην κρίση μπορεί να παράξει και μια διαχωρισμένη πρακτική, διαχωρισμένη από τις κοινότητες των αγωνιζομένων αλλά και από την ολότητα των φετιχοποιημένων κοινωνικών σχέσεων που μας ορίζουν.

Βρίσκουμε ότι ένας ταυτοτικός και αυθύπαρκτος αντιφασισμός ασφυκτιά μέσα στα στενά του όρια και ως τέτοιος αδυνατεί να είναι αποτελεσματικός, ενώ ταυτόχρονα απέχουμε πολύ από λογικές που προτάσσουν τη δημιουργία ενός μετώπου, στο οποίο χωράνε όλοι ενάντια στο «απόλυτο κακό». Για εμάς, ο αντιφασιστικός αγώνας έχει νόημα ως κομμάτι των καθημερινών αγώνων ενάντια στην αναδιάρθρωση. Μόνο εκεί, στο πεδίο του ταξικού/κοινωνικού ανταγωνισμού, μπορεί να αρθρώσει τα περιεχόμενά του. Από τους αγώνες για την ελεύθερη πρόσβαση στα νοσοκομεία ως τους αγώνες για τη σίτιση στη φοιτητική λέσχη του ΑΠΘ, και από τους αγώνες στις γειτονιές για να μην αφήσουμε ούτε εκατοστό δημόσιου χώρου στους φασίστες μέχρι τις οργανωμένες απεργιακές περιφρουρήσεις ενάντια στους φασίστες-μπράβους των αφεντικών. Επιστρέφοντας τη διεξαγωγή του αντιφασιστικού πολέμου στο πεδίο του κοινωνικού ανταγωνισμού, αναστοχαζόμενοι τον τρόπο, την ένταση και τις μορφές που παίρνει η αντίσταση στην αναδιάρθρωση. Δημόσια, συλλογικά, αδιαμεσολάβητα, ακηδεμόνευτα, χωρίς ειδικούς και νεροκουβαλητές. Γιατί, όπως έλεγε και ένα κείμενο παλιά:

Μπροστά στο προφανές της καταστροφής υπάρχουνε

εκείνοι που αγανακτούν κι εκείνοι που παρατηρούν

εκείνοι που καταγγέλλουν κι εκείνοι που οργανώνονται.

Είμαστε μεταξύ αυτών που οργανώνονται.

Στις καταλήψεις,

στις γειτονιές,

στους χώρους δουλειάς.

Όταν, μετά από αρκετούς μήνες, το παρόν κείμενο όδευε επιτέλους στο τυπογραφείο, ανακοινώθηκε από την προσωρινή ηγεσία της χρυσής αυγής το ρίαν b: Αν κηρυχθεί παράνομη η χρυσή αυγή, υπάρχει έτοιμη η νόμιμη «εθνική αυγή», για να χρησιμεύσει ως όχημα καθόδου στις εκλογές. Ο φασισμός δεν αρχίζει λοιπόν με Χ και δεν τελειώνει στο η.

Τρανς στην πυρά

μωβ καφενείο

Οι τρανς γυναίκες προσήχθησαν επειδή βρίσκονταν σε μια συγκεκριμένη περιοχή κατά τις βραδινές ώρες και επειδή είχαν διαφορετικό κοινωνικό φύλο από το βιολογικό τους, διαφορετική εμφάνιση από αυτή που έγραφε η ταυτότητά τους.

Τον Μάιο του 2013, στη Θεσσαλονίκη, διεξήχθη ένα πογκρόμ από την ελληνική αστυνομία που στοχοποίησε τρανς γυναίκες. Οι πολύωρες προσαγωγές και ο εκφοβισμός των γυναικών συνοδεύτηκαν από κάθε είδους σεξιστικά, ρατσιστικά και προσβλητικά σχόλια, ενώ κατά τη διάρκεια της διαδικασίας προσήχθη και η δικηγόρος που έφτασε στο αστυνομικό τμήμα για να υπερασπιστεί μία τρανς γυναίκα (πελάτη της).

Όπως περιγράφει μια από τις διωκόμενες στο εξής Κ:

Κ: «Ξεκίνησε πολύ αιφνίδια. Στην αρχή, όταν συνέβη το πρώτο περιστατικό, πιστέψαμε ότι ήταν κάτι μεμονωμένο, αλλά στην πορεία καταλάβαμε πως δεν ήταν τυχαίο. Στις 30 Μαΐου, έκανα μια βόλτα για να συναντήσω φίλες μου τρανς για να τους πω κάποια πράγματα που αφορούσαν τη συλλογική δράση του Σωματίου. Την ώρα που πήγα να παρκάρω το αμάξι ήρθαν δίπλα μου δύο μηχανές της ομάδας Δίας και μου λένε: «Σβήσε το αυτοκίνητο και κατέβα». Ούτε καν μου ζήτησαν χαρτιά, ταυτότητα. Τους είπα: «Για ποιο λόγο να σβήσω το αυτοκίνητο και να κατέβω;», «Κατέβα να πάμε εκεί στη γωνία και θα σου τα πει ο αξιωματικός υπηρεσίας. -Τι να μου πει; Δεν καταλαβαίνω. Για ποιον λόγο να κατέβω; -Έλα, δεν θα το συζητάμε και πολλή ώρα, κατέβα και πήγαινε στη γωνία. Ό,τι απορίες έχεις θα σου τα πει ο επικεφαλής της επιχείρησης». Είναι λογικό πως δεν φέρνεις αντίσταση σε κάτι τέτοιο, γιατί μετά αρχίζουν τα "αντίσταση κατά της αρχής" κλπ. Κατεβαίνω από το αμάξι και πιάνει το μάτι μου τη γυναίκα αστυνομικό να με κοιτάει με τόσο μίσος! Αισθάνθηκα πρώτη φορά τόση αποστροφή, μίσος, αηδία. Της λέω: «Να ρωτήσω κάτι; Για ποιο λόγο με κοιτάς με αυτό τον τρόπο;». Μου λέει: «Έλα που θα σου δώσω και λογαριασμό για το πώς θα σας κοιτώ. Προχώρα να τελειώνουμε». Κατεβαίνω, προχωράω, στρίβω προς τα εκεί που ήταν ο επικεφαλής και του λέω: -Εσείς είστε ο επικεφαλής; -Ναι. - Μπορείτε να μου πείτε τι γίνεται; -Θα κάνουμε μία προσαγωγή για μια εξακριβώση. -Αν θέλετε να εξακριβώσετε τα στοιχεία μου μπορείτε να πάρετε την ταυτότητα μου, το δίπλωμά μου, την άδεια και την ασφάλεια του αυτοκινήτου μου, που είναι όλα στο αμάξι και να κάνετε την εξακριβώση. Για ποιον λόγο πρέπει να έρθω στο τμήμα για να εξακριβώσετε τα στοιχεία μου; - Έτσι πρέπει να γίνει, να έρθετε στο τμήμα. -Κοίτα να δεις δεν είμαι ούτε κανένα χθεσινό, ούτε κανένα μικρό, ούτε κανένα αγράμματο· αυτό που θέλετε να κάνετε αυτή τη στιγμή δεν στηρίζεται σε καμία νομιμότητα. Να έχω, Έλληνας πολίτης, τα χαρτιά μου και να με προσαγάγετε στο τμήμα για εξακριβώση είναι παράνομο. Και πετάγεται ο αστυνομικός που με σταμάτησε και λέει: - «Δεν κατάλαβα! Το να κάνεις πίπες στο δρόμο είναι νόμιμο; -Σε εμένα το είπες αυτό; -Ναι. -Τώρα που με σταμάτησες με το αυτοκίνητο, με είδες να κάνω κάτι τέτοιο; -Νομίζεις δεν ξέρουμε τι γίνεται; -Άσε τι ξέρεις και δεσ το τι βλέπεις. Ήμουν εν κινήσει, δεν είχε σταματήσει το αυτοκίνητο να τσουλάει, και μου είπε «πάρκαρε και κατέβα!», «οι πίπες που είναι;» Αν διαπιστώσεις κάτι παράνομο την ώρα που το κάνω, έλα να με συλλάβεις· με το 'θα' κάνω κάτι, πώς έρχεσαι; - Δεν θα το συζητάμε τώρα! - Μας άφησαν γύρω στις 5 παρα τέταρτο. Μας πήγαν στο Α.Τ. πλατείας Δημοκρατίας. Το επόμενο βράδυ συνέβη περίπου το ίδιο στην Αναστασία και τη Ρέα, την ώρα που πήγαιναν να βάλουν

Όταν μ' έβγαλε τον ρώτησα γιατί κρατούμαι, μου είπε ότι εγώ ήθελα από μόνη μου να κλειδωθώ, ρώτησε και τους υπόλοιπους «έτσι παιδιά;». Αυτή ήταν και η πιο τρομακτική στιγμή της ιστορίας αυτής: Κάποιοι δεν μίλησαν, κάποιοι έγνευσαν ας πούμε, κάποιοι είπαν «ναι, ναι» μόνοι τους και υπόλοιποι γέλαγαν.

βενζίνη στο αυτοκίνητο. Τις σταμάτησαν στο δρόμο. Όλα γίνονταν στην περιοχή της Μοναστηρίου-Γιαννιτσών-Κωλέτη, εκεί. Στο City Gate κοντά. Αλλά το βενζινάδικο που πήγαν τα κορίτσια βρίσκεται κοντά στο κτελ μακεδονίας και τις σταμάτησανε κάπου στο τέρμα της Γιαννιτσών, πριν στρίψουν για να φτάσουν στο βενζινάδικο. Τις πήρανε και αυτές μέσα. Το επόμενο βράδυ τις ίδιες πάλι. Όλες οι προσαγωγές γίνονταν χωρίς να εξηγηθεί ο λόγος, εντελώς αυθαίρετα, ή μάλλον με αυθαίρετες υποθέσεις ότι κάναμε κάτι που δεν αποδεικνυόταν από τίποτε.

Την προσαγωγή των τρανς ακολούθησε και η κράτηση της δικηγόρου που πήγε στο τμήμα για να τις συναντήσει. Η ίδια περιγράφει :

Η: Ήταν μια φρικτή εμπειρία, δεν περίμενα ότι θα με πείραζε τόσο πολύ γιατί γενικά είμαι «σκληρόπετση», δουλεύω πολλά χρόνια στο ποινικό, πολλά χρόνια σε φυλακές, και δεν περίμενα ότι θα με πείραζε. Με προσέβαλε πάρα πολύ αυτό που συνέβη. Τα γεγονότα λίγο πολύ είναι γνωστά. Πήγα στο τμήμα να δω μία τρανς γυναίκα που είχε προσαχθεί για τρίτη φορά μέσα σε τέσσερις μέρες. Ο αξιωματικός υπηρεσίας δεν μ' άφησε ν' ανέβω. Εγώ επέμεινα ότι πρέπει ν' ανέβω. Μάλιστα μου είπε ότι έχει δύσει ο ήλιος, κι αυτή ήταν η αιτιολογία γιατί δεν μπορώ ν' ανέβω. Του απάντησα ότι έχει δύσει ο ήλιος της λογικής. Ο δικηγόρος μπορεί 24 ώρες το 24ωρο να επισκεφτεί τον πελάτη του που κρατείται. Θεώρησαν ότι θα παραιτούμεν. Εγώ δεν παραιτήθηκα και πήρα το 100 έτσι ώστε να έρθουν να λύσουν το πρόβλημα. Να διαπιστώσουν τι αδίκημα είναι αυτό που τελείται όταν κάποιος δεν αφήνει τον δικηγόρο και τον κρατούμενο να συναντηθούν.

Μωβ: Δηλαδή ήσασταν στο τμήμα και πήρατε τηλέφωνο;

Η: Ναι, και πήρα το 100, γιατί δεν μπορεί κάποιος που κρατείται να μην μπορεί να έχει επικοινωνία με τον δικηγόρο του! Είναι θεμελιώδες δικαίωμα. Είναι ανθρώπινο δικαίωμα να έχει κάποιος απρόσκοπτη επαφή με τον δικηγόρο του όταν τον βάλουν μέσα σ' ένα κρατητήριο. Εν πάση περιπτώσει, ανεβαίνοντας πάνω ο αξιωματικός υπηρεσίας μου είπε ότι θα πάω αυτόφωρο! Εγώ νόμιζα ότι μου κάνει πλάκα διότι οι δικηγόροι δεν πάνε αυτόφωρο, αν δεν συνεδριάζει την επόμενη μέρα το τριμελές εφετείο. Μου ζήτησε την πολιτική μου ταυτότητα, μου ζήτησε και τη δικηγορική και μου τις απομάκρυνε, κάτι το οποίο δεν συμβαίνει συνήθως, και έτσι ρωτάω (που τις πάτε;) Έρχεται, με πιάνει από πίσω, ανοίγει το κρατητήριο, με ρίχνει μέσα και μου λέει «μέσα κι εσύ».

Μωβ: Δια της βίας δηλαδή;

Η: Ναι, και με κλειδώσε. Εγώ, όσο ήμουν παράνομα πίσω από τα κάγκελα, σε αυθαίρετη θέση κράτησης, φυσικά υπερασπίστηκα τα δικαιώματά μου ως συνλεπουργός της δικαιοσύνης -γιατί δεν είναι δυνατόν μια δικηγόρος που βρίσκεται εκεί να υπερασπιστεί την πελάτη της να την κρατούν - ώστε να με βγάλουν έξω, να τον συλλάβουν και να σεβαστούν τον ρόλο τους και το προεδρικό διάταγμα που ορίζει τις υποχρεώσεις τους. Μάλιστα κάποιον καιρό αργότερα, είδαμε κάποιον απ' αυτούς τους αστυνομικούς στο δικαστήριο και μου είπε (πρέπει να είστε πολύ καλή δικηγόρος. Τα λέγατε πολύ ωραία πίσω απ' τα κάγκελα).

Μωβ: Έκανε και χιούμορ δηλαδή;

Η: Ναι, έκανε και χιούμορ! Έτσι στη συνέχεια, ως όφειλα, μήνυσα τον αστυνομικό, καθώς και τους υπόλοιπους συναδέλφους του που έπρεπε να πράξουν τα νόμιμα. Όταν μ' έβγαλε τον ρώτησα γιατί κρατούμαι, μου είπε ότι εγώ ήθελα από μόνη μου να κλειδωθώ, ρώτησε και τους υπόλοιπους «έτσι παιδιά;». Αυτή ήταν και η πιο τρομακτική στιγμή της ιστορίας αυτής: κάποιοι δεν μίλησαν, κάποιοι έγνευσαν ας

πούμε, κάποιοι είπαν «ναι, ναι» μόνοι τους και οι υπόλοιποι γέλαγαν. Αυτό το πράγμα εμένα μ' έκανε να αισθάνομαι ότι δεν είμαι στην ελληνική αστυνομία, ότι είμαι σε εγκληματική οργάνωση. Παρ' όλα αυτά επέμεινα να μου γνωρίσουν γιατί κρατείται η πελάτισσά μου, δηλαδή ξαναγύρισα σ' αυτό. Μου είπαν ότι δεν κρατείται, ότι έχει προσαχθεί. Τότε τους είπα «θα πρέπει να ξεκλειδώσετε» Ήταν και άλλες τέσσερις και όλες μου είπαν ότι έχουν προσαχθεί, και τους είπα «θα πρέπει να ξεκλειδώσετε. Ή κρατούνται και θα πρέπει να τους γνωρίσετε γιατί ή θα τις ξεκλειδώσετε». Αυτό δημιούργησε έναν εκνευρισμό. Και συμπλήρωσα να φέρουν κι έναν συνάδελφό τους για να καταθέσω μήνυση. Μου απάντησε ο αστυνομικός: «Αν με μηνύσετε, θα σας μηνύσω κι έχω τόσους μάρτυρες». Αναγκάστηκα κι εγώ να φύγω γιατί κάποια στιγμή ένιωσα ότι όταν συνειδητοποιήσει τι πρόκειται να πάθει για αυτό που έκανε μπορεί τα πράγματα να γίνουν επικίνδυνα και αποφάσισα να φύγω. Ήμουν σε πολύ άσχημη κατάσταση (...) Πήγα στο τμήμα Λευκού Πύργου για να κάνω τη μήνυσή μου και ξύπνησα και τη συνάδελφο Ξανθίππη Μωησίδου για να έρθει να με συνδράμει γιατί ήμουν σε πολύ άσχημη κατάσταση μόλις κατέβηκα. Ξέρεις, όσο ήμουν στο τμήμα ήμουν εγώ υπερασπίστρια αλλά μετά που βγήκα από το τμήμα, ένιωθα ήταν σε κάθε μου κύτταρο ότι ήμουν θύμα μιας απίστευτης αυθαιρεσίας.

Έκανα κάποιες ώρες να δώσω κατάθεση γιατί κάθε δύο με τρεις λέξεις έκλαιγα με αναφιλητά. Γιατί, αν θέλεις και σημειολογικά, ο δικηγόρος συμβολίζει την ελπίδα αυτού που κρατείται να βγει έξω. Αν τον βάλεις μέσα είναι πολύ κακός συμβολισμός.....»

Μωβ: Αυτή τη στιγμή σε ποιο σημείο βρίσκεται αυτή η διαδικασία νομικά;

Η: Έχει γίνει μήνυση, υπήρξαν και έντονες πιέσεις ν' αποσυρθούν οι μηνύσεις και θα δούμε πώς προχωρά.

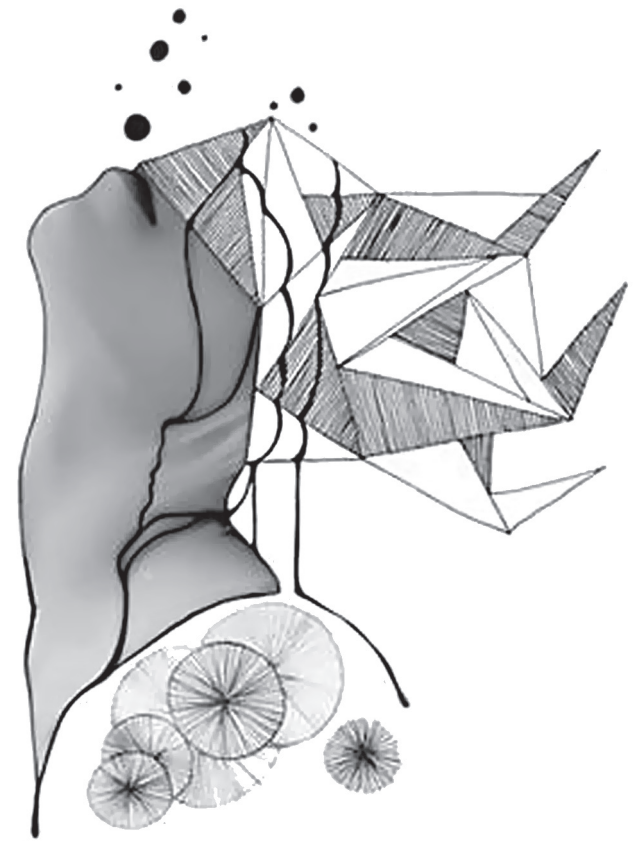
«Για να βελτιώσουμε την εικόνα της περιοχής»

Η περιοχή στην οποία έγιναν οι προσαγωγές είναι κυρίως η δυτική (αύλη) της πόλης και φέρει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά. Ο δήμος Θεσσαλονίκης είχε από παλιά επικεντρώσει το ενδιαφέρον του σε αυτή την περιοχή. Η ανάπτυξη της είχε ξεκινήσει τα τελευταία χρόνια με την ανέγερση αρκετών οικοδομικών συγκροτημάτων, τη μετατροπή βιοτεχνιών σε

Ο αξιωματικός υπηρεσίας δεν μ' άφησε ν' ανέβω, εγώ επέμεινα ότι πρέπει ν' ανέβω. Μάλιστα μου είπε ότι έχει δύσει ο ήλιος, αυτή ήταν η αιτιολογία γιατί δεν μπορώ ν' ανέβω. Του είπα ότι έχει δύσει ο ήλιος της λογικής. Ο δικηγόρος μπορεί 24 ώρες το 24ωρο να επισκεφτεί τον πελάτη του που κρατείται.

Οι τρανς γυναίκες προσήχθησαν επειδή βρίσκονταν σε μια συγκεκριμένη περιοχή κατά τις βραδινές ώρες και επειδή είχαν διαφορετικό κοινωνικό φύλο από το βιολογικό τους, διαφορετική εμφάνιση από αυτή που έγραφε η ταυτότητά τους

χώρους τέχνης και loft και με τα πρώτα εμπορικά κέντρα να κάνουν την εμφάνισή τους. Με στόχο τη δημιουργία ενός σύγχρονου επιχειρηματικού πάρκου στην περιοχή, άρχισαν να δραστηριοποιούνται πολεοδόμοι, αρχιτέκτονες, εργολάβοι, νέοι κάτοικοι, έμποροι και καταναλωτές. Όμως, στην ίδια αυτή περιοχή, προϋπήρχαν πληθώρα οίκων ανοχής, μετανάστες από την πρώην σοβιετική ένωση, τσιγγάνοι, μαγαζιά κινέζων μεταναστών και μια πιάσσα ανεύρεσης εργασίας μεταναστών με κέντρο την πλατεία απέναντι από τον σιδηροδρομικό σταθμό. Η διαδικασία εξευγενισμού (gentrification) της περιοχής ακολούθησε μια αντίστοιχη στρατηγική που έχει προηγηθεί πολλάκις στο παρελθόν, με κοντινότερο παράδειγμα το κέντρο της Αθήνας. Αφορά τις αποκαλούμενες «υποβαθμισμένες» περιοχές και επιδιώκει την περαιτέρω υποβάθμισή τους, με σκοπό τόσο να ρίξει τις τιμές των ακινήτων και των οικοπέδων, όσο και να δημιουργήσει την κοινωνική συναίνεση για να «αδειάσει» την περιοχή από τους προηγούμενους χρήστες. Δεν προκαλούν καμία έκπληξη λοιπόν οι δηλώσεις του Δένδια περί «βελτίωσης της εικόνας της περιοχής» μέσω των προσαγωγών όλων αυτών που «χαλάνε την εικόνα». Όλα τα παραπάνω θα μπορούσαν να έχουν οδηγήσει στη δημιουργία μιας πραγματικά αποστειρωμένης και αναπλασμένης περιοχής, με σαφέστατα «βελτιωμένη εικόνα», αν δεν είχε κάνει την εμφάνισή της η κοινωνική και οικονομική κρίση των τελευταίων χρόνων. Η περιοχή όχι μόνο δεν εκπλήρωσε τα όνειρα των επίδοξων αποίκων, αντιθέτως αφέθηκε και υποβαθμίστηκε ακόμη περισσότερο. Παράλληλα, με την παρουσία των γραφείων της χρυσής αυγής καθώς και του δικαστικού μεγάρου η περιοχή αποτελεί πολύ συχνά μια ακατοίκητη, αστυνομοκρατούμενη ζώνη.

Κάποιοι από τους κατοίκους της περιοχής, την άνοιξη του 2011, προέβησαν σε κινητοποιήσεις, ώστε να φύγουν τα μπουρδέλα από τη γειτονιά τους. Για τον λόγο αυτό οργάνωσαν πολιτοφυλακές (νυχτερινές περιπολίες με φακούς) που στόχο είχαν να εντοπίζουν πρόσωπα που θεωρούσαν ανεπιθύμητα και να καλούν την αστυνομία. Υπάρχει κάτι παραπάνω από υπόνοια ότι οι φασίστες, οργανωμένοι στη χρυσή αυγή ή μη, συμμετείχαν ενεργά στην τοπική κίνηση πολιτών. Στο πλαίσιο αυτό, ο δήμαρχος Μπουτάρης πρότεινε να απομακρυνθούν οι οίκοι ανοχής από την περιοχή και να δημιουργηθεί έξω από την πόλη μια «γειτονιά του έρωτα», όπως δήλωσε, που θα ενισχύσει τον σεξουαλικό τουρισμό στην ερωτική Θεσσαλονίκη.

Η Κ. που προσήχθη από την περιοχή αναφέρει:

Κ: Εμάς μας έδειξε όλο αυτό ότι είχαμε πρόβλημα οι αστυνομικοί με τις τρανς συγκεκριμένα, γιατί εμείς με τους υπόλοιπους συμπολίτες δεν έχουμε πρόβλημα, ούτε και αυτοί με εμάς. Και οι ίδιοι οι συμπολίτες από κάποιο σύλλογο μας είπαν «εμείς είπαμε ότι δεν μας πειράζουν οι τρανς». Πρόβλημα μπορεί να υπάρχει από κάποιους φασίστες ή χρυσαυγίτες. Με την ανακοίνωση που βγάλανε μας ήταν προφανές ότι μάς θεωρούν σκουπίδια. Δηλαδή όταν λένε ότι θέλουν να καθαρίσουν και να αναβαθμίσουν την περιοχή, πάει να πει πως μας βλέπουν σαν σκουπίδια (ανακοίνωση Δένδια). Σαφώς όλα ξεκινάνε από ψηλά και όχι από έναν αξιωματικό υπηρεσίας. Ποιος μου απαγορεύει εμένα να βρεθώ σε ένα συγκεκριμένο μέρος της πόλης, ή στο αυτοκίνητό μου. Και ποιος μπορεί να είναι αυτός που μπορεί να με σταματά ακόμη και εν κινήσει στο αυτοκίνητό ή περιμένοντας στο βενζινάδικο και να με σταματάει και να με προσάγει χωρίς μάλιστα να μου εξηγεί γιατί;

Οι τρανς γυναίκες προσήχθησαν επειδή βρίσκονταν σε μια συγκεκριμένη περιοχή κατά τις βραδινές ώρες και επειδή είχαν διαφορετικό κοινωνικό φύλο από το βιολογικό τους, διαφορετική εμφάνιση από αυτή που έγραφε η ταυτότητά τους. Είναι σαφές πως η αφήγηση της εξουσίας για την πόλη και τον δημόσιο χώρο όχι μόνο δεν περιλαμβάνει «παρεκκλίσεις» από το κανονικοποιητικό (ετεροκανονικό) μοντέλο του λευκού έλληνα πολίτη αλλά τις ποινικοποιεί με κάθε ευκαιρία. Όπως σημειώνει η δικηγόρος που αρχικά πήγε να τις υπερασπιστεί:

Η: Η απάντηση του υπουργείου μιλάει για σεξουαλική εργασία. Όμως έχουμε ένα σοβαρό θέμα εδώ: το πώς υποθέτουν οι αρχές ότι, επειδή είσαι διεμφυλικό άτομο και βρίσκε-

σαι σε συγκεκριμένο γεωγραφικό μήκος και πλάτος, είσαι κι εκδιδόμενο πρόσωπο. Αυτό το πράγμα είναι μια στερεοτυπική καταγραφή που δεν επιβεβαιώνεται από συγκεκριμένα στοιχεία και στην ποινική πράξη πρέπει, για να έχουμε γεγονός, να έχουμε πράξη.

Μπάτσοι και υπουργοί δουλεύουνε μαζί...

Τα άτυπα αυτά πογκρόμ δεν συμβαίνουν βέβαια πρώτη φορά. Ωστόσο, τα τελευταία χρόνια εμφανίζονται αρκετά μεθοδευμένα. Στην κατεύθυνση αυτή έχει δημιουργηθεί ένα νέο νομικό οπλοστάσιο - απαραίτητο εργαλείο σε μια συνθήκη εξαίρεσης - αλλά και πλήθος πρωτοβουλιών και σχεδίων από τους κατασταλτικούς μηχανισμούς με στόχο να απεμπολήσουν τα ανεπιθύμητα, μιανρά σώματα από την πόλη και τη χώρα. Η επιχείρηση «Ξένιος Δίας» αριθμεί χιλιάδες προσαγωγές ανθρώπων, οι οποίες τις περισσότερες φορές ισοδυναμούν με ξύλο, κράτηση, φυλάκιση ή απέλαση. Ήταν στο πλαίσιο αυτής της επιχείρησης προσαγωγής, τον Αύγουστο του 2012, που περισσότερες από 25 τρανς στην Αθήνα, οδηγήθηκαν σε υπηρεσίες της Γενικής Αστυνομικής Διεύθυνσης Αττικής, χωρίς καμία επαρκή αιτιολογία, τους έγινε υποχρεωτική εξέταση τεστ HIV, από γιατρό του ΚΕΕΛΠΝΟ, και στη συνέχεια αφέθηκαν ελεύθερες καθώς δεν βρέθηκαν θετικές στον ιό (κατ' εφαρμογή της Υγειονομικής Διάταξης 39Α). Η επιχείρηση «Θέτις», την άνοιξη του 2013, στοχοποίησε χρήστες ουσιών, που απήχθησαν και μεταφέρθηκαν στο κέντρο κράτησης της Αμυγδαλέζας, υποβλήθηκαν σε εξαναγκαστικές ιατρικές εξετάσεις και καταγράφηκαν τα προσωπικά και ιατρικά τους στοιχεία. Πρόκειται για μια ακόμα κίνηση ελέγχου και διαχείρισης του πληθυσμού, για μια επαναλαμβανόμενη κατάσταση εξαίρεσης, που στοχεύει στη διαρκή υποτίμηση των πιο ευάλωτων κοινωνικών κομματιών αλλά και στην εμπέδωση ενός συστήματος επιτήρησης και καταστολής. Στα παραπάνω συγκαταλέγεται το κυνήγι των οροθετικών γυναικών τον Μάιο του 2012 αλλά και τα καθημερινά κυνήγια των μικροπωλητών από τη δημοτική και την κρατική αστυνομία. Παράλληλα, χαρακτηριστική είναι η περίπτωση μιας τρανς μαθήτριας, τον Δεκέμβριο του 2013 στην Αθήνα, η οποία δέχθηκε τρανσφοβικές παρενοχλήσεις λόγω της ταυτότητας φύλου της, κινδύνευσε να την κάψουν ζωντανή και, αντί να την προστατεύσουν, οι καθηγητές σιγόνταραν τις επιθέσεις μίσους εναντίον της. Η μαθήτρια έκτοτε άφησε το σχολείο, ενώ η μοναδική καθηγήτρια που την υποστήριξε τέθηκε σε αργία, μέσω ΕΔΕ.

Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση μιας τρανς μαθήτριας, τον Δεκέμβριο του 2013 στην Αθήνα, η οποία δέχθηκε τρανσφοβικές παρενοχλήσεις λόγω της ταυτότητας φύλου της, κινδύνευσε να την κάψουν ζωντανή και, αντί να την προστατεύσουν, οι καθηγητές σιγόνταραν τις επιθέσεις μίσους εναντίον της.

Τα πογκρόμ ήταν άμεση συνέπεια-αποτέλεσμα δημοτικών και κρατικών πολιτικών. Ο τότε υπουργός υγείας Λοβέρδος δήλωνε για το κυνήγι των οροθετικών: «Είναι ανάγκη να απελαθούν οι ιερόδουλες φορείς του AIDS, προκειμένου να πάψουν να συνιστούν απειλή για την ελληνική οικογένεια». Όπως εξήγησε, αποτελεί πλέον πρόβλημα της ελληνικής οικογένειας, καθώς η μετάδοση γίνεται «από την παράνομη μετανάστρια στον Έλληνα πελάτη, στην ελληνική οικογένεια». Το 2011, ο Καμίνης, δήμαρχος της Αθήνας, απεφάνθη πως δύο πράγματα ευθύνονται για την παρακμή του κέντρου της πόλης: οι διαδηλώσεις και το παραεμπόριο (από τους μετανάστες). Το 2013 ο υπουργός υγείας Γεωργιάδης επανέφερε το ρατσιστικό νόμο Λοβέρδου, ενώ ταυτόχρονα δήλωνε για τους μετανάστες: «Πρέπει να τους κάνουμε τη ζωή δύσκολη για να καταλάβουν ότι είναι ανεπιθύμητοι στη χώρα και να φύγουν». Πρόσφατα, ο υπουργός δημόσιας τάξης Δένδιας ξεκαθάρισε αναφορικά με την επιχείρηση στη Θεσσαλονίκη ότι: «(συνέβη) για να βελτιωθεί η εικόνα της πόλης». Πιθανότατα βέβαια το κυνήγι δεν σταματά εδώ, καθώς, όπως συμπλήρωσε και ο βουλευτής της χρυσής αυγής

Παναγιώταρος έξω από το θέατρο «Χυτήριο» με τις «γαμημένες αλβανικές κωλοτρουπίδες», «έρχεται και η σειρά σας, ερχόμαστε».

Ωστόσο, είναι στην καθημερινή ζωή που γεννιούνται, τροφοδοτούνται και αναπαράγονται τα σεξιστικά και ρατσιστικά πρότυπα αυτής της κοινωνίας. Από τη δημόσια σφαίρα και την καθημερινή ζωή πηγάζουν οι παραπάνω πολιτικές εξόντωσης. Άλλωστε, δεν πρόκειται για μεμονωμένα περιστατικά μεθοδευμένα από την ελληνική αστυνομία και τους όποιους κρατικούς μηχανισμούς. Ως πιο πρόσφατο περιστατικό, τη στιγμή που γράφεται το κείμενο, έχουμε τους ξυλοδαρμούς τρανς γυναικών στην Αθήνα, στο μετρό και στην πλατεία Εξαρχείων, από αγόρια και άντρες περαστικούς.

Μωβ: Έχουν γίνει κι άλλες επιθέσεις, έτσι δεν είναι; Όπως για παράδειγμα κάγκουρες, που πηγαίνουν σε χώρους συνάντησης γκέι (cruising areas) και πετάνε αυγά και άλλα παρόμοια;

Κ: Αυτά υπάρχουνε, ναι. Και συγκεκριμένα, αν θυμάμαι καλά, πριν από 3-4 μήνες είχαν γίνει κάποιες επιθέσεις και τη δεύτερη φορά κατάφεραν να τους πιάσουν. Περνούσανε και πετούσαν τους πυροσβεστήρες στα κορίτσια.

Στην Αθήνα είναι πολύ χειρότερα τα πράγματα. Είναι δεδομένο ότι δεν είναι καθόλου εύκολο να βρεις δουλειά. Καταρχήν εμένα με απέλυσαν, όταν ήμουνα βοηθός προϊστάμενου, τελospάντων, σαν γκέι ακόμα. Ήμουν 19-20 χρονών και με απέλυσαν μόνο και μόνο γιατί μάθανε ότι είμαι γκέι. Οπότε πόσο μάλλον όταν είσαι τρανς! Αυτό είναι δεδομένο, είμαστε αποκλεισμένες. Απλά εγώ προσπα-

Είναι στην καθημερινή ζωή που γεννιούνται, τροφοδοτούνται και αναπαράγονται τα σεξιστικά και ρατσιστικά πρότυπα αυτής της κοινωνίας. Από τη δημόσια σφαίρα και την καθημερινή ζωή πηγάζουν οι παραπάνω πολιτικές εξόντωσης.

θησα να κάνω δικές μου δουλειές, με δικά μου χρήματα, γιατί δεν ήθελα να κάνω πορνεία. Είχα το μυαλό, έβαλα πέντε δραχμές στην άκρη, και κοίταξα να κάνω κάποιες δικές μου δουλειές. Αλλιώς είναι πάρα πολύ δύσκολο.

Μωβ: Και σε σχέση με το πώς αντιμετωπίζει ο κόσμος μια τρανς, έχει αυτό διαφορά; Ή είναι πάνω κάτω το ίδιο...

Κ: Ε, κοίταξε.... έχει διαφορά. Ναι, έχει διαφορά. Στην Αθήνα ίσως να περάσεις λίγο πιο φλου, πιο απαραίτητη. Δηλαδή να μην δώσουν τόση πολλή σημασία. Στην Αθήνα, ως συνήθως, μένεις στο κέντρο. Γιατί έχεις πρόβλημα στις περιοχές τις λίγο πιο, πώς να το πούμε....πιο γειτονιά. Αν και έχω μείνει και σε γειτονιές, δηλαδή έχω μείνει στο Περιστερι, στο Μπουρνάζι. Κι είναι, πιστεύω να το καταλαβαίνεις, φυσικό. Γιατί στη γειτονιά σε γνωρίζουν. Όταν βγαίνεις και είναι δεκαπέντε μονοκατοικίες, η μια απέναντι από την άλλη, ο απέναντι ξέρει ποιος μένει απέναντι ... Είναι άλλη κατάσταση.

Τρανς αντιστάσεις

Το 2010 δημιουργήθηκε στην Αθήνα το "Σωματείο Υποστήριξης Διεμφυλικών"(Σ.Υ.Δ.), αναγνωρισμένη συλλογικότητα για την υποστήριξη των δικαιωμάτων της τρανς κοινότητας.

Κ: Το σωματείο ξεκίνησε για να διεκδικήσει τα ανθρώπινα δικαιώματά μας. Πράγματα όπως η νομική αναγνώριση της ταυτότητας φύλου και η δυνατότητα αλλαγής των εγγράφων μας, η καταπολέμηση των διακρίσεων και της ρητορικής και των εγκλημάτων μίσους, η αντιμετώπιση των αποκλεισμών από την εργασία, την υγεία, την εκπαίδευση, θέματα που απασχολούν έντονα την τρανς κοινότητα. Απλά στην αρχή υπήρχαν μέλη μόνο στην Αθήνα, δεν υπήρχε κάποια σύνδεση μεταξύ Θεσσαλονίκης και Αθήνας. Όταν εγώ, που ήμουν ήδη μέλος στο ΣΥΔ – ήμουν και αντιπρόεδρος για έναν χρόνο – αποφάσισα να μετακομίσω από την Αθήνα, πέρασι τον Μάιο, στη Θεσσαλονίκη, μιλήσαμε με τη Μαρίνα και καταφέραμε να βγάλουμε μια άκρη. Μετά η φίλη μου που και είναι αυτή μέλος του σωματείου – ήταν από την Αθήνα, ανέβηκε και αυτή επάνω. Έτσι σιγά-σιγά καταφέραμε να δημιουργήσουμε μια ομάδα ΣΥΔ Θεσσαλονίκης με σκοπό τόσο την αντιμετώπιση των μεγάλων προβλημάτων που αντιμετώπιζε η τρανς κοινότητα της πόλης, όσο και τη διάδοση των σκοπών του Σωματείου και τη δημιουργία δεσμών αλληλεγγύης της τρανς κοινότητας.

Μωβ: Γενικά γύρω από τι ζητήματα ενδιαφέρεσαι να αγωνίζεσαι;

Κ: Το μεγαλύτερο πρόβλημα είναι ο ρατσισμός, το ότι κάποιος αντιμετωπίζεται με ρατσισμό. Είναι κάτι το οποίο προσωπικά με καίει. Ίσως γιατί το βίωθω στο πετσί μου κι εγώ, κακά τα ψέματα.

Η σύγχρονη βιοπολιτική, η οργάνωση των κανονικών σωμάτων δηλαδή με στόχο τη διαχείριση ολόκληρων πληθυσμών τροφοδοτείται από τον μάτσο ρατσισμό, την ομοφοβία, τον εθνικισμό και την πατριαρχία.

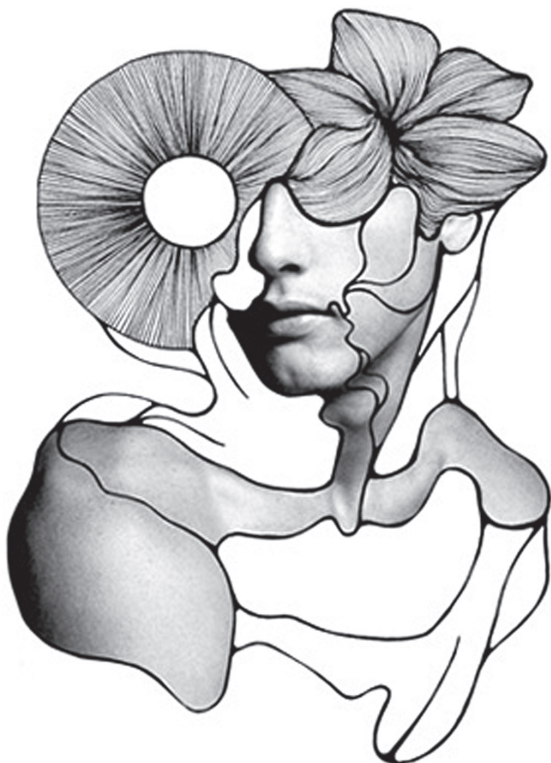
Το μεγαλύτερο πρόβλημα είναι ο ρατσισμός(...). Είναι κάτι το οποίο προσωπικά με καίει. Ίσως γιατί το νιώθω στο πετσί μου κι εγώ, κακά τα ψέματα.

Μωβ: Εμείς, ως μωβ καφενείο, θα θέλαμε να έχουμε παραπά-νω σχέσεις με κάποιον τρόπο, για να καταλάβουμε καλύτερα και τι γίνεται. Αντίστοιχα εσείς σαν σωματείο ή εσύ πώς θα την έβλεπες αυτή τη σχέση, πώς θα την περιμένες;

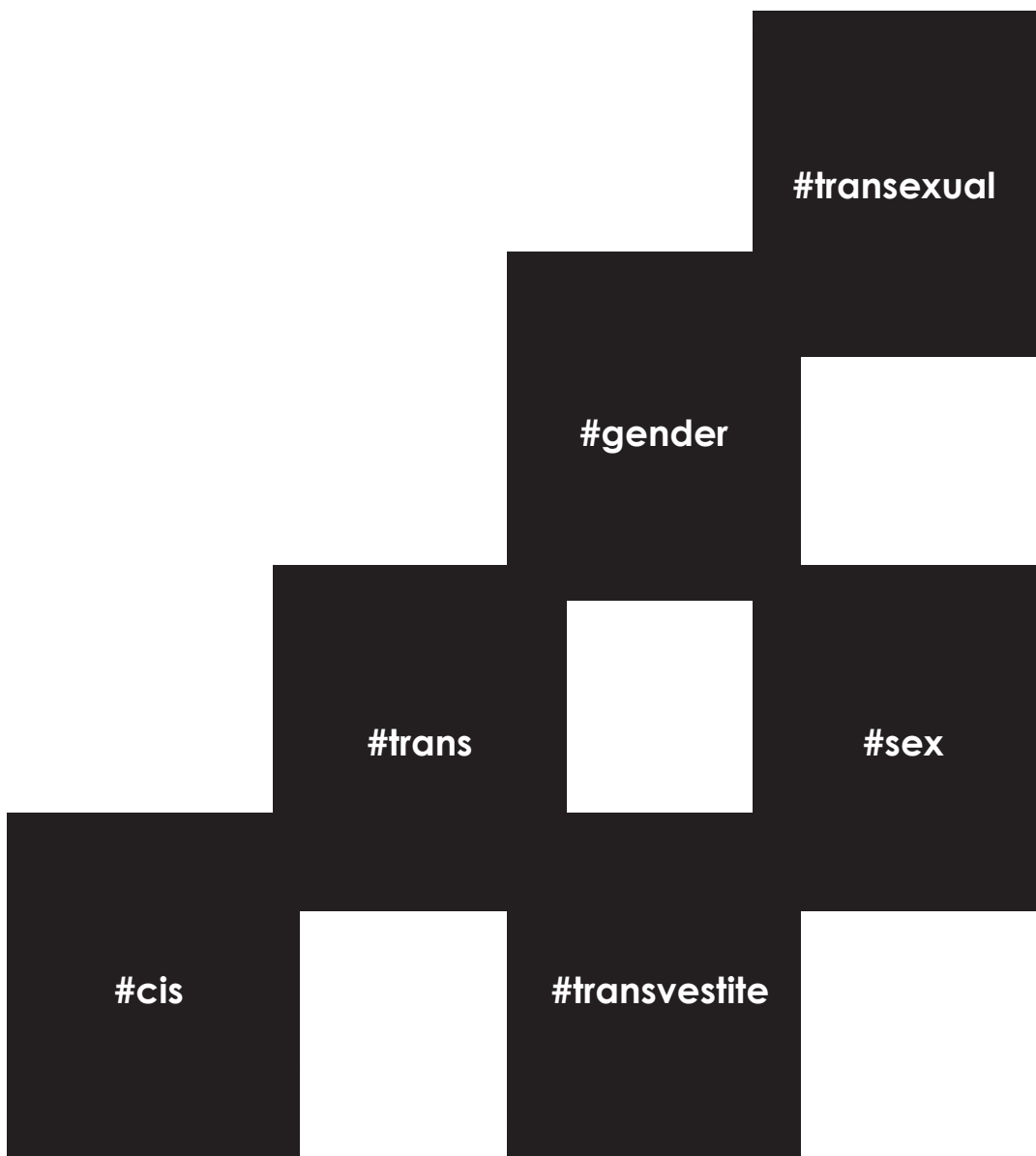
Κ: Εμείς είμαστε πάντα διαθέσιμες για οποιαδήποτε συνεργα-σία. Παραδείγματος χάρη η «ιμομορφία» κάνει κάθε Δευ-τέρα συγκέντρωση στο στέκι μεταναστών και έχουν ανοιχτές συνελεύσεις. Άλλες φορές συμμετέχουμε, άλλες μας είναι δύσκολο αλλά κάνουμε ό,τι μπορούμε. Δεν ξέρω πώς θα το περίμενα, αλλά ξέρεις, αυτό δεν είναι μόνο στο χέρι μας. Ένα ταγκό χορεύεται από δύο, όχι από έναν. Θα πρέπει να υπάρξει μία συζήτηση, και όταν υπάρχει καλή διάθεση, θα μπορού-σαν να διερευνηθούν οι δρόμοι...

Για να κάνουμε αυτές τις πόλεις και δικές μας

Το μωβ καφενείο, μεταξύ άλλων, αποτελεί και έναν χώρο συ-νάντησης και ξεπεράσματος των δομημένων ταυτοτήτων που γεννούν αποκλεισμούς και εξαιρέσεις. Επιλέξαμε να ανοίξου-με το ζήτημα τόσο για να βγάλουμε στην επιφάνεια όλα όσα φυσικοποιούνται και θάβονται από την κυρίαρχη ετεροκανο-νικότητα αλλά και για να έρθουμε σε επαφή, να αποκτήσουμε σχέσεις και να κατακτήσουμε μια εν δυνάμει σύνδεση με την τρανς κοινότητα της πόλης. Σε αυτό το πλαίσιο αποφασίσα-με να συναντηθούμε και να μιλήσουμε με κάποια άτομα που έζησαν από κοντά τα γεγονότα του πογκρόμ. Αναμφίβολα βι-ώνουμε τη σκλήρυνση των έμφυλων ιεραρχιών και μέσα από τη φυσική εξόντωση όσων δεν συμμετέχουν στην κανονικό-τητα της κοινωνίας και του έθνους. Για μας, ύστερα και από τις πρόσφατες 'επιχειρήσεις' εξόντωσης ανθρώπων είναι πε-ρισσότερο ξεκάθαρο από ποτέ πως η σύγχρονη βιοπολιτική, η οργάνωση των κανονικών σωμάτων δηλαδή, με στόχο την δι-αχείριση ολόκληρων πληθυσμών, τροφοδοτείται από τον μά-τσο ρατσισμό, την ομοφοβία, τον εθνικισμό και την πατριαρχία και είναι ακριβώς εκεί όπου επιλέγουμε να σταθούμε απέναντι, οικοδομώντας τις συνθήκες και τους χώρους για να υπάρξου-με διαφορετικά, για να κάνουμε αυτές τις πόλεις και δικές μας.

τα γραφικά είναι της Geraldine Georges

Το παρακάτω αποτελεί μια προσπάθεια σύντομης επε-ξήγησης όρων και εννοιών που καταχρηστικά παρου-σιάζονται εδώ εν είδει λημμάτων ερμηνευτικού λεξικού, μιας και όχι απλά δεν υπάρχει ενιαία ερμηνεία τους, αλλά αποτελούν κομμάτι μιας θεωρητικής συζήτησης-διαμάχης που συνεχώς επιθυμεί να τους επαναπροσδι-ορίσει.

Μέσα από την παράδοση του φεμινιστικού κινήματος και των σπουδών φύλου, έχουν προκύψει οι κατηγο-ρίες ανάλυσης του βιολογικού και κοινωνικού φύλου.

Ο όρος **βιολογικό φύλο (sex)** παράγει τις ταξινομή-σεις αρσενικό και θηλυκό, με βάση την ορατή διαφορά των γεννητικών οργάνων και τη συνακόλουθη διαφο-ρά των αναπαραγωγικών λειτουργιών.

Η φεμινιστική θεωρία έχει ασκήσει κριτική στις ερμηνεί-ες του βιολογικού φύλου, σύμφωνα με τις οποίες το νόημα της κοινωνικής ύπαρξης των φύλων μπορεί να εξαχθεί από κάποιο δεδομένο της αναπαραγωγικής φυσιολογίας τους. Έτσι κάπως δημιουργήθηκε η ανά-γκη για το εργαλείο του κοινωνικού φύλου.

Κοινωνικό φύλο (gender) ουσιαστικά αποκαλείται το σύνολο των συμπεριφορών, ρόλων, χαρακτηριστικών και ικανοτήτων που φέρει κάποιο υποκείμενο σε συ-νάρτηση με το κοινωνικοπολιτικό του περιβάλλον και το καθιστούν έμφυλο υποκείμενο.

Πιο απλά, συνήθως ανα-γνωρίζουμε το φύλο ενός ατόμου χωρίς να έχουμε εικόνα των εξωτερικών γεν-νητικών του οργάνων (π.χ. από τον τρόπο που μιλάει, τα ρούχα που φοράει, την τριχοφυΐα, το χτένισμα, το αν βλέπει ποδόσφαιρο, αν φοράει τακούνια, το τονικό ύψος της φωνής κ.α.).

Στοιχεία δηλαδή, που δεν έχουν κάποια σχέση με την αναπαραγωγική ανατομία του ατόμου, αλλά με το πώς το άτομο αυτό κοινωνικοποιείται, συγκροτείται και συγκροτεί το κοινωνικό περιβάλλον.

Τρανς (Trans): Ο όρος δημιουργήθηκε για να περιγρά-ψει τα άτομα τα οποία μετακινούνται από-προς κάποιο φύλο, είτε επιλέγουν να μείνουν κάπου ανάμεσα στα φύλα, είτε να φτιάξουν το δικό τους φύλο με οποιον-δήποτε τρόπο.

Τραβεστί, Παρενδυτική-ός (Transvestite): Ο όρος ανα-φέρεται σε άτομα που δεν έχουν κάνει κάποια επέμβα-ση στα εξωτερικά γεννητικά τους όργανα και επιλέγουν να ντύνονται παρεκκλίνοντας από το φύλο με το οποίο μεγάλωσαν, γεννήθηκαν, ή επιλέχθηκε για αυτούς-τές κατά τη γέννηση τους.

Τρανσέξουαλ (transsexual): Ο όρος αναφέρεται στα άτομα που έχουν προχωρήσει σε επέμβαση αλλαγής των εξωτερικών γεννητικών τους οργάνων ή/και άλ-λων σωματικών παρεμβάσεων.

Επίσης χρησιμοποιούνται οι όροι **Trans pre-op** και **post-op**, αναφερόμενοι στην κατάσταση πριν και μετά την επέμβαση αντίστοιχα.

Τέλος, **F to M (Female to Male)** είναι όρος που αναφέ-ρεται στα άτομα που μετακινούνται από το θηλυκό στο αρσενικό φύλο και **M to F (Male to Female)** στα άτομα που μετακινούνται από το αρσενικό στο θηλυκό.

Εμείς επιλέγουμε να χρησιμοποιούμε τον όρο trans, αναφερόμενες σε όλες τις παραπάνω κατηγορίες, αναγνωρίζοντας την κοινωνική και όχι ανατομική «φύση» του φύλου.

Σις (Cis): Ο όρος αυτός αναφέρεται στα μη trans άτο-μα, στα άτομα που δεν μετακινούνται από το φύλο το οποίο έχει επιλεχθεί για αυτούς-τές. Δημιουργήθηκε κυ-ρίως για να φωτίσει την trans ταυτότητα και αντίστοιχα το cis προνόμιο εντός της πατριαρχίας και της ετερο-κανονικότητας. Δημιούργησε έτσι παράλληλα, την cis κανονικότητα ως εργαλείο κατανόησης της καταπίε-σης και του αγώνα των trans ατόμων.

Ένα φάντασμα πλανιέται

Διαμορφώνεται ένα νέο μοντέλο πανεπιστημίου, που οι διαφορές του με μια επιχείρηση είναι πλέον δυσδιάκριτες. Τα πάντα λειτουργούν με όρους αγοράς, αποδοτικότητας και κέρδους.

πάνω από τα πανεπιστήμια

Το φάντασμα των αγώνων ενάντια στην αναδιάρθρωση και το μπλοκάρισμα των εκπαιδευτικών νόμων

Όλο το πολιτικό προσωπικό του κεφαλαίου, το κράτος του, οι κυβερνήσεις του, τα ΜΜΕ και ένα κομμάτι φοιτητών και εργαζομένων που ταύτισαν τα συμφέροντά τους με αυτά του κεφαλαίου, επιστρατεύθηκαν για να ξεπεραστεί η κρίση στην εκπαίδευση, να επιβληθεί η αναδιάρθρωση και να επισπευστεί η επιστροφή στην ομαλότητα των αγωνιζομένων που αντιστάθηκαν στην υποτίμηση της ζωής και της εργασίας τους, την αύξηση του κόστους φοίτησής τους και αμφισβήτησαν -έστω προσωρινά- τις κυρίαρχες καπιταλιστικές σχέσεις.

Η αναδιάρθρωση στην τριτοβάθμια

εκπαίδευση

Το πανεπιστήμιο δεν έχει δική του ιστορία· η ιστορία του είναι η ιστορία του κεφαλαίου. Η αναδιάρθρωσή του έχει σαφείς στόχους: την επαναφορά της κερδοφορίας του κεφαλαίου, τη μεγαλύτερη σύνδεση της εκπαίδευσης με την καπιταλιστική παραγωγή και την αποκατάσταση του ελέγχου στο εσωτερικό του. Είναι ξεκάθαρο πλέον ότι το κοινωνικό συμβόλαιο των προηγούμενων χρόνων -αποτέλεσμα των κοινωνικών και ταξικών αγώνων εκείνης της περιόδου- έχει πια παρέλθει και το μόνο που μπορεί να μας υποσχεθεί πλέον ο καπιταλισμός είναι ότι η υποτίμηση της ζωής μας δεν έχει πιάσει ακόμα πάτο.

Ό,τι περισσεύει και είναι αντιπαραγωγικό για τις ανάγκες του κεφαλαίου θα πετιέται στο καλάθι των αχρήστων ή θα αναλαμβάνει το ίδιο την αναπαραγωγή του. Η αδυναμία του κρατικού προϋπολογισμού να καλύψει το κόστος του εργατικού δυναμικού των ΑΕΙ - ΤΕΙ οδηγεί σε πρώτο χρόνο στη μείωση των εργαζομένων και μελλοντικά στην κάλυψη των βασικών λειτουργιών τους από εργολαβίες (με ό,τι αυτό συνεπάγεται: ελαστικές σχέσεις εργασίας, πενιχροί μισθοί, εργοδοτική τρομοκρατία) όπως ήδη συμβαίνει σε αρκετούς άλλους τομείς (καθαριότητα, σπίτη και φύλαξη). Η όποια κρατική χρηματοδότηση θα παρέχεται μέσω αξιολόγησης της «παραγωγικότητας» κάθε σχολής, μετατρέποντας τα πανεπιστήμια σε αυτόνομες οικονομικές μονάδες που, προκειμένου να επιβιώσουν, θα αναζητούν οικονομικούς πόρους στο ιδιωτικό κεφάλαιο -προσανατολίζοντας επομένως και τις σπουδές και την έρευνα προς τα ιδιωτικά συμφέροντα- ή θα οδηγούνται σε δίδακτρα (όπως ήδη συμβαίνει σε πολλά μεταπτυχιακά) ή θα συγχωνεύονται/καταργούνται (όπως συνέβη σε πολλές σχολές και τμήματα με την εφαρμογή του Σχεδίου Αθηνά). Η υποχρηματοδότηση είναι και μια πρώτης τάξεως ευκαιρία για την ανάπτυξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων των πανεπιστημίων και την παραγωγή άμεσου κέρδους μέσω της άμισθης ή έμισθης εργασίας των προπτυχιακών ή μεταπτυχιακών φοιτητών, στα πλαίσια των διπλωματικών ή ερευνητικών προγραμμάτων που απαιτούνται για την ολοκλήρωση των σπουδών.

Η δωρεάν φοιτητική μέριμνα, που προηγούμενοι κύκλοι αγώνων είχαν κατοχυρώσει, δεν θα μπορούσε να μείνει στο απυρόβλητο. Φοιτητικές εστίες και λέσχες περιφράσσονται, λειτουργώντας με αυστηρά ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια ή αντίτιμο, συγγράμματα και σημειώσεις παρέχονται μόνο μέσω διαδικτύου, το κόστος των εισιτηρίων είναι ήδη μεγάλο και η επίθεση στον κοινωνικό μισθό μας δεν έχει τέλος. Η πειθαρχία και ο έλεγχος αποτελούν κεντρικά σημεία της τρέχουσας αναδιάρθρωσης. Η εντατικοποίηση των σπουδών, η εφαρμογή του ορίου φοίτησης (v+2), τα μαθήματα αλυσιδές, ο εσωτερικός κανονισμός και οι πειθαρχικές ποινές που προβλέπει, σε συνδυασμό με τις πολεοδομικές περιφράξεις -κατάργηση του ασύλου, κλειδωμένες αίθουσες, έφοδοι και εκκενώσεις πολιτικών στεκιών, δυσκολότερη πρόσβαση στους δημόσιους χώρους του ιδρύματος- συνθέτουν ένα αποστειρωμένο περιβάλλον, καθαρά για ακαδημαϊκούς σκοπούς, αποκλείοντας οποιαδήποτε κοινωνική χρήση του πανεπιστημίου και περιορίζοντας την όποια δημιουργική και αγωνιστική διάθεση.

Διαμορφώνεται, λοιπόν, ένα νέο μοντέλο πανεπιστημίου, που οι διαφορές του με μια επιχείρηση είναι πλέον δυσδιάκριτες. Τα πάντα λειτουργούν με όρους αγοράς, αποδοτικότητας και κέρδους. Έτσι, το κόστος της εκπαίδευσης που δεν μπορεί να καλυφθεί μέσω κρατικών δαπανών, είτε μεταφέρεται στις τσέπες των φοιτητών και των οικογενειών τους (μέσω της αύξησης του κόστους φοίτησης ή διδάκτρων) είτε σε ατομικούς καπιταλιστές (επιχειρήσεις) είτε και στους δύο. Ταυτόχρονα, η μηδαμινή κοινωνική ανέλιξη που προσφέρει πια η κατοχή ενός πτυχίου μειώνει τις προσδοκίες των εκπαιδευόμενων και ενισχύει τον ανταγωνισμό μεταξύ τους, προκειμένου να εξαντλήσουν τις όποιες πιθανότητες για κοινωνική κινητικότητα και ένταξη με καλύτερους όρους σε μεταπτυχιακά προγράμματα. Η σταδιακή ιδιωτικοποίηση κομματιών των πανεπιστημίων φαίνεται αυτή τη στιγμή να αποτελεί κεντρική στρατηγική του κεφαλαίου και του κράτους του για τη διαχείριση της εκπαιδευτικής κρίσης αλλά και για τη παραγωγή ενός ευέλικτου και πειθαρχημένου εργατικού δυναμικού έτοιμου να ζήσει συλλογικά (σαν τάξη) με τα λίγα και να παλέψει για τα υπόλοιπα ατομικά.

και οι αγώνες ενάντια της

Η ιστορία του πανεπιστημίου, όμως, δεν είναι μόνο ιστορία του κεφαλαίου αλλά και της ταξικής πάλης. Των κοινωνικών και ταξικών αγώνων δηλαδή, των οργανωμένων ή αόρατων αρνήσεων, των μικρών ή μεγάλων στιγμών ανυπακοής, των ατομικών ή συλλογικών αντιστάσεων στην περαιτέρω εκμετάλλευση μας, που πραγματώνονται εντός ή εκτός των αμφιθεάτρων όλα αυτά τα χρόνια. Οι καινούριοι, κάθε φορά, εκπαιδευτικοί νόμοι και κανονισμοί και η συνεχιζόμενη αναδιάρθρωση αποδεικνύουν ότι το πανεπιστήμιο δεν έχει τεθεί ακόμα πλήρως στην υπηρεσία του κεφαλαίου. Ο πρόσφατος αγώνας των διοικητικών υπαλλήλων ενάντια στο μέτρο της δια-

θεσιμότητας και οι καθημερινοί αγώνες ενάντια στην αύξηση του κόστους φοίτησης αποδεικνύουν ότι ο ταξικός ανταγωνισμός μέσα στα πανεπιστήμια δεν έχει πει την τελευταία του λέξη.

Ένας από τους μεγαλύτερους απεργιακούς αγώνες στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, αυτός των διοικητικών υπαλλήλων, έλαβε χώρα το προηγούμενο διάστημα και προσπάθησε να μπλοκάρει τις διαθεσιμότητες 1349 εργαζομένων από 8 πανεπιστήμια. Η διάρκεια, η αγωνιστική διάθεση και οι δράσεις των απεργών διαφοροποιούνταν από ίδρυμα σε ίδρυμα, επηρεάζοντας και τη συμμετοχή και τη στήριξη του αγώνα από τους φοιτητές και τις φοιτήτριες.

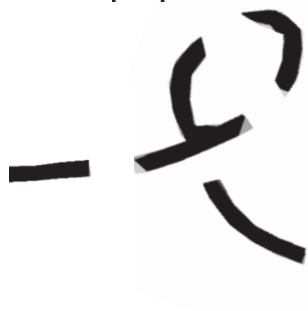
Στη Θεσσαλονίκη και στο ΑΠΘ, η απεργία δεν κατάφερε σε κανένα σημείο της να γίνει απειλητική, καθώς ούτε ουσιαστική περιφρούρηση της απεργίας ούτε μπλοκάρισμα της διοικητικής, ερευνητικής κι εκπαιδευτικής διαδικασίας υπήρξε. Βιβλιοθήκες, γραμματείες και εργαστήρια λειτουργούσαν κανονικά και τίποτα ικανό να διαταράξει την ομαλότητα της εξεταστικής των φοιτητών δεν πράχθηκε. Η αγωνιστική διάθεση των απεργών εκφράστηκε μέσα από λίγες και άμαζες πορείες, δελτία τύπου, συναυλίες και προτροπές προς τις πρυτανικές αρχές για αναστολή της λειτουργίας του ιδρύματος. Μετά από 6-7 εβδομάδες, η απεργία έληξε, καθώς δεν κατάφερε ούτε να συσπειρώσει τους διοικητικούς -αφού οι περισσότεροι αναζήτησαν ατομικές λύσεις- ούτε να συναντηθεί με άλλα πληττόμενα κομμάτια εντός του πανεπιστημίου, εκτός από μεμονωμένες περιπτώσεις (κυρίως στο δρόμο με φοιτητές).

Στα ιδρύματα του ΕΚΠΑ και του ΕΜΠ στην Αθήνα, η κατάσταση διαμορφώθηκε εντελώς διαφορετικά. 15 εβδομάδες απεργίας, περιφρουρήσεις, μπλοκαρίσματα των βασικών λειτουργιών του πανεπιστημίου, καταλήψεις φοιτητικών συλλόγων, πορείες, κινητοποιήσεις και εξωστρεφείς δράσεις συντάραξαν την κανονικότητα των ΑΕΙ και απήχησαν για λίγο τις καπιταλιστικές προσταγές. Ο αγώνας των διοικητικών στην Αθήνα, και κυρίως στο ΕΚΠΑ, προσπάθησε να ξεπεράσει το συντηχιακό του χαρακτήρα και τους διαχωρισμούς και να συνδεθεί με άλλα αγωνιζόμενα κομμάτια της τάξης, εντός και εκτός του πανεπιστημίου, θέτοντας συνολικότερα αιτήματα. Τα κατάφερε σε αρκετά μεγάλο βαθμό τόσο με τους φοιτητές, που μπήκαν δυναμικά στον αγώνα -με καταλήψεις των σχολών τους και συμμετοχή στις περιφρουρήσεις, στις δράσεις και στις διαδηλώσεις- όσο και με αλληλέγγυους από την τοπική κατάληψη της Βίλλας Ζωγράφου. Η λήξη της απεργίας του ΕΜΠ, με το ΠΑΜΕ να τάσσεται υπέρ της, σε συνδυασμό με την κούραση, έθεσε σαφή όρια και στον αγώνα των απεργών του ΕΚΠΑ, οι οποίοι σταμάτησαν πριν τα Χριστούγεννα. Η λήξη του απεργιακού αγώνα δεν έχει συνδυαστεί μέχρι στιγμής με κάποιο συγκεκριμένο αποτέλεσμα από την πλευρά της κυβέρνησης, πέρα από κάποιες διαβεβαιώσεις για επαναπρόσληψη ενός αριθμού εργαζομένων.

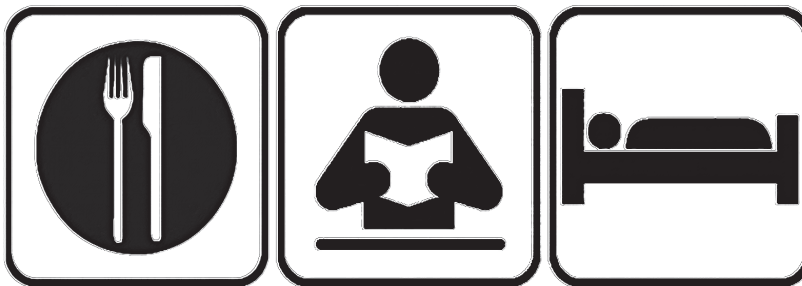
Η ιστορία του πανεπιστημίου δεν είναι μόνο ιστορία του κεφαλαίου αλλά και της ταξικής πάλης.

Των κοινωνικών και ταξικών αγώνων, των οργανωμένων ή αόρατων αρνήσεων, των

μικρών ή μεγάλων στιγμών ανυπακοής, των ατομικών ή συλλογικών αντιστάσεων

ΔΕΝ ΘΑ ΠΑΡΑΚΑΛΑΜΕ ΓΙΑ ΤΑ ΑΥΤΟΝΟΗΤΑ !

ΘΑ ΤΑ ΠΑΡΟΥΜΕ ΠΙΣΩ ΜΟΝΕΣ & ΜΟΝΟΙ ΜΑΣ !!!

ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ^{για} _{το} ΚΟΣΤΟΣ ΦΟΙΤΗΣΗΣ

Την ίδια περίπου χρονική περίοδο με την έναρξη του αγώνα των διοικητικών, η φοιτητική λέσχη του ΑΠΘ παραμένει κλειστή, καθώς δεν έχει ξεκαθαρίσει το τοπίο σχετικά με την εργολαβία/catering που θα την αναλάβει. Και όταν επιτέλους ανοίγει, εντείνονται οι προτροπές και οι ανακοινώσεις για έκδοση κάρτα σίτισης και οι διαδικασίες ελέγχου στην είσοδο (που είχαν ξεκινήσει σποραδικά από πέρυσι), αποκλείοντας εκείνα τα κομμάτια της τάξης που δεν έχουν στη τσέπη την απόδειξη της φοιτητικής τους ιδιότητας: φοιτητές και φοιτήτριες που δεν πληρούν τα κριτήρια (είναι μεγαλύτεροι από ν+2, φοιτούν στο ΠΑΜΑΚ, δεν έχουν κάνει αίτηση για κάρτα σίτισης), μετανάστες, εργαζόμενοι και άνεργες, όλοι αυτοί που δεν ανήκουν στην προνομιακή πανεπιστημιακή κοινότητα του ΑΠΘ. Ο κοινωνικός χαρακτήρας της λέσχης χάνεται και το κόστος ζωής των περισσευούμενων, φοιτητών και μη, όλο και αυξάνεται. Η επιθετική αυτή κίνηση όμως συναντάει από την πρώτη στιγμή την αντίδραση συνελεύσεων αγώνα και αυτόνομων σχημάτων -στη συνέχεια και κομματιών της αριστεράς- που μπλοκάρουν καθημερινά τον έλεγχο της φοιτητικής ταυτότητας και σαμποτάρουν οποιαδήποτε προσπάθεια αναβάθμισής του, καθιστώντας τη λέσχη προσβάσιμη σε όλους και όλες. Ο αγώνας μέχρι αυτή τη στιγμή παραμένει ανοιχτός.

Για μια ανταγωνιστική πολιτική

Το πανεπιστήμιο και οι λειτουργίες του μεταβάλλονται καθημερινά, απόρροια των συνεχών καπιταλιστικών αλλαγών. Ταυτόχρονα μεταβάλλονται και οι όροι του ανταγωνισμού μέσα σε αυτό. Είναι εμφανές ότι οι μορφές και τα περιεχόμενα των μέχρι τώρα αγώνων, αν και έχουν καταφέρει να μπλοκάρουν μερικώς τους εκπαιδευτικούς νόμους, αδυνατούν να απαντήσουν στη συνολική επίθεση που βιώνουμε. Πιστεύουμε ότι τα περιεχόμενα και οι μορφές του αγώνα πρέπει να παράγονται από τους ίδιους τους αγωνιζόμενους και τις σχέσεις που παράγουν στις κοινότητές τους και όχι από τους ειδικούς των κινημάτων και τις κομματικές διαμεσολαβήσεις, και να στοχεύουν στο ξεπέρασμα των διαχωρισμών και των ταυτοτήτων

(φοιτητικών και μη). Η προάσπιση των ταξικών μας συμφερόντων, η ικανοποίηση των αναγκών και των επιθυμιών μας αποτελούν ανταγωνιστικά περιεχόμενα, που αποσκοπούν στη συλλογική μας ανατίμηση στους χώρους που καθημερινά κινούμαστε, στην ανακατάληψη της ζωής και της αξιοπρέπειάς μας και στη διεκδίκηση όλων αυτών που καθημερινά μας κλέβουν.

Σε αυτό το πλαίσιο, οι αγώνες που ανοίγονται μπροστά μας είναι αυτοί ενάντια στη μετακύλιση του κόστους φοίτησης στις πλάτες μας, ενάντια στην περαιτέρω εντατικοποίηση μας καθώς και αυτοί ενάντια στις πολεοδομικές περιφράξεις.

Τη στιγμή που το κράτος ιδιωτικοποιεί κομμάτια του πανεπιστημίου και περικυλώνει τη δωρεάν φοιτητική μέριμνα, που προηγούμενοι φοιτητικοί αγώνες κατάφεραν να καθιερώσουν, εμείς αρνούμαστε να πληρώσουμε το κόστος αναπαραγωγής μας. Θέτουμε στο κέντρο τον έμμεσο μισθό μας και την καλύτερη διαβίωση στους χώρους μας και καλλιεργούμε μια κουλτούρα άρνησης της περαιτέρω υποτίμησής μας. Δεν πληρώνουμε στις λέσχες και στις μεταφορές, διεκδικούμε περισσότερες εστίες, χρησιμοποιούμε εκτυπωτικά μηχανήματα, τυπογραφικές μονάδες, γραφική ύλη, αναλώσιμα του πανεπιστημίου για την κάλυψη των αναγκών μας.

Οι εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις και νόμοι, πέραν των άλλων, στοχεύουν και στην παραγωγή ενός συγκεκριμένου εργατικού δυναμικού: εντατικοποιημένου, πειθαρχημένου και ευέλικτου, που να ανταποκρίνεται στις εκάστοτε απαιτήσεις του κεφαλαίου. Μέσα από την φοιτητική καθημερινότητα, που περιλαμβάνει ατελείωτες εργασίες, χαμηλόμισθες πρακτικές, κυνήγι πιστωτικών μονάδων, υποχρεωτικές παρακολουθήσεις, διαμορφώνεται το μοντέλο του μελλοντικού εργαζόμενου. Εμείς από την πλευρά μας, απαιτούμε τη μείωση των ρυθμών σπουδών, διεκδικούμε ξανά τον ελεύθερο χρόνο μας, σαμποτάρουμε την αναπαραγωγή κι εκπαίδευση των αυριανών εργαζομένων.

Η πολεοδομική περιφράξη των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων που έχει ενταθεί τον τελευταίο καιρό με εκκενώσεις πολιτικών καταλήψεων και αυτοδιαχειριζόμενων στεκιών, με το κλείδωμα των αιθουσών και τον έλεγχο των δημόσιων χώρων περιορίζει και ελέγχει την πρόσβαση και χρησιμοποίηση των χώρων του. Σαμποτάρουμε τους ελέγχους και σπάζουμε τις κλειδαριές κοινωνικοποιώντας τους ίδιους τους χώρους αλλά και τις χρήσεις του πανεπιστημίου. Επιμένουμε να χρησιμοποιούμε και να καταλαμβάνουμε χώρους του πανεπιστημίου για τη στέγαση των αναγκών και των επιθυμιών μας, τη δημιουργία συντροφικών σχέσεων και την καλύτερη οργάνωση των αγώνων μας.

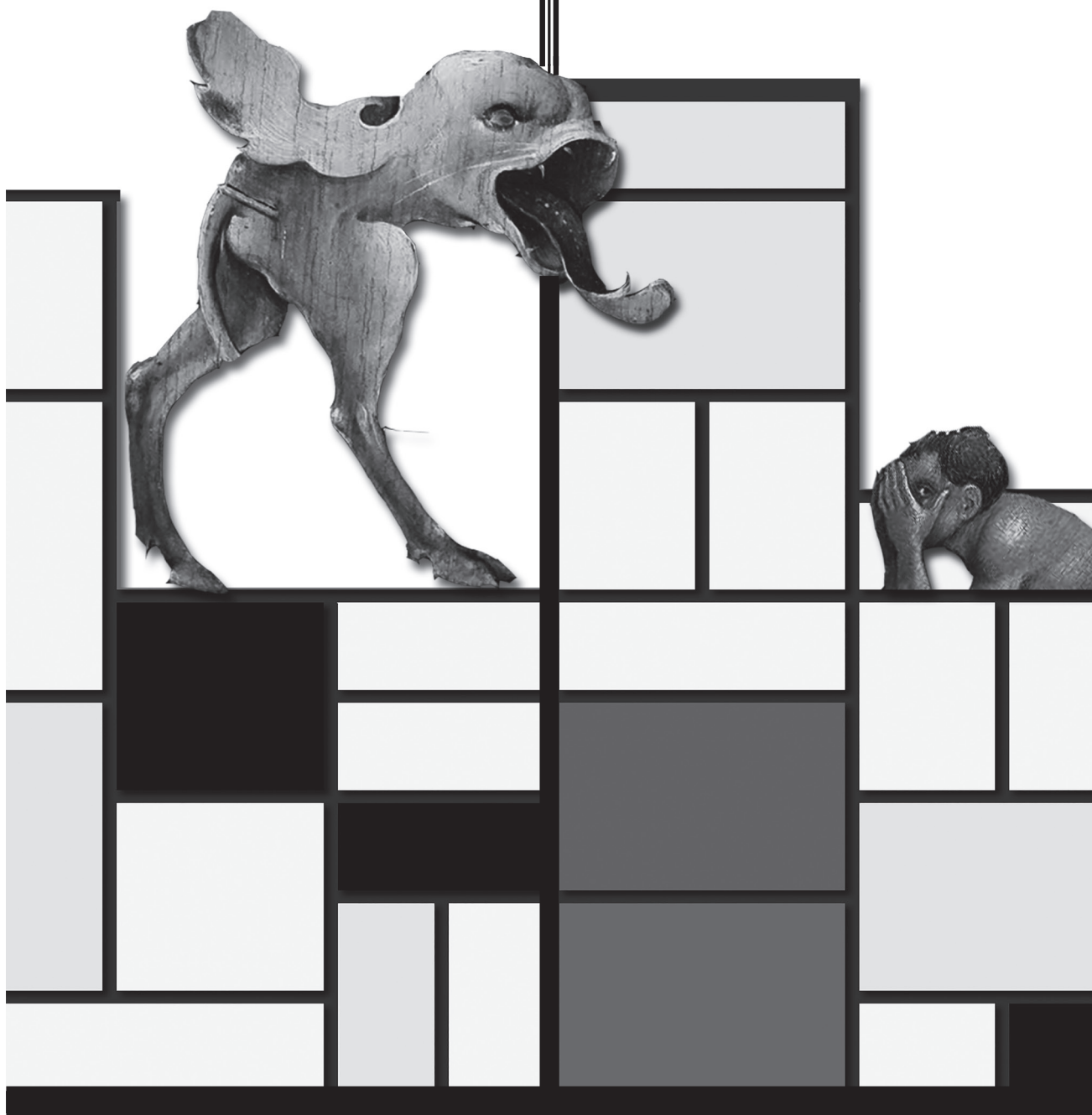
Κλείνοντας, θεωρούμε κομβικό να καταστεί κοινή αντίληψη ότι η φοιτητική μας ιδιότητα και ταυτότητα, συνεπώς και ο φοιτητικός χαρακτήρας των αγώνων μας, είναι κάτι που θέλουμε να ξεπεράσουμε. Η γυάλα μέσα στην οποία πραγματώνονται οι αγώνες μας πρέπει να σπάσει και να αναζητηθούν εκείνες οι συνδέσεις που θα ενώσουν το μπλοκάρισμα της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης, τις απεργίες και τους εργατικούς αγώνες, τις αντιφασιστικές δράσεις και τις εξεγέρσεις των μεταναστών στα στρατόπεδα συγκέντρωσης, την εναντίωση στα μεταλλεία χρυσού και την υπεράσπιση του φυσικού τοπίου, τους τοπικούς αγώνες γειτονιάς και τις επανασυνδέσεις ρεύματος, τους αγώνες ενάντια στην έμφυλη καταπίεση και τις στιγμές αμφισβήτησης των έμφυλων ρόλων τις μικρές ή μεγάλες αρνήσεις που συμβαίνουν καθημερινά. Η επικοινωνία και η συνάντηση διαφορετικών αγωνιστικών κομματιών αποτελεί τη μόνη απάντηση απέναντι στη συνολική επίθεση που βιώνουμε.

Επομένως, παραμένει ακόμα ανοιχτό ερώτημα αλλά και στοίχημα για όλες και όλους εμάς που οργανωνόμαστε ενάντια στην εκπαιδευτική και όχι μόνο αναδιάρθρωση, αν το φάντασμα των αγώνων και των κινητοποιήσεων ενάντια στις εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις θα εξαυλωθεί, επιτρέποντας την ιδιωτικοποίηση των πανεπιστημίων και την καθολική αναδιάρθρωσή τους, ή αν θα καταφέρει να πάρει στέρεη μορφή αντιστρέφοντας αυτό που φαίνεται προτετελεσμένο.

Αρπαγή κατοικίας

και νέες χωρικές περιφράξεις

Για να κατανοήσουμε την ένταση της επίθεσης στην κατοικία θα πρέπει να βγούμε από τη μυστικοποιημένη σφαίρα της κρίσης ως φυσικό φαινόμενο

Τα τελευταία χρόνια όλες και όλοι μας βιώνουμε την ένταση της επίθεσης του κεφαλαίου τόσο στους χώρους παραγωγής και εργασίας (με περικοπές μισθών, επισφάλεια, ανασφάλιστη-μαύρη εργασία), όσο και στη σφαίρα αναπαραγωγής με την εφαρμογή νέων περιφράξεων στο τρίπτυχο φύλο-φυλή-τάξη. Όταν λέμε περιφράξεις εννοούμε τη φυλάκιση διαδηλωτών και την απαγόρευση πρόσβασης στο δάσος των Σκουριών ώστε να κατασκευαστεί το μεταλλείο χρυσού, εννοούμε τον φράχτη στον Έβρο, τις αστυνομικές επιχειρήσεις Ξένιος Ζεός και τα στρατόπεδα κράτησης μεταναστών. Επιπλέον, μιλάμε για την περίφραξη στην υγεία με τα εικοσιπεντάευρα στα νοσοκομεία, την περίφραξη στη θέρμανση με τις αυξήσεις στα ενεργειακά καύσιμα (πετρέλαιο, φυσικό αέριο), την περίφραξη στις μεταφορές με τις αυξήσεις εισιτηρίων και την περίφραξη της γνώσης με την εμπορευματοποίηση της εκπαίδευσης. Αλλά μιλάμε και για τις έμφυλες περιφράξεις, με χαρακτηριστικά παραδείγματα τη φυλάκιση και διαπόμπευση οροθετικών και διεμφυλικών εργατριών του έρωτα, την ποινικοποίηση του τοκετού στο σπίτι, την ισχυροποίηση της αρρενωπότητας και της πατριαρχίας, όπως εκφράζεται τόσο μέσα από το φασιστικό πρότυπο του μάτσο άντρα, όσο και από τη λογική ότι «μπορεί να μην έχω δουλειά αλλά τουλάχιστον μπορώ να δέρνω τη γυναίκα μου στο σπίτι».

Στο παραπάνω πλαίσιο, ιδιαίτερη επίθεση, μέσω των νέων περιφράξεων, δέχεται και η κατοικία ως κατεξοχήν πόρος αναπαραγωγής και ως κοινωνική σχέση. Η επίθεση στην κατοικία παρουσιάζει τα τελευταία χρόνια μια αξιοσημείωτη κλιμάκωση. Αρχικά εκφράστηκε το 2010 μέσω της εθελοντικής ρύθμισης των ημιυπαίθριων χώρων και συνεχίστηκε το 2011 με την τακτοποίηση των αυθαιρέτων κατασκευών, που είχαν ως αποτέλεσμα την αρπάγη 2 δις ευρώ από τις τσέπες των μικροϊδιοκτητών. Έπειτα, ήρθε το 2012 το χαράτσι της ΔΕΗ, που αντιστοιχεί σε 2,4 δις ευρώ και τώρα επιβάλλεται με τον ανανεωμένο ενιαίο φόρο ακίνητης περιουσίας που στοχεύει στα 3 δις ευρώ, την υποχρεωτική ασφάλιση των σπιτιών. Η επίθεση θα ολοκληρωθεί με την άρση του προστατευτικού πλαισίου των πλειστηριασμών πρώτης κατοικίας που σημαίνει την οριστική αρπαγή-περίφραξη και το ξεσπίτωμα χιλιάδων οικογενειών.

Η τακτική αυτή δεν είναι ιδιαιτερότητα της Ελλάδας αλλά εφαρμόζεται ήδη στην Ισπανία και την Ιταλία. Στην Ισπανία, το 2011, κατά μέσο όρο πετιούνταν στον δρόμο 250 οικογένειες, αριθμός που αυξήθηκε σε 525 το 2012 και συνολικά έχουν γίνει 420.000 κατασχέσεις από το 2007. Αντίστοιχα στην Ιταλία, το 2011, γίνανε 130.000 κατασχέσεις και σήμερα μία στις τριάντα οικογένειες ζει σε κατασχεμένο σπίτι.

Ειδυλλιακές μέθοδοι

της λεγόμενης πρωταρχικής συσσώρευσης

Για να κατανοήσουμε την ένταση της επίθεσης στην κατοικία θα πρέπει να βγούμε από τη μυστικοποιημένη σφαίρα της κρίσης ως φυσικό φαινόμενο και «της κακής τροϊκας που λεηλατεί την Ελλάδα». Προτείνουμε, λοιπόν, να συνδέσουμε τις παραπάνω διαδικασίες αρπαγής με την αδιάκοπη, εμμενή δίψα του κεφαλαίου να αποκόψει τους ανθρώπους από τα μέσα παραγωγής και αναπαραγωγής, ώστε να τους εξαναγκάσει, για να επιβιώσουν, να αναζητήσουν εργασία και μάλιστα με όσο το δυνατό πιο δυσμενείς όρους. Ο λόγος είναι ότι απώτερος στόχος του κεφαλαίου δεν είναι απλώς η ταξική ληστεία των κατοικιών αλλά ο συστατικός σκοπός του κεφαλαίου είναι να παράγει αξία και υπεραξία και αυτό συμβαίνει στη διαδικασία της εργασίας. Πώς συνδέονται, όμως, τα παραπάνω;

Η ιστορία θα λέγαμε είναι αρκετά παλιά και μάλιστα επαναλαμβάνεται διαρκώς. Ήδη ο Μαρξ στα μέσα του 19ου αιώνα γράφοντας τον πρώτο τόμο του Κεφαλαίου (κεφ. 24) περιγράφει την παραπάνω διαδικασία αρπαγής με τον όρο «λεγόμενη πρωταρχική συσσώρευση», η οποία τονίζει ότι «είναι γραμμένη στα χρονικά της ανθρωπότητας με γράμματα από αίμα και φωτιά» (Μαρξ, 1867: 740) και απο-

τέλεσε τη διαδικασία γέννησης του καπιταλιστικού τρόπου παραγωγής. Ο Μαρξ, ισχυρίζεται ότι

«Η λεηλασία των εκκλησιαστικών κτημάτων, η καταχρηστική εκποίηση των κρατικών γαιών, η κλοπή της κοινοτικής ιδιοκτησίας, η σφετεριστική μετατροπή της φεουδαρχικής ιδιοκτησίας και της ιδιοκτησίας των κλαν σε σύγχρονη ατομική ιδιοκτησία, μετατροπή που έγινε με την πιο ανελέητη τρομοκρατία, όλα αυτά ήταν ισάριθμες ειδυλλιακές μέθοδοι της πρωταρχικής συσσώρευσης» (Μαρξ, 1867: 757).

Στις παραπάνω ειδυλλιακές μεθόδους θα πρέπει να συμπεριλάβουμε το δουλεμπόριο, την έμφυλη καταπίεση και το κυνήγι μαγισσών, το δημόσιο χρέος, τις αναδιρθρώσεις του εκπαιδευτικού συστήματος κ.α. (Federici 2004, Linebaugh 2008, Midnight Notes 1990, Perelman 2000)

Ταυτόχρονα, η περίφραξη της γης συνοδεύτηκε κι από την περίφραξη της κοινωνικής υποκειμενικότητας, δηλαδή την καταστροφή των πρότερων κοινωνικών σχέσεων και την κατασκευή του ανθρωπολογικού τύπου του μισθωτού εργάτη. Σε αυτό το σημείο ο Μαρξ τονίζει ότι:

«Ο αγροτικός πληθυσμός, που με τη βία τον απαλλοτρίωσαν, τον κυνήγησαν και τον μετέτρεψαν σε αλήτες, υποτάχθηκε με τερατώδικους τρομοκρατικούς νόμους, με μαστιγώσεις, με στιγματισμούς και με βασανιστήρια σε μια πειθαρχία που απαιτεί το σύστημα της μισθωτής εργασίας» (Μαρξ, 1867: 747, 762).

Με παρόμοιο τρόπο, ο Holloway μας λέει ότι

«Οι πράκτορες, οι άγριοι, αναγκάστηκαν από την πείνα, την καταπίεση, την εκπαίδευση, την πειθαρχία, να υιοθετήσουν συγκεκριμένες μορφές συμπεριφοράς,

αναγκάστηκαν να μάθουν να εργάζονται» (Holloway, 2010: 198).

Επίσης η Federici ισχυρίζεται ότι

«Οι διωγμένοι από τη γη τους αγρότες δεν δέχτηκαν να εργαστούν έναντι μισθού. Συχνότερα γίνονταν ζητιάνοι, αλήτες ή κακοποιοί. Χρειάστηκε μια μακρά διαδικασία ώσπου να παραχθεί μια πειθαρχημένη εργατική δύναμη» (Federici, 2004: 136).

Ο Μαρξ σε όλη την ανάλυσή του δίνει ιδιαίτερη βαρύτητα στις βίαιες μεθόδους της λεγόμενης πρωταρχικής συσσώρευσης και της ανάδυσης του κεφαλαίου :

«Αν σύμφωνα με τον Ωζιέ, το χρήμα "γεννιέται με φυσικές κηλίδες αίματος στο ένα μάγουλο", το κεφάλαιο γεννιέται βουτηγμένο από την κορυφή ως τα νύχια στο αίμα και στη βρωμιιά και στάζοντας αίμα από όλους του πόρους [...] η απαλλοτρίωση των άμεσων παραγωγών πραγματοποιείται με τον πιο αμείλικτο βανδαλισμό και με κίνητρο τα πιο άνομα, τα πιο βρωμερά και τα πιο μικρόπρεπτα απεχθή πάθη» (Μαρξ, 1867: 785, 786).

Κατ' αυτόν τον βίαιο τρόπο, σύμφωνα με τον Μαρξ, δημιουργήθηκε η τάξη των προλετάρων που πουλούν την εργατική τους δύναμη και από την άλλη η τάξη των κεφαλαιοκρατών που κατέχουν τα μέσα παραγωγής και τα μέσα συντήρησης. Αυτοί οι δυο πόλοι – τάξεις συνιστούν τη σχέση κεφάλαιο.

Κυκλοφορία του κεφαλαίου

vs κυκλοφορία των αγώνων

Στη συνέχεια ο Μαρξ, στο δεύτερο τόμο του Κεφαλαίου,

Η ιδιοκτησία ήταν το απαραίτητο καλούπι για να σμιλευτεί ο καπιταλιστικός ανθρωπολογικός τύπος του ατομικού ιδιοκτήτη απέναντι στα ισχυρά κομμουνιστικά οράματα της εποχής.

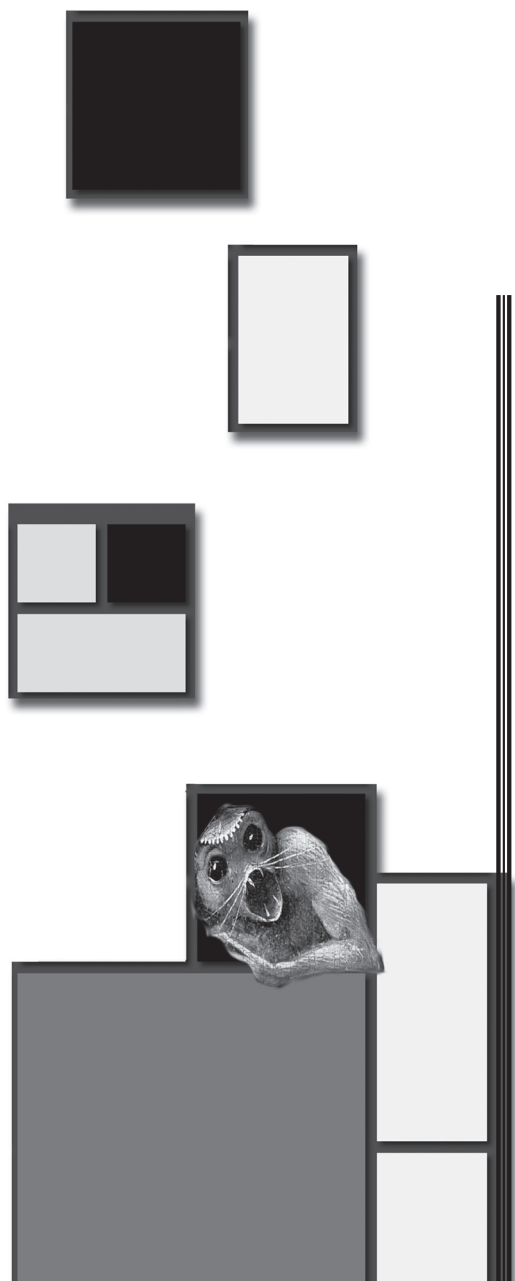

μελετά αναλυτικά την κυκλοφορία του κεφαλαίου και αποδεικνύει ότι συντελείται σε τρία στάδια. Στο πρώτο στάδιο ο κεφαλαιοκράτης αγοράζει εργατική δύναμη και μέσα παραγωγής, στο δεύτερο στάδιο συντελείται η παραγωγή νέων εμπορευμάτων και στο τρίτο στάδιο γίνεται η πώληση των νέων εμπορευμάτων και παράγεται η υπεραξία. Η διαδικασία αυτή επαναλαμβάνεται διαρκώς (Μαρξ, 1893: 23).

Ωστόσο, η κυκλοφορία του κεφαλαίου δεν συμβαίνει αβίαστα αλλά συγκρούεται πάντα με τους ταξικούς και κοινωνικούς αγώνες. Από τη δεκαετία του '70 οι αυτόνομοι μαρξιστές, ασκώντας κριτική στην πρότερη μαρξιστική φιλολογία, η οποία εστίαζε στη δύναμη του κεφαλαίου απέδειξαν ότι η κυκλοφορία του κεφαλαίου είναι επίσης

«ο αγροτικός πληθυσμός, που με τη βία τον απαλλοτρίωσαν, τον κυνήγησαν και τον μετέτρεψαν σε αλήτες, υποτάχθηκε με τερατώδικους τρομοκρατικούς νόμους, με μαστιγώσεις, με στιγματισμούς και με βασανιστήρια» (Μαρξ, 1867: 747, 762)

Η εστίαση του κεφαλαίου στη γαιοκτησία αποτελεί μοχλό κοινωνικής πειθάρχησης, ώστε να ωθηθεί ταπεινωμένος ο πληθυσμός ξανά στους χώρους εργασίας.

η κυκλοφορία των κοινωνικών αγώνων. Σύμφωνα με τον Witherford, (2006:2)

«Κάθε κόμβος στην κυκλοφορία του κεφαλαίου είναι ένα δυναμικό σημείο σύγκρουσης όπου οι παραγόμενες υποκειμενικότητες που απαιτεί το κεφάλαιο ενδέχεται να αμφισβητήσουν τις επιταγές του. Εάν όχι όλες, τουλάχιστον πολλές από τις βλάβες στην κυκλοφορία του κεφαλαίου προκύπτουν επειδή η Εργατική Δύναμη αρνείται να παραμείνει Εργατική Δύναμη».

Μαζί με τους εργατικούς αγώνες, οι ποικίλοι αγώνες αναπαραγωγής (οικολογικοί - γυναικείοι - lgbtq - φοιτητικοί, κ.α.), ήδη από τη δεκαετία του '60 ανέδειξαν έναν πλούτο κινήσεων που μπορούν να μπλοκάρουν την κυκλοφορία του κεφαλαίου.

Συγκεκριμένα, η κυκλοφορία του κεφαλαίου εμποδίζεται μέσω του διαρκούς αγώνα των ανθρώπων για να επανενωθούν με τα μέσα παραγωγής και αναπαραγωγής. Εκεί είναι που διαρκώς επαναλαμβάνεται η διαδικασία της μονιμότητας της λεγόμενης πρωταρχικής συσσώρευσης ως απάντηση του κεφαλαίου, δηλαδή διαχωρίζονται οι άνθρωποι από τους πόρους παραγωγής και αναπαραγωγής και το μόνο που τους απομένει είναι η εργατική τους δύναμη, την οποία πωλούν ως εμπόρευμα στην μισθωτή σχέση εργασίας. Τι θα συνέβαινε όμως εάν δεν είχαν ανάγκη την μισθωτή σχέση εργασίας, εάν συμβεί μια απεργία, εάν ένας οικολογικός αγώνας μπλοκάρει την εξόρυξη πρώτων υλών, εάν σαμποταριστεί η κατανάλωση των εμπορευμάτων και βεβαίως εάν δεν χρειάζεται να πληρώνουμε για το κεραμίδι που έχουμε πάνω από το κεφάλι μας; Εκεί, λοιπόν, τίθεται σε κρίση η κυκλοφορία του κεφαλαίου καθώς μπλοκάρεται η παραγωγή υπεραξίας.

Η κατοικία ως κατάληψη και ως ιδιοκτησία

Αλλά ας δούμε τώρα συνοπτικά τι συμβαίνει στην Ελλάδα τις τελευταίες δεκαετίες. Η ιδιοκτησία και η κατοικία ακολουθούν μια διαρκή διαλεκτική μεταξύ κατάληψης-αυθαιρεσιών και νομιμοποίησης-φορολόγησης-αρπαγής, η οποία εξαρτάται κάθε φορά από την έκβαση των κοινωνικών ανταγωνισμών. Συγκεκριμένα, στον μεσοπόλεμο, οι πρόσφυγες από τη Μικρά Ασία και λίγο αργότερα, στις μετεμφυλιακές δεκαετίες, οι εσωτερικοί μετανάστες, έχοντας εκτοπιστεί από τις εστίες τους και επομένως έχοντας χάσει τα σπίτια τους, καταλαμβάνουν εκτάσεις γης και χτίζουν αυθαίρετα γύρω από τους αστικούς πυρήνες των πόλεων. Έπειτα, το κράτος εξαναγκάζεται να νομιμοποιήσει τους αυθαίρετους οικισμούς, αλλά την ίδια στιγμή που αποδίδει δικαιώματα ιδιοκτησίας ξεκινάει και η ενσωμάτωση των πρώην καταληψιών. Η ιδιοκτησία, μπορούμε να πούμε, ότι ήταν το απαραίτητο καλούπι για να σμιλευτεί ο καπιταλιστικός ανθρωπολογικός τύπος του ατομικού ιδιοκτήτη απέναντι στα ισχυρά κομμουνιστικά οράματα της εποχής. Η τραγική ειρωνεία είναι ότι η ρητορική της δεξιάς, στις πρώτες μεταπολεμικές δεκαετίες, ήταν ότι «οι κομμουνιστές θα σας φάνε τα σπίτια» και σήμερα είναι οι ίδιοι που κατηγορούν όσες και όσους αγωνίζονται ενάντια στις εξώσεις ότι είναι υπέρμαχοι της ιδιοκτησίας.

Κρίση και κατοικία, τι συμβαίνει σήμερα

Σήμερα θα λέγαμε ότι η δήμευση της μικρής ιδιοκτησίας έχει τρεις στόχους.

Πρώτος στόχος. Η αρπαγή της μικρής ιδιοκτησίας θα έχει αρχικά ως αποτέλεσμα την κατάρρευση των τιμών ακινήτων, καθώς κανένας δεν θα έχει λεφτά για να αγοράσει. Ωστόσο, η βουτιά στις τιμές ακινήτων δεν θα συμβεί μόνο στα ημιυπόγεια της Κασσάνδρου, των Συκεών και της Νεάπολης στη Θεσσαλονίκη ή του Αγίου Παντελεήμονα

και της Κυψέλης στην Αθήνα αλλά θα συμπαρασύρει και τις τιμές από τα μεγάλα φιλέτα που ανήκουν σε κράτος, στρατό, δήμους και παπάδες. Ο στόχος είναι να δημιουργηθούν οικονομίες κλίμακας, δηλαδή να βγει στο σφυρί, να ξεπουληθεί και να συγκεντρωθεί το οικιστικό απόθεμα σε μεγάλους ντόπιους και διεθνείς παίκτες, οι οποίοι θα επενδύουν απρόσκοπτα. Εδώ αξίζει να σημειωθεί ότι η γαιοπρόσδοδος από τα τέλη της δεκαετίας του '80 έχει μπει στο επίκεντρο της κυκλοφορίας του κεφαλαίου. Σπεκουλαδόροι, χρηματιστές, πιστωτικά ιδρύματα, τράπεζες, μεγάλα funds επιδίδονται τις τελευταίες δυο δεκαετίες σε μια real estate κούρσα ανταγωνισμού για να κατακτήσουν επικερδή ακίνητα στις αναδυόμενες παράκτιες πόλεις της Κίνας (Σαγκάη, Χονγκ Κονγκ), στις χλιδούπολεις του Περσικού (Αμπού Ντάμπι, Ντουμπάι) καθώς και στις πιο παραδοσιακές, βίντατζ αγορές του Λονδίνου και της Νέας Υόρκης. Και αν μας φαίνονται οι παραπάνω μητροπόλεις μακρινές, πρέπει να ξέρουμε ότι τα τελευταία χρόνια οι καρχαρίες-funds ψαρεύουν τα «κόκκινα» δάνεια των μεσογειακών χωρών. Διαβλέποντας την επερχόμενη κρίση, αυτό που συμβαίνει τις τελευταίες δεκαετίες είναι η φυγή των επενδύσεων από την αμιγή σφαίρα της παραγωγής και της εργασίας στη σφαίρα της αναπαραγωγής, και κυρίως στη γη ως ασφαλές σταθερό καταφύγιο, μιας και για την επίσημη πολιτική οικονομία η «γη δεν κινείται». Σύμφωνα λοιπόν με την Παγκόσμια Τράπεζα, στο διάστημα 2007-2012, από το σύνολο των παγκόσμιων επενδύσεων κεφαλαίων λίγο πάνω από τις μισές κατευθύνονται στη γη και σε ακίνητα. (Χατζημιχάλης, 2013) Ωστόσο, στις ΗΠΑ, στις αρχές του 2008, η άρνηση αποπληρωμής των στεγαστικών δανείων, κυρίως Λατίνων, είχε ως αποτέλεσμα σεισμικές δονήσεις στην ακίνητη αγορά κατοικίας, την κατάρρευση των τραπεζών και την αφετηρία της κρίσης. Η τιμωρία για τους απείθαρχους Λατίνους που αμφισβήτησαν την ακίνητη γη ήταν 4,5 εκ. εξώσεις. Συνεπώς, η εστίαση του κεφαλαίου στη γαιοκτησία αποτελεί μοχλό κοινωνικής πειθάρχησης, ώστε να ωθηθεί ταπεινωμένος ο πληθυσμός ξανά στους

Η ιδιοκτησία και η κατοικία ακολουθεί μια διαρκή διαλεκτική μεταξύ κατάληψης-αυθαιρεσιών και νομιμοποίησης-φορολόγησης-αρπαγής, η οποία εξαρτάται την κάθε φορά από την έκβαση των κοινωνικών ανταγωνισμών.

χώρους εργασίας. Πώς συμβαίνει όμως αυτό, περνάμε στον επόμενο στόχο.

Δεύτερος στόχος. Οι σημερινοί κάτοικοι θα πρέπει να εξαναγκαστούν να αναζητήσουν στέγη με ενοίκιο και ως εκ τούτου θα ωθηθούν στη μισθωτή εργασία χωρίς πολλές πολλές απαιτήσεις. Μάλιστα ο Μίλτον Φρίντμαν και η νεοφιλελεύθερη Σχολή του Σικάγο, ήδη από τα τέλη της ταραγμένης από κοινωνικούς αγώνες δεκαετίας του '60 διατύπωναν την θέση ότι το υψηλό ποσοστό ιδιοκατοίκησης συνεπάγεται χαμηλό ποσοστό απασχόλησης και μειωμένη εργασιακή κινητικότητα. Όντως, σήμερα στην Ελλάδα, όπως και στις υπόλοιπες μεσογειακές χώρες το ποσοστό ιδιοκατοίκησης ξεπερνά το 80% και η απασχόληση βρίσκεται στο 50%, δηλαδή αρκούσε μέχρι πρόσφατα ο μισθός ενός ατόμου για να θρέψει δυο άτομα, καθώς υπήρχε ένα σπίτι, οι παππούδες στήριζαν και οι κοινωνικοί αγώνες της μεταπολίτευσης είχαν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία ενός έστω ατροφικού κράτους προνοίας, το οποίο παρέχει στοιχειωδώς δωρεάν εκπαίδευση, υγεία και ασφάλιση. Αντιθέτως, σε χώρες της βόρειας Ευρώπης η ιδιοκατοίκηση είναι κάτω του 50% και ως εκ τούτου η απασχόληση βρίσκεται στο 80%. Σήμερα λοιπόν, τόσο τα ντόπια αφεντικά όσο και η Κομισιόν και η Τρόικα, ως επιτελέσεις του κεφαλαίου, επιδιώκουν να σπάσουν το πρότερο κοινωνικό και χωρικό συμβόλαιο και τονίζουν με κάθε τρόπο, ότι για να αυξηθεί το ποσοστό απασχόλησης και επομένως η παραγωγή υπεραξίας στις χώρες του ευρωπαϊκού Νότου, θα πρέπει επειγόντως να μειωθεί το ποσοστό ιδιοκατοίκησης. Συνεπώς, πρέπει να επιταχυνθεί η αρπαγή της κατοικίας.

Τρίτος στόχος. Η αρπαγή της κατοικίας έχει επιπλέον στόχο να αποδομηθούν οι εναπομείναντες κοινοτικές σχέσεις, να καταστραφεί η κοινωνική και πολιτική σύνθεση των γειτονιών, ώστε να επιταχυνθούν οι διαδικασίες εξευγενισμού-κυριοποίησης (gentrification) των πόλεων. Πρόκειται για τη μέθοδο πολεοδομικής πειθάρχησης, που εφαρμόζεται διαρκώς από την εποχή που ο βαρόνος Οσμάν, στα μέσα του 19ου αιώνα, κατέστρεφε τις εξεγερμένες εργατικές γειτονιές στο Παρίσι εκτοπίζοντας τους ξεσπιτωμένους προλετάρους στα προάστια και χάραζε τα διάσημα βουλεβάρτα, ώστε αφενός να ελέγχεται καλύτερα ο αστικός χώρος, αφετέρου να διευκολυνθεί η κυκλοφορία των εμπορευμάτων. Η ίδια μέθοδος, με μικρές παραλλαγές, εφαρμόστηκε στην πολεοδόμηση της Θεσσαλονίκης μετά την πυρκαγιά του 1917, καθώς και σε όλες τις μετέπειτα πολεοδομικές αναπλάσεις. Από τις μεταπολεμικές μάχες της παράγκας και την επιβολή της αντιπαροχής μέχρι τους τρέντυ εξευγενισμούς της Πλάκας, του Γκαζιού, του Μεταξουργείου και της Πανεπιστημίου σήμερα στην Αθήνα, των κάτω και άνω Λαδάδικων και της Άνω Πόλης στη Θεσσαλονίκη, ο χώρος αποτελεί το πεδίο ενός διαρκούς κοινωνικού και ταξικού ανταγωνισμού. Ο στόχος των παραπάνω μεθόδων δεν είναι άλλος από την κανονικοποίηση των πόλεων με τη δημιουργία γκέτο διασκέδασης-κατανάλωσης-κατοικίας, το βάθεμα της εμπορευματοποίησης και την εξαγωγή υπεραξίας μέσω της αυξημένης γαιοπροσόδου.

Η κατοικία ως κομμάτι του αγώνα

του ανθρώπου ενάντια στην εξουσία

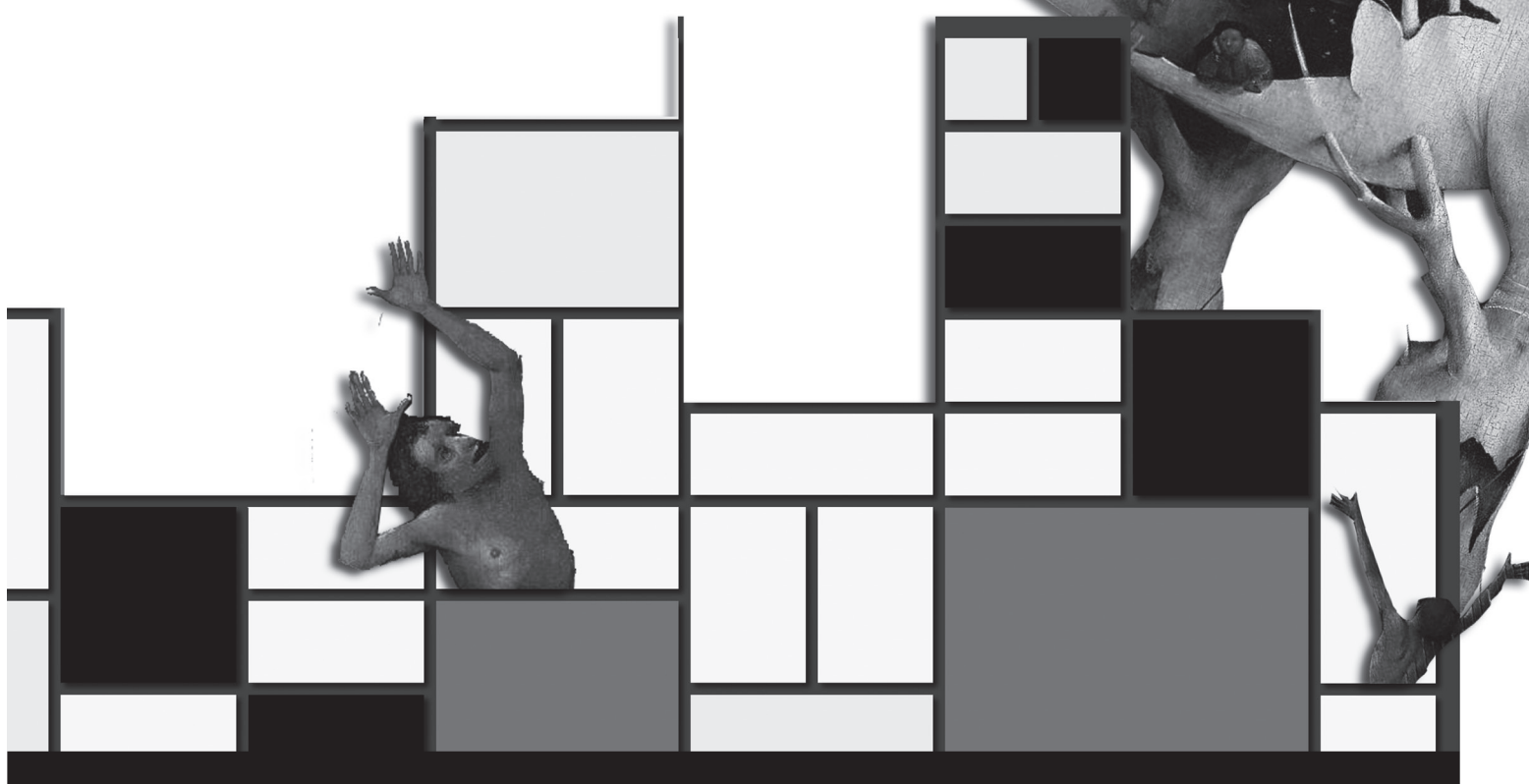
Σήμερα, λοιπόν, γεννιέται το ερώτημα πώς μπορούν να απαντηθούν οι επερχόμενες εξώσεις. Η απάντηση δεν μπορεί να περιοριστεί απλώς στο δικαίωμα στην κατοικία και στην απαιτητή επιστροφή στο κράτος προνοίας. Για αυτό, το ουσιαστικά κρίσιμο ερώτημα είναι το εξής: Απέναντι στον ανθρωπολογικό τύπο του ξεσπιτωμένου και πειθαρχημένου εργάτη, πώς μπορούμε μέσα από κοινωνικούς αγώνες να αποσταθεροποιήσουμε την πελατειακή κουλτούρα του ιδιοκτήτη; Πώς μπορούμε να μπλοκάρουμε την κυκλοφορία του κεφαλαίου και ταυτόχρονα να θέσουμε στο επίκεντρο την ανάδυση συλλογικών μορφών κατοίκησης, πέρα από τα κανονικοποιημένα πρότυπα της πυρηνικής πατριαρχικής οικογένειας; Πώς μπορούμε να μετατρέψουμε τα αστικά κενά σε αστικά κοινά; Για τον λόγο αυτό θα πρέπει να αναζητήσουμε τις συνδέσεις με τις εκκενώσεις των αντιεξουσιαστικών καταλήψεων, τα κινήγια μεταναστών, τους αγώνες για τη γη και την ελευθερία και να χτίσουμε κοινότητες αγώνα που να αγωνίζονται συνολικά, με βάση το τρίπτυχο φύλο-φυλή-τάξη.

Βιβλιογραφία

- Federici S., [2004], 2011. *Ο Κάλμπαν Και Η Μάγισσα: Γυναίκες, Σώμα και Πρωταρχική Συσσώρευση*, (μτφρ. Γραμμένου Ι., Γυιόκα Λ., Μπίκας Π., Χασιώτης Λ.). Εκδόσεις των Ξένων, Θεσσαλονίκη
- Holloway J., [2010] 2011. *Ρωγμές στον Καπιταλισμό* (μτφρ. Χόλογουεη Α.). Σαββάλας, Αθήνα
- Linebaugh P., 2008. *The Magna Carta Manifesto: Liberties and Commons for All*, University of California Press
- Marx K., [1867] 2009. *Το Κεφάλαιο*, τόμος Ι (μτφρ. Μαυρομμάτης Π.), Αθήνα: Σύγχρονη Εποχή
- [1893] 2009. *Το Κεφάλαιο*, τόμος ΙΙ (μτφρ. Μαυρομμάτης Π.), Αθήνα: Σύγχρονη Εποχή
- Midnight Notes Collective, 1990. *The New Enclosures*, Midnight Notes is.10
- Perelman M., 2000. *The Invention Of Capitalism Classical Political Economy and the Secret History of Primitive Accumulation*, Duke University Press- Durham & London
- Witherford N.D., 2006. *The Circulation of the Common*. Στο <http://www.fims.uwo.ca/people/faculty/dyerwitherford/Commons2006.pdf> (26/09/2013)
- Χατζημιχάλης Κ., 2013. *Η υφαρπαγή γης και ακινήτων στην Ελλάδα των Μνημονίων*. Στο <http://enthemata.wordpress.com/2013/09/29/kostisx/> (25/10/2013)

Το ουσιαστικά κρίσιμο ερώτημα είναι το εξής: Πώς μπορούμε να μπλοκάρουμε την κυκλοφορία του κεφαλαίου και ταυτόχρονα να θέσουμε στο επίκεντρο την ανάδυση συλλογικών μορφών κατοίκησης, πέρα από τα κανονικοποιημένα πρότυπα της πυρηνικής πατριαρχικής οικογένειας;

Τα γραφικά αποτελούν σύνθεση από τον «Κήπο των επίγειων απολαύσεων - Κόλαση» (1510) του Hieronymus Bosch με την «Composition II in Red, Blue, and Yellow» (1930) του Piet Mondrian. Διαλεκτική άρθρωση μεταξύ μοντερνισμού και μετάβασης από τη φεουδαρχία στον καπιταλισμό.

Ιστάνμπουλ η πιο όμορφη πόλη

εξέγερση στο Γκεζί (Μάιος - Ιούνιος 2013)

Συνέντευξη με τη Ζεϊνό και τον Τσίσκε, μέλη της ομάδας «Müsterekle» (Τα Κοινά μας)

προχωράμε με εξεγέρσεις, με όνειρα, με έρωτα και θάρρος

Η ομάδα «Müsterekle» (Τα Κοινά μας) αποτελεί δίκτυο επικοινωνίας μεταξύ κοινωνικών κινημάτων βάσης στην Ιστάνμπουλ. Ομάδες αλληλεγγύης σε μετανάστες, ομάδες ενάντια στους αστικούς μετασχηματισμούς, συλλογικότητες επισφαλών εργαζομένων, οικολογικές ομάδες, φεμινιστικές και lgbt ομάδες συνεργάζονται κάτω από το σλόγκαν «κομμουνισμός και κοινός νους, άμεση δημοκρατία και αγώνες για τα κοινά». Η βασική ιδέα είναι να οργανώνουν κοινές δράσεις και κοινό τρόπο σκέψης, σε ένα αντικαπιταλιστικό, αντιεθνικό, αντιπατριαρχικό πλαίσιο. Συμφωνά με τη Ζεϊνό, τα περισσότερα άτομα μέσα στις ομάδες του δικτύου είναι είτε μαρξιστές είτε αναρχικοί και «πάντα προσπαθούμε να διορθώνουμε τον μαρξισμό μέσα από τον αναρχισμό και τον αναρχισμό μέσα από το μαρξισμό. Κινούμαστε μεταξύ αυτών των δύο, ανάμεσα σε μαύρο και κόκκινο και αναζητούμε τις συνδέσεις». Μετά την εξέγερση του Γκεζί εστιάζουν στους αγώνες ενάντια στις αναπλάσεις προλεταριακών γειτονιών, ενάντια στην καταστροφή των δασών για να γίνουν φαραωνικά έργα, ενάντια στην ιδιωτικοποίηση των δημόσιων χώρων, πάρκων και πλατειών και όπως λένε «προχωράμε με εξεγέρσεις, με όνειρα, με έρωτα και θάρρος...» (περισσότερες πληροφορίες στο <http://musterekerimiz.org/>).

τη συνέντευξη την πήραμε την Τρίτη, 5 Νοεμβρίου 2013, σε ένα μπαρ δίπλα στην πλατεία Ταξίμ

Σ: Θα θέλαμε να μας μιλήσετε για την επίσημη πολιτική και τους κοινωνικούς αγώνες που προηγήθηκαν του Γκεζί στα πεδία του φύλου-φυλής-τάξης.

Ζεϊνό: Θα σας δώσω μερικές πληροφορίες για το background της εξέγερσης. Πριν το Γκεζί, η αριστερά στην Ιστάνμπουλ ήταν πολυδιασπασμένη. Χαρακτηριστικά, στις πορείες της Πρωτομαγιάς, διαδηλώνουν περίπου 50.000 άτομα, αλλά είναι χωρισμένα σε εκατοντάδες συνδικάτα, κόμματα, κινήματα, τα οποία δεν συνεργάζονται μεταξύ τους, δεν συμπαθεί το ένα το άλλο. Ένα σημαντικό σημείο αναφοράς ήταν το 2009, όταν έλαβε χώρα στην Ιστάνμπουλ η σύνοδος του ΔΝΤ. Τότε φτιάχτηκε μια πλατφόρμα, η «Resistanbul», από μικρά αυτόνομα κινήματα. Μάλιστα το δικό μας δίκτυο, «Τα Κοινά μας», έχει τις ρίζες του στην «Resistanbul». Ξεκινήσαμε τότε να κάνουμε ορισμένες δράσεις και συνελεύσεις, με θέμα την ιδέα για μια «αντικαπιταλιστική πόλη», για την «άμεση δημοκρατία στην πόλη» και για το «δικαίωμα στην πόλη».

Τώρα, εάν δούμε την Τουρκία στο σύνολό της θεωρώ ότι δύο είναι τα σημαντικά ζητήματα: ο χώρος και το σώμα. Οι νεοφιλελεύθερες πολιτικές του ΑΚΡ, του κόμματος που κυβερνά την Τουρκία, συνδέονται με αυτά τα δυο κομβικά ζητήματα. Ας μη ξεχνάμε ότι ο νεοφιλελευθερισμός μπορεί να υπάρξει σε κάθε χώρα αλλά αποκτά την ηγεμονία στο εσωτερικό της με συγκεκριμένες τοπικές πολιτικές. Χαρακτηριστικά, όταν το ΑΚΡ ξεκίνησε να εφαρμόζει νεοφιλελεύθερες πολιτικές, χρησιμοποίησε συντηρητικές πολιτικές.

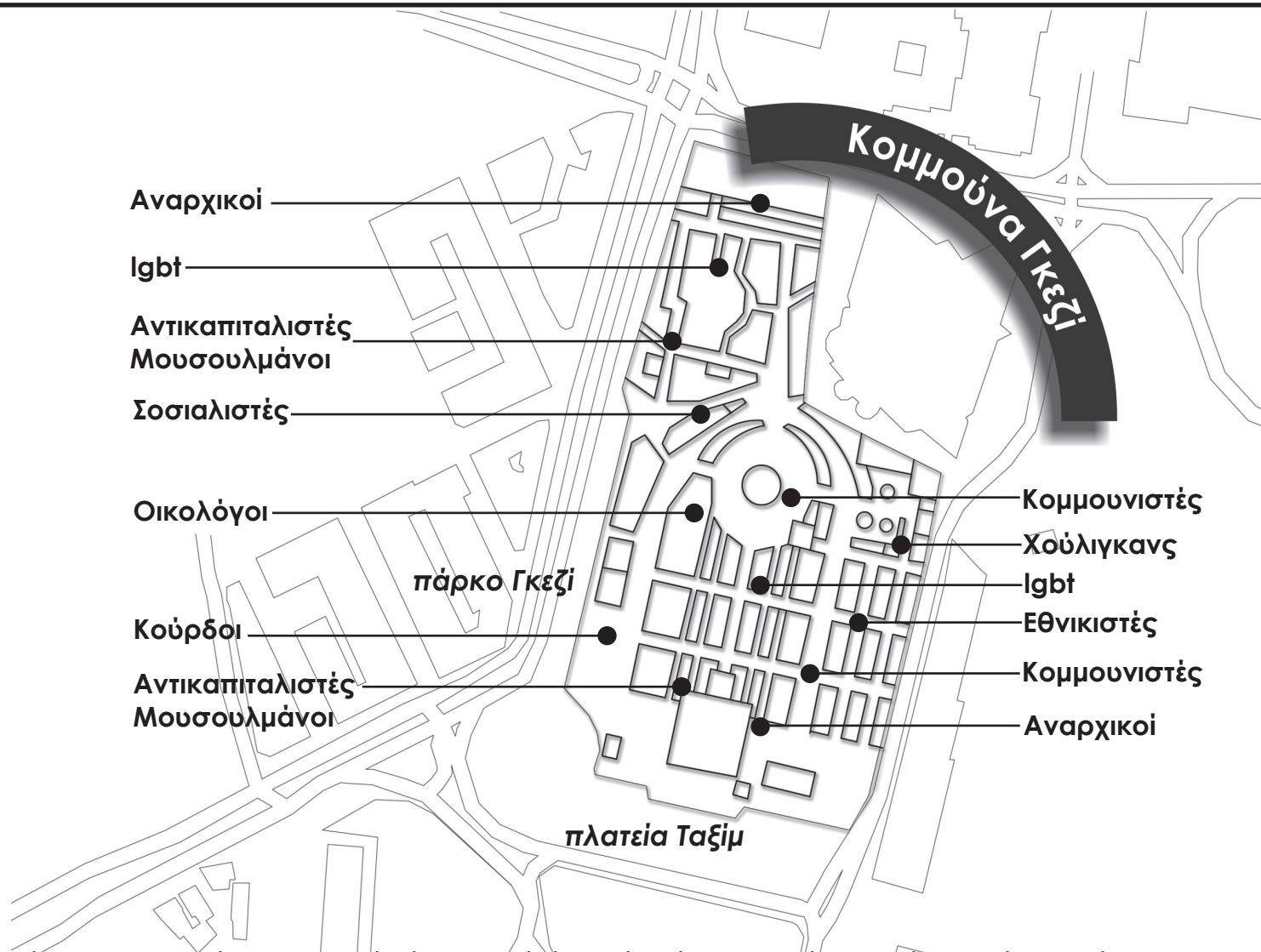
Αυτό που συνέβη είναι ότι άλλαξαν τον αστικό χώρο με σκοπό να μην μπορείς να συναντηθείς και να αγγίξεις άλλους ανθρώπους. Στην περιοχή που βρισκόμαστε (Ταξίμ), παλαιότερα όλα τα μπαρ είχαν τραπέζια έξω στους δρόμους και τον τελευταίο χρόνο τα απαγόρευσαν και ενώ διαδηλώναμε σε αυτούς τους δρόμους, μας απαγόρευσαν να φτάσουμε στην πλατεία Ταξίμ, όπως απαγόρευσαν και τις πορείες της Πρωτομαγιάς να φτάσουν στην πλατεία Ταξίμ. Έτσι, από τη μια πλευρά, απαγορεύουν τη συνάντηση και το άγγιγμα μεταξύ των ανθρώπων και από την άλλη πλευρά εντείνονται οι πολιτικές εξευγενισμού-κυριοποίησης (gentrification) τόσο στην Ιστάνμπουλ όσο και σε ολόκληρη την Τουρκία. Μάλιστα υπάρχουν οι λεγόμενες κοινωνικές κατοικίες. Ονομάζονται ΤΟΚΕ και πρόκειται για συμπράξεις του κράτους με ιδιώτες. Το κράτος παρέχει τη γη, οι ιδιώτες χτίζουν τα κτίρια και τα πουλάνε κυρίως σε μεσαία ή μικρομεσαία στρώματα. Επίσης, απαλλοτριώνουν τα παλαιά σπίτια, πληρώνοντας ελάχιστα τους παλιούς ιδιοκτήτες και τα μετατρέπουν στη συνέχεια σε πολυτελείς κατοικίες, ιδίως όταν βρίσκονται κοντά στο κέντρο της πόλης. Με αυτόν τον τρόπο, το κέντρο της πόλης μετασχηματίζεται σε έναν τόπο αφιλόξενο για τα κατώτερα οικονομικά στρώματα. Έτσι, λοιπόν, δεν είναι τυχαίο το πρότζεκτ που θέλανε να κάνουν στην πλατεία Ταξίμ. Σχετίζεται άμεσα με τα κινήματα πόλης που αντιστέκονται στους πολεοδομικούς μετασχηματισμούς.

Τώρα σχετικά με το ζήτημα του σώματος. Η άλλη πλευρά αυτής της συντηρητικής νεοφιλελεύθερης πολιτικής είναι

Σημαντικό σημείο αναφοράς ήταν το 2009, όταν έλαβε χώρα στην Ιστάνμπουλ η σύνοδος του ΔΝΤ. Τότε φτιάχτηκε μια πλατφόρμα, η «Resistanbul», από μικρά αυτόνομα κινήματα. Ξεκινήσαμε τότε να κάνουμε ορισμένες δράσεις και συνελεύσεις, με θέμα την ιδέα για μια «αντικαπιταλιστική πόλη» για την «άμεση δημοκρατία στην πόλη» και για το «δικαίωμα στην πόλη».

Ο χώρος ήταν ανοιχτός, δεν υπήρχε κάποιος σαφής έλεγχος, υπήρχε μια ρευστότητα και οι περισσότερες ομαδοποιήσεις ήταν, με έναν τρόπο, ανοιχτές κοινότητες.

οι πολιτικές που εφαρμόζονται κυρίως στα σώματα των γυναικών. Για παράδειγμα, πρέπει να κάνεις τρία παιδιά. Επίσης, προσπαθούν να απαγορεύσουν την έκτρωση, η οποία έως τώρα ήταν νόμιμη στην Τουρκία. Δεν έχουν καταφέρει να το περάσουν λόγω της ισχυρής αντίστασης των γυναικείων κινήσεων αλλά περιόρισαν την έκτρωση στις έξι εβδομάδες, που είναι πολύ λίγες. Έτσι λοιπόν, επιδιώκουν να εφαρμόσουν τις λεγόμενες πολιτικές της «Αγίας Οικογένειας». Πρέπει να βρίσκεσαι μέσα στο σπίτι σου και μάλιστα εάν είσαι γυναίκα, αντιμετωπίζεσαι ως επισφαλής εργαζομένη. Σε αντιμετωπίζουν σαν να είσαι κοτόπουλο και να πρέπει να κάνεις τρία αυγά, ως φτηνή εργασία. Φυσικά ο κόσμος της Igbt κοινότητας υποφέρει πολύ όσον αφορά τα πολιτικά και κοινωνικά του δικαιώματα. Πρόκειται για βιοπολιτικές νεοφιλελεύθερες πολιτικές.

C: Πριν πάμε στην εξέγερση του πάρκου Γκεζί, θα θέλαμε να μας πείτε τι προηγήθηκε και προέκυψε η εξέγερση.

Ζεϊνό: Για να εξηγήσω τι οδήγησε στην εξέγερση, θα περιγράψω τι συνέβαινε τους προηγούμενους μήνες. Πρώτον, όπως είπα δεν μας άφηναν να διαδηλώνουμε, δεύτερον υπήρχε ένα κίνημα ενάντια στην κατεδάφιση του πρώην κηματογράφου, του Εμέκ, ο οποίος έγινε το σύμβολο των πολεοδομικών μετασχηματισμών. Έναν μήνα πριν το Γκεζί, η αστυνομία επιτέθηκε με δακρυγόνα και αύρες. Ήμασταν μόνο 500 άτομα αλλά μας επιτέθηκαν πολύ βίαια και τραυματίστηκαν αρκετοί διαδηλωτές. Στη συνέχεια, δυο εβδομάδες μετά, ήταν η Πρωτομαγιά και δεν μας άφηναν να προσεγγίσουμε την πλατεία Ταξίμ, οι οδομαχίες διήρκεσαν επτά ώρες και η αστυνομία έγινε ακόμα πιο βίαιη. Και μετά μαθαίνω ότι οι μπουλντόζες εισέρχονται στο πάρκο Γκεζί και κόβουν τα δέντρα και τότε σκέφτηκα ότι θα πάω αλλά, υπέθετα ότι θα ήμασταν μόνο καμιά πενήντα άτομα, ότι η αστυνομία πάλι θα μας επιτεθεί και δεν θα γίνει τίποτα και θα γυρίσω σπίτι μου. Πήγα λοιπόν, ήμασταν όντως πενήντα άτομα, όντως η αστυνομία μας επιτέθηκε και ξαφνικά άρχισαν να καταφθάνουν όλο και περισσότεροι άνθρωποι, γίναμε περίπου 1.000 άτομα και τότε η αστυνομία επιτέθηκε ξανά. Τότε ήταν 28 Μαΐου και κάθε φορά που η αστυνομία μας επιτίθονταν κατέφθαναν όλο και περισσότε-

τεροι άνθρωποι. Πιστεύω ότι το βασικό κίνητρο ήταν ότι επρόκειτο για ένα παράνομο πρότζεκτ, με ωμό και βίαιο τρόπο θέλανε να πάρουν ένα πάρκο και ο κόσμος εξοργίστηκε και θεώρησε ότι ήταν δίκαιο να αμυνθεί. Έτσι, λοιπόν, οι μπάτσοι συνέχισαν να επιτίθενται και το βράδυ πριν την εξέγερση υπήρχαν περίπου 3.000 άτομα με σκηνές και σκεπτόμασταν ότι η αστυνομία δεν μπορεί να επιτεθεί σε 3.000 άτομα, και όμως ξανά μας επιτέθηκαν. Την επόμενη μέρα ήμασταν πολύ κουρασμένες και κουρασμένοι, ήδη κοιμόμασταν τέσσερις νύχτες στο πάρκο, είχαμε φτιάξει ήδη την «πλατφόρμα Ταξίμ» και καλέσαμε συγκέντρωση στις 19.00, ξανά στο πάρκο, αλλά είχαμε αυτό το συναίσθημα απόγνωσης ότι πάλι θα μας επιτεθούν. Και είμαστε στο πάρκο και έχει μαζευτεί άπειρος κόσμος. Ήταν φανταστικό, κανένας δεν το περίμενε. Ακολούθησαν οδομαχίες για 16 ώρες με την αστυνομία. Μόνον εκείνη τη νύχτα οι μπάτσοι έριξαν 9 τόνους δακρυγόνων και ξόδεψαν όλο το ετήσιο στοκ. Ήταν απίστευτο, δεν μπορούσες να περπατήσεις στον δρόμο διότι η ασφαλτος ήταν γεμάτη από τα κάνιστρα των δακρυγόνων.

Μέχρι εκείνη τη στιγμή τα αριστερά κόμματα δεν είχαν εμπλακεί. Η πλατφόρμα Ταξίμ αποτελούνταν κυρίως από κινήματα πόλης, μικρές οργανώσεις και συνδικάτα. Όπως βέβαια καταλαβαίνετε, ήταν πολύ λίγα και συγκεκριμένα τα άτομα που κυρίως έτρεχαν. Τα βασικά πολιτικά κόμματα στην αρχή απουσίαζαν, μετά προμήθευαν τον κόσμο με σκηνές, sound systems και σάντουιτς. Ωστόσο, μέσα στην εξέγερση κανένας δεν ήθελε ή δεν μπορούσε να ηγηθεί, κυρίως όμως κανένας δεν είχε τη δύναμη να το κάνει αυτό, διότι ήταν τόσο αυθόρμητο, τόσο αυτόνομο, τόσο εκτός ελέγχου αυτό που γίνονταν και ο περισσότερος κόσμος ήταν εκτός κομμάτων.

C: Θα θέλαμε να μας πεις με ποιον τρόπο λαμβάνονταν οι αποφάσεις, υπήρχε κάποια γενική συνέλευση όπως στις περιπτώσεις των αγανακτισμένων στην Ισπανία ή στην Ελλάδα;

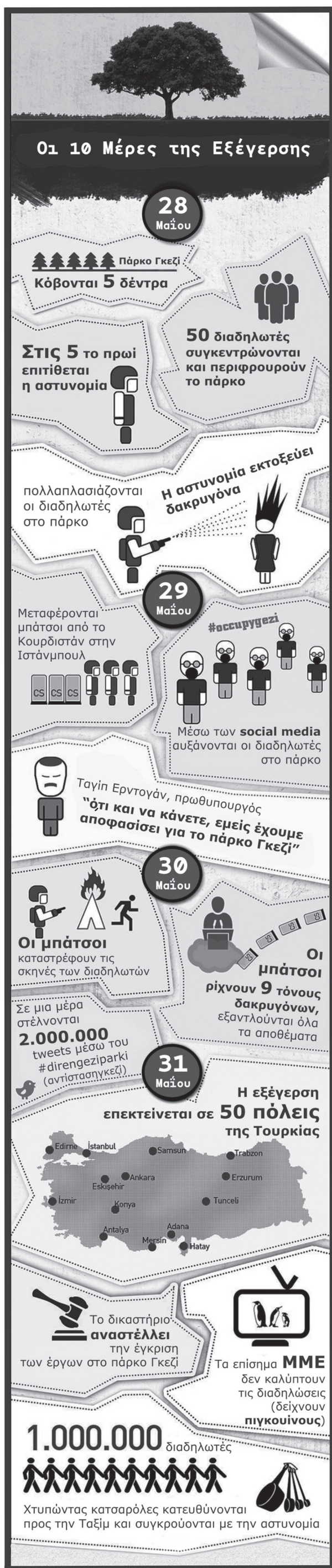
Ζεϊνό: Στην αρχή, όταν ήταν λίγος ο κόσμος, είχαμε ένα stage στο οποίο συγκεντρωνόνταν ο κόσμος της πλατφόρμας Ταξίμ. Εκεί μπορούσε να μιλήσει όποιος ήθελε αλλά

δεν επιτρέπαμε σε κόμματα, μόνο σε κινήματα και σε συνδικάτα. Ήταν μια δύσκολη απόφαση. Αυτό συνέβαινε πριν την εξέγερση (πριν την Παρασκευή 31 Μάη). Στη συνέχεια τις επόμενες μέρες κανένας δεν μπορούσε να πάρει καμία απόφαση, όλα συνέβαιναν με ατομικές ή μικροσυλλογικές αποφάσεις. Κάποιος αποφάσιζε να καθαρίσει και καλούσε να φτιαχτεί μια ομάδα καθαριότητας, κάποιος αποφάσιζε να μαγειρέψει και καλούσε να φτιαχτεί μια ομάδα κουζίνας. Υπήρχε μια ιδεατή αυτοοργάνωση, κανένας δεν καθοδηγούσε. Ωστόσο, υπήρχαν κάποια κρίσιμα ζητήματα, όπως η αντιμετώπιση των ασφαλιτών και οργανώθηκε μια ανοιχτή συνάντηση που αποφάσιζε για την περιφρούρηση του πάρκου. Επίσης, σε αυτήν τη συνάντηση ανακοίνωναν οι διαφορές πρωτοβουλίες τι θα οργάνωναν, όπως παιδότοπο, βιβλιοθήκη, workshops, συνελεύσεις. Απλά λέγανε τι θα κάνανε και δεν χρειάζονταν να πάρουν την άδεια από κανέναν. Την τέταρτη μέρα φτιάξαμε ένα χάρτη με τις διάφορες δραστηριότητες που γίνονταν στο πάρκο και συνέχισε κάπως έτσι. Έρχονταν διάφορες πρωτοβουλίες, γνωστοποιούσαν τι θέλανε να κάνουν και «μπαίνανε στον χάρτη». Αυτό που προσπαθώ να εξηγήσω είναι ότι υπήρχε ένα είδος αυθόρμητης αυτοοργάνωσης. Από την άλλη πλευρά, σιγά σιγά μπήκανε και πολιτικά χαρακτηριστικά, λόγω της καταστολής. Έτσι συντάχθηκε μια λίστα με αιτήματα, όπως να σταματήσει η αστυνομική βία, να παραιτηθεί ο δήμαρχος της Ιστανμπούλ, να απαγορευτεί η χρήση χημικών, να απελευθερωθούν οι συλληφθέντες.

C: Σε αυτό το σημείο θα θέλαμε να ρωτήσουμε το εξής: Τα τελευταία χρόνια παρατηρούμε σε διάφορες εξεγέρσεις, σε όλο τον κόσμο, ότι δεν υπάρχουν συγκεκριμένα αιτήματα απέναντι στις εκάστοτε κυβερνήσεις π.χ. στα παρισινά μπανλιέ το 2005, στην Αθήνα το 2008 και στο κίνημα Occupy. Θα λέγαμε ότι είναι χαρακτηριστικό το πέρασμα από το διάσημο σλόγκαν του '60-'70 «ας είμαστε ρεαλιστές, απατώντας το αδύνατο» στο σύνθημα του κινήματος Occupy «καταλάβετε τα πάντα, μην απαιτείτε τίποτα». Συνέβη κάτι αντίστοιχο εδώ; Ρωτάμε γιατί στα επίσημα δυτικά ΜΜΕ πέρασε η αντίληψη ότι διεκδικούσατε «περισσότερη δημοκρατία».

Πιστεύω ότι το βασικό κίνητρο ήταν ότι επρόκειτο για ένα παράνομο πρότζεκτ, με ωμό και βίαιο τρόπο θέλανε να πάρουν ένα πάρκο και ο κόσμος εξοργίστηκε και θεώρησε ότι ήταν δίκαιο να αμυνθεί. Ωστόσο, πρέπει να γίνει κατανοητό ότι οι άνθρωποι συμμετείχαν στα οδοφράγματα και αμύνονταν για ένα συγκεκριμένο πάρκο και ταυτόχρονα ο καθένας είχε τους δικούς του επιπλέον λόγους.

Εκείνες οι μέρες ήταν οι πιο τρομακτικές αλλά ταυτόχρονα και οι πιο ενθουσιώδεις της ζωής μας.

Ζεϊνό: Όχι, σίγουρα αυτό που συνέβη δεν ήταν απλά για «περισσότερη δημοκρατία», ωστόσο, πιστεύω ότι υπήρχε μια αφηρημένη λογική αιτημάτων. Συγκεκριμένα, καθώς επρόκειτο για ένα παράνομο πρότζεκτ, υπήρχε το αίτημα για δημόσια συμμετοχή στις αποφάσεις, ας πούμε το αίτημα της «δημοκρατίας της πόλης», διότι έως τώρα δεν υπάρχει καμία απολύτως διαδικασία δημόσιας συμμετοχής, οι αποφάσεις λαμβάνονται από την κυβέρνηση και εκτελούνται. Έτσι θα λέγαμε ότι πρόκειται για μια εξέγερση της αξιοπρέπειας. Αλλά δεν ήταν μόνο αυτό. Όπως σας ανέφερα, στην αρχή συντάχθηκε μια λίστα με τα τέσσερα βασικά αιτήματα, ωστόσο, στη συνέχεια, ο κόσμος είπε ότι έχουμε περισσότερα αιτήματα. Φυσικά υπήρχαν πολλές ομάδες, οργανώσεις, κόμματα, άτομα με διαφορετικά αιτήματα και εμείς στην πλατφόρμα προσπαθήσαμε να φτιάξουμε έναν κοινό τόπο για να εκφραστούν όλα αυτά.

Τσίσκε: Θα μπορούσαμε να πούμε ότι η εξέγερση του Γκεζί στην Ιστανμπούλ είχε συνδυαστικά στοιχεία από τους αγανακτισμένους στην Ισπανία και στην Ελλάδα, από την εξέγερση στην Αίγυπτο, από το κίνημα Occupy στις ΗΠΑ. Ωστόσο, μιλώντας σχετικά με τα αιτήματα, πρέπει να γίνει κατανοητό ότι οι άνθρωποι ήταν απολύτως σίγουροι για τον λόγο που βρίσκονταν στο Γκεζί. Συμμετείχαν στα οδοφράγματα και αμύνονταν για ένα συγκεκριμένο πάρκο και ταυτόχρονα ο καθένας είχε τους δικούς του επιπλέον λόγους. Επίσης, οι άνθρωποι αναγνώρισαν τη δύναμή τους. Για τον λόγο αυτό τίποτα δεν τελείωσε με το Γκεζί, ο κόσμος συνεχίζει να δραστηριοποιείται.

C: Θα θέλαμε να μας μεταφέρετε πώς ακριβώς βιώσατε την αλληλεγγύη εκείνες τις μέρες. Μια αλληλεγγύη από κόσμο με διαφορετικές αφηρημένες αλλά και ιδιαίτερα ισχυρή. Πώς το ερμηνεύετε αυτό;

Ζεϊνό: Σίγουρα προέκυψε αυθόρμητα από τον κόσμο. Κινήσεις όπως το άνοιγμα των σπιτιών και των καταστημάτων για την προστασία των διαδηλωτών αποτελούν χαρακτηριστικά δείγματα της αλληλεγγύης που έδειξε ο κόσμος. Η βία και η καταστολή ήταν τόσο έντονη και για το λόγο αυτό προέκυψε αυθόρμητα η αλληλεγγύη. Κάθε οικογένεια είχε και από κάποιο μέλος της στην Ταξίμ και επομένως η αλληλεγγύη και η βοήθεια που παρέχον σε κάποιον άγνωστο γνώριζαν πως θα ανταποδιδόταν και στον δικό τους άνθρωπο. Ακόμα και εκείνοι που δεν μπορούσαν να βρεθούν στη διαδήλωση και έμεναν στα σπίτια τους, πάντα φρόντιζαν και τοποθετούσαν στα παράθυρά τους λεμόνια, μαλόνι, νερό και άνοιγαν το σπίτι τους για να βοηθήσουν τους τραυματισμένους και τους κυνηγημένους από την αστυνομία.

Εκείνες οι μέρες ήταν οι πιο τρομακτικές αλλά ταυτόχρονα και οι πιο ενθουσιώδεις της ζωής μας. Ο φόβος που αισθανόμασταν δεν προερχόταν από τη βία που δεχόμασταν, την καταστολή, τα δακρυγόνα. Αυτές είναι συνθήκες με τις οποίες είμαστε εξοικειωμένοι. Ο φόβος προερχόταν από το πλήθος και τον τεράστιο αριθμό κόσμου που υπήρχε, με αποτέλεσμα να μην μπορούμε να βρεθούμε με τους συντρόφους μας, να μην αναγνωρίζουμε κανέναν γύρω μας. Ο φόβος, λοιπόν, γεννήθηκε όταν αισθανόσασταν υπεύθυνος για τον κόσμο γύρω σου, καθώς διαπιστώνες πως δεν έχει καμία εμπειρία από τέτοιες διαδικασίες, πως δεν έχει αντιμετωπίσει ποτέ τη βία της αστυνομίας, πως δεν γνωρίζει τι θα πει καταστολή, πως δεν έχει ξαναβρεθεί στον δρόμο. Από την άλλη, ο ενθουσιασμός μας δεν μπορούσε να κρυφτεί. Δεν πιστεύαμε ότι θα ζούσαμε μια τέτοια εξέγερση, δεν πιστεύαμε πως θα αποτελούσαμε κομμάτι μιας τέτοιας στιγμής.

Είναι σημαντικό, ωστόσο, να αναφέρουμε, σε σχέση με την αλληλεγγύη, πως δεν συμμετείχαν όλες οι γειτονιές με τον ίδιο τρόπο. Υπήρχαν γειτονιές πολύ φιλικές, ενώ άλλες

ήταν ιδιαίτερα εχθρικές για τους διαδηλωτές και φυσικά ο κόσμος τις απέφυγε. Αυτές είναι και οι περισσότερες συντηρητικές γειτονιές. Πολλές φορές μάλιστα, οι κάτοικοι εκείνων των γειτονιών επιτέθηκαν με μαχαίρια στους διαδηλωτές που βρέθηκαν εκεί.

C: Θα θέλαμε να μας μιλήσετε για τη χωρική οργάνωση της κατάληψης του Γκεζί, υπήρχε σαφής χωρικός διαχωρισμός των διαφόρων οργανώσεων στο πάρκο;

Ζεϊνό: Καταρχάς, τις πρώτες μέρες είχαμε καταλάβει μόνο το πάρκο Γκεζί και στη συνέχεια καταλάβαμε και την πλατεία Ταξίμ. Τις πρώτες μέρες, όταν κάποιος έμπαινε στο πάρκο, ήταν σαν να έβλεπε ένα φεστιβάλ ή ένα τσίρκο, όλα ήταν ανακατεμένα. Σιγά σιγά όμως το κάθε κόμμα ή οργάνωση άρχισε να χωροθετεί την επικράτειά της. Θα μπορούσαμε να πούμε ότι μέσα στο πάρκο βρίσκονταν τα κινήματα πόλης και στην πλατεία οι πολιτικές οργανώσεις, χωρίς ωστόσο να υπάρχουν σαφή σύνορα. Βέβαια τουρκικές σημαίες έβλεπες και μέσα και έξω από το πάρκο.

Τσίσκε: Ωστόσο, πρέπει να τονιστεί ότι ο χώρος ήταν ανοιχτός, δεν υπήρχε κάποιος σαφής έλεγχος, ο καθένας έπαιρνε ένα τραπέζι και το έβαζε όπου ήθελε, υπήρχε μια ρευστότητα και οι περισσότερες ομαδοποιήσεις ήταν με έναν τρόπο ανοιχτές κοινότητες. Βέβαια πρέπει να σημειώσουμε ότι οι κομματικές οργανώσεις προσπαθούσαν να γράψουν νέα μέλη στις λίστες τους και επίσης ήταν πολύ προβληματικές στις περιφρουρήσεις, καθώς από μικρές αυτόνομες ομάδες συμμετείχε πολύ περισσότερος κόσμος από ότι από τα οργανωμένα κόμματα.

Ζεϊνό: Επίσης ένα άλλο βασικό ζήτημα ήταν οι ομάδες ενάντια στους βιασμούς και τη σεξουαλική παρενόχληση. Σε αυτές τις ομάδες δεν συμμετείχε κόσμος μονό από τις επίσημες φεμινιστικές ομάδες αλλά και κορίτσια και αγόρια που ήθελαν να βοηθήσουν. Διότι ξέρετε στην Τουρκία οι βιασμοί και η σεξουαλική παρενόχληση είναι σημαντικό πρόβλημα. Το Γκεζί όμως θα έλεγα ότι καταφέραμε να το κάνουμε ίσως τον πιο ασφαλή τόπο στην Ιστανμπούλ, παρόλο που υπήρχαν άστεγοι ή κόσμος που έπινε. Μοιράσαμε σκηνές και τροφή στους άστεγους και μας εμπιστευτήκαν.

C: Θα θέλαμε τώρα να μας πείτε για τη χωρική έκφραση της εξέγερσης. Όλα συνέβαιναν στο Γκεζί και την ευρύτερη περιοχή της Ταξίμ ή επεκτάθηκε και σε άλλα σημεία της μητρόπολης;

Ζεϊνό: Από τις πρώτες μέρες οι συγκρούσεις μεταπήδησαν από το Γκεζί και σε ορισμένες γειτονιές αλλά θα έλεγα σε συγκεκριμένες πολιτικοποιημένες γειτονιές, είτε λόγω της εθνικότητας των κατοίκων τους είτε λόγω προηγούμενων ταξικών αγώνων. Κυρίως, θα λέγαμε ότι οι συγκρούσεις μεταφέρθηκαν στη γειτονιά Γκάτζι, η οποία είναι γειτονιά Αλεβιτών (αριστερή εργατική γειτονιά) και στην Μπεσίκτας, η οποία είναι φημισμένη για τους χούλιγκανς της ποδοσφαιρικής ομάδας. Ωστόσο, πρέπει να επισημάνω ότι, πριν μεταπηδήσουν στις διάφορες γειτονιές, είχαν ήδη εμφανιστεί μεγάλες και συγκρουσιακές διαδηλώσεις σε 50 άλλες πόλεις της Τουρκίας.

Ακόμα ένα σημείο είναι ότι οι πολιτικοποιημένοι στην αρχή θεώρησαν ότι η συγκέντρωση των δράσεων στο Γκεζί και στην Ταξίμ ήταν προτιμότερη από τις αποκεντρωμένες δράσεις. Ωστόσο, στη συνέχεια θεωρήσαμε ότι δεν ήταν βιώσιμο να κρατήσουμε για πάντα το πάρκο Γκεζί και θα έπρεπε να αναπτυχθούν συνελεύσεις γειτονιών. Αλλά δυστυχώς ήταν τόσο ελκυστικό και συμβολικό το Γκεζί που δεν κατέστη εφικτό να αναπτυχθούν από νωρίς οι συνελεύσεις γειτονιών, παρά μόνο όταν μας εκκένωσαν από το Γκεζί. Ήταν φοβερό, την επόμενη ημέρα της εκκένωσης καταλήφθηκαν δεκάδες πάρκα σε ολόκληρη την Ιστανμπούλ

Αυτό που σίγουρα άλλαξε είναι η πίστη που έχουν πλέον οι άνθρωποι για τους αγώνες που συμμετέχουν και πλέον αναγνωρίζουν τα κενά της επίσημης πολιτικής.

και ο κόσμος έκανε καθημερινά συνελεύσεις. Ωστόσο, στη συνέχεια προσπάθησαν τα αριστερά κόμματα να κατευθύνουν αυτές τις συνελεύσεις και άρχισαν οι διασπάσεις. Τώρα μπορείτε να δείτε σε μια γειτονιά δυο και τρεις συνελεύσεις, ανάλογα με ποια ιδεολογική τάση έχει επικρατήσει, υπάρχουν οι πιο αυτόνομες, οι πιο αριστερές και οι πιο εθνικιστικές. Επίσης, όσο μπαίνει ο χειμώνας και γίνεται δύσκολο να συναντιέται ο κόσμος στα πάρκα, οι συνελεύσεις αναζητούν κλειστούς χώρους. Έτσι έχει προκύψει και η πρώτη πολιτική κατάληψη – κοινωνικό κέντρο στην ιστορία της Ιστανμπούλ, η οποία βρίσκεται στην ασιατική πλευρά στο Καντίκοϊ και έχει χαρακτηριστικά αυτόνομα-αναρχικά.

C: Θα θέλαμε να μας πείτε για την πολιτική και κοινωνική σύνθεση των διαδηλωτών.

Ζεϊνό: Καταρχάς, σύμφωνα με τις επίσημες στατιστικές οι γυναίκες ήταν πάνω από το 50%, λιγότεροι ήταν οι άντρες και αρκετοί lgbt. Επίσης, λένε ότι το 50% ήταν κάτω των 30 ετών και το 70% δεν είχε ξανασυμμετάσχει σε κάποια διαμαρτυρία ή διαδήλωση. Επιπλέον, συνήθως λένε ότι δεν υπήρχε οικονομικό background πίσω από την κινητοποίηση, όπως υπήρχε στους αγανακτισμένους της Ισπανίας και της Ελλάδας. Ωστόσο, εγώ πιστεύω ότι δεν είναι άσχετοι οι οικονομικοί λόγοι, παρόλο που μπορεί να μην εκφράζονταν με σαφήνεια στον λόγο των διαδηλωτών. Όμως, αυτό που συμβαίνει στην Τουρκία είναι ότι πολλοί νέοι που έχουν τελειώσει τις σπουδές τους δουλεύουν με πολύ επισφαλείς συνθήκες εργασίας. Συνεπώς, πιστεύω ότι παρόλο που δεν διατυπώθηκαν οικονομικά αιτήματα, στην πραγματικότητα ήταν και αυτός ένας σημαντικός λόγος πίσω από τις κινητοποιήσεις.

Βεβαίως μπορούμε να μιλήσουμε για το είδος των ομάδων που βρεθήκαν στο Γκεζί όχι δημογραφικά αλλά πολιτικά. Το CHP, δηλαδή το σοσιαλοδημοκρατικό εθνικιστικό κόμμα των κεμαλιστών, που είναι ενάντια στο ισλαμικό κόμμα του Ερντογάν, είχε σημαντική παρουσία, διότι δέχονται μεγάλη πίεση από την κυβέρνηση. Έπειτα, υπήρχαν οι χούλιγκανς, οι οποίοι ήταν πολύ δυνατοί ιδιαίτερα στα οδοφράγματα, ξέρανε να μάχονται εναντίον των μπάτσων και έχει σημασία ότι την τελευταία χρονιά τους επιτέθηκε η κυβέρνηση με νέους αθλητικόνόμους και για αυτό ήταν εξαιρετικά οργισμένοι. Μάλιστα είχε ενδιαφέρον ότι είχαν αναπτύξει μια πρωτοφανή αλληλεγγύη μεταξύ τους παρόλο που ήταν χούλιγκανς από διαφορετικές ομάδες. Ωστόσο, θα έλεγα ότι ήταν πολύ σεξιστές και για αυτό υπήρχαν έντονα προβλήματα κυρίως με φεμινιστικές και lgbt ομάδες, οι οποίες οργάνωναν κουβέντες ενάντια στον σεξισμό, την ομοφοβία και τον τρανσφοβία. Επίσης, υπήρχαν οι αντικαπιταλιστές μουσουλμάνοι. Πρόκειται για ένα μικρό ισλαμικό κόμμα, οι οποίοι ήταν λίγοι σε αριθμό αλλά η επίδρασή τους ήταν μεγάλη, διότι ο ισλαμισμός είναι στην εξουσία και κάθε φορά που η κυβέρνηση έλεγε κάτι, αυτοί αντιπρότειναν κάτι άλλο. Έτσι, όταν η κυβέρνηση έλεγε ότι όλοι στο Γκεζί είναι αλήτες και πόρνες, οι αντικαπιταλιστές μουσουλμάνοι οργάνωναν τις θρησκευτικές τους γιορτές, και τότε όλοι συμφωνούσαμε ότι κανένας δεν θα έπινε αλκοόλ, και μιλάμε για χιλιάδες άτομα που σεβάστηκαν αυτήν την απόφαση. Επίσης, μεγάλο ζήτημα στο Γκεζί ήταν η θέση των Κούρδων. Στην αρχή δεν ήταν εκεί ως οργανωμένα κόμματα, αλλά στην πραγματικότητα ήταν εκεί, ως άτομα. Ο λόγος ήταν ότι η ηγεσία των Κούρδων είχε συνάψει τελευταία ειρηνευτικές συμφωνίες με την κυβέρνηση. Αυτή η απουσία ήταν πολύ σημαντική, διότι εμείς έχουμε μάθει τις τακτικές πολιτικής ανυπακοής κυρίως από το κίνημα των Κούρδων. Ωστόσο, μετά από λίγες μέρες ο Οτσαλάν έστειλε μια ανακοίνωση αλληλεγγύης στους εξεγερμένους του Γκεζί.

C: Πείτε μας σχετικά με τις φεμινιστικές ομάδες και την lgbt κοινότητα.

Τσίσκε: Για τους lgbt, το πάρκο Γκεζί ήταν μέρος cruising και

φλερτ, συνεπώς το νιώθανε ως έναν δικό τους, και συμβολικό και υλικό, χώρο, τον οποίο προφανώς δεν ήθελαν να χάσουν. Επίσης, θα πρέπει να επισημάνουμε ότι το lgbt κίνημα στην Ιστανμπούλ δεν είναι ένα ταυτοτικό κίνημα αλλά διαρκώς καλούν σε κουβέντες και συμμετέχουν σε εργασιακούς-ταξικούς αγώνες και διεκδικούν ταξικά δικαιώματα ως lgbt.

Ζεϊνό: Να προσθέσω ότι η μεγαλύτερη φεμινιστική ομάδα αποκαλείται «Σοσιαλιστική Φεμινιστική Ομάδα». Μπορεί να μη συμφωνώ απόλυτα μαζί τους αλλά πρέπει να αναγνωρίσουμε ότι θέτουν και ταξικά ζητήματα. Έτσι λοιπόν, μπορούμε να ισχυριστούμε ότι ήδη πριν το Γκεζί το φεμινιστικό και lgbt κίνημα στην Τουρκία είχε και ταξικές προσεγγίσεις. Βεβαίως, πρέπει να επισημάνουμε, ότι παρόλο που οι γυναίκες ήταν πολύ ενεργές μέσα στο Γκεζί, στα πιο θεσμικά ζητήματα ή στα media εμφανίζονταν πολύ λιγότερες και, ως συνήθως, κυριαρχούσαν οι άντρες.

C: Μετά το Γκεζί τι συμβαίνει λοιπόν; Σε επίπεδο γειτονιάς, στην κεντρική πολιτική σκηνή; Ποια είναι η ατζέντα των θεμάτων με τα οποία ασχολείστε πλέον;

Ζεϊνό: Τα πάντα, κάθε μέρα κάτι κάνουμε, κάθε μέρα κάτι συμβαίνει, κάθε μέρα υπάρχει μια αδικία για να τρέξουμε. Αν μιλήσουμε για τα κινήματα, η διάχυση του Γκεζί είναι γεγονός. Αν κάτι συμβεί, ο κόσμος πλέον τρέχει και βρίσκεται εκεί, στους δρόμους. Πριν το Γκεζί δεν υπήρχε αυτό το αντανάκλαστικό. Βέβαια, το Γκεζί, είναι η αλήθεια, δεν έκανε τη ρωγμή που περιμέναμε. Ακόμα τα ίδια ποσοστά παίρνει η κυβέρνηση και οι εφημερίδες λένε τα ίδια πράγματα που λέγανε, δεν άλλαξε η στάση τους. Ο κόσμος όμως πλέον αναρωτιέται. Αν μιλάμε για την εκλογική πολιτική σκηνή, τίποτα δεν άλλαξε, αλλά αν μιλάμε για την πολιτική του δρόμου, όλα άλλαξαν. Τα πάντα.

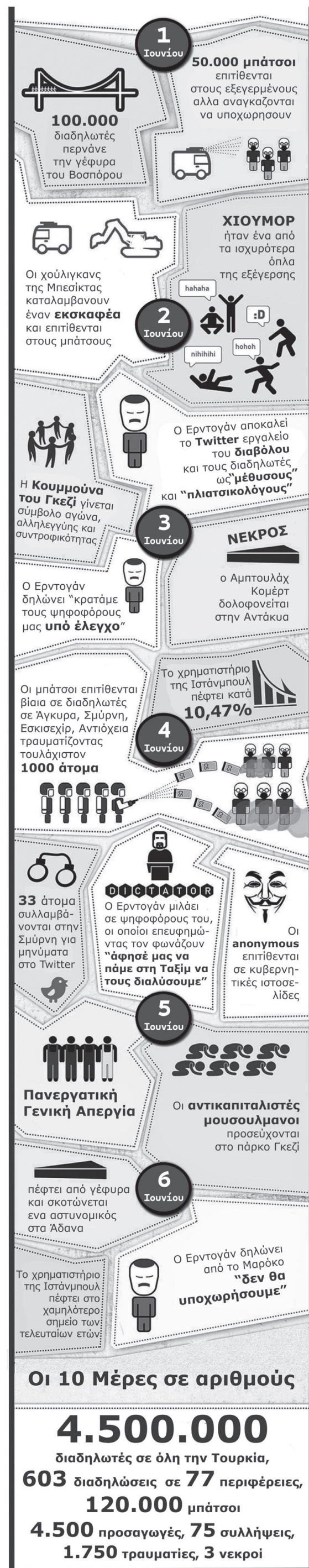
Πώς θα συνεχίσουμε, όμως, είναι το ερώτημα. Κάθε ομάδα και κίνηση αναρωτιέται ποια θα είναι η στρατηγική και η πολιτική της από εδώ και πέρα. Ωστόσο, αυτό που σίγουρα μάθαμε είναι ότι, αν θέλουμε τα πράγματα να λάβουν τις διαστάσεις του Γκεζί, πρέπει να καλούμε διαρκώς τον κόσμο σε δράση.

C: Μετά την εξέγερση του Γκεζί, είναι πιο εύκολη η κινητοποίηση του κόσμου;

Ζεϊνό: Δυστυχώς είναι ακόμα χειρότερα από πριν λόγω των μηχανισμών πειθάρχησης. Ο κόσμος δέχθηκε μεγάλη καταστολή στα γεγονότα του Γκεζί και πλέον η αστυνομία παρεμβαίνει άμεσα. Ακόμα και λίγα άτομα να οργανωθούν και να συναντηθούν στο δρόμο, αποτελεί πεδίο παρέμβασης για την αστυνομία. Ένας ακόμη λόγος που αποθαρρύνει τον κόσμο είναι οι νεκροί και οι τραυματίες που είχαμε στο Γκεζί. Ξέρετε, πολλός κόσμος τραυματίστηκε στα μάτια και αρκετοί έχασαν την όρασή τους. Φυσικά δεν υπάρχει δικαιοσύνη για να αποζημιωθούν αυτοί οι άνθρωποι. Επομένως, σε μεγάλο βαθμό φοβούνται να καλέσουν ή να βρεθούν σε κινητοποιήσεις. Αντιθέτως, τις δεκαπέντε μέρες που περάσαμε στο Γκεζί και στην Ταξίμ θα έλεγα ότι ο κόσμος δεν φοβόταν. Κάθε μέρα βιώναμε και έναν ακόμα τραυματισμό αλλά ο κόσμος δεν φοβόταν.

C: Θα επιθυμούσαμε να μας εξηγήσετε λίγο καλύτερα τι διαφορές εντοπίζετε πριν και μετά την εξέγερση του Γκεζί.

Ζεϊνό: Πιστεύουμε ότι είναι ακόμη πολύ νωρίς και δεν είμαστε ακριβώς σε θέση να δούμε τις διαφορές ανάμεσα στο πριν και το μετά της εξέγερσης. Αυτό που σίγουρα άλλαξε είναι η πίστη που έχουν πλέον οι άνθρωποι στους αγώνες που συμμετέχουν και ότι πλέον αναγνωρίζουν τα κενά της επίσημης πολιτικής. Η κύρια διαφορά είναι η πίστη πως υπάρχει δυνατότητα για αλλαγή μέσω των αγώνων. Οι άνθρωποι από διαφορετικές γενιές, κυρίως τις νεότερες έχουν αποκτήσει πλέον την πίστη πως μπορούν, μέσω των κινητοποιήσεών τους, να αλλάξουν την καθημερινότητά τους, καθώς επίσης και να

Εξέγερση στη Βοσνία

συνέντευξη με μια Βόσνια αναρχική

εισαγωγή-μετάφραση: A ruthless critique

συνέντευξη: ομάδα μαξιμαλιστών κομμουνιστών (από Ρωσία)

— Έλοντας να κατανοήσουμε πώς έχει η κατάσταση στη Βοσνία δημοσιεύουμε αυτήν τη συνέντευξη. Πέρα από τις περιγραφές των γεγονότων, που έχουν πάντα ενδιαφέρον, ενδιαφέρον έχουν και άλλα -αντιφατικά μερικές φορές- σημεία της συνέντευξης. Κατά τη γνώμη μας, ένα πρώτο και κομβικό σημείο είναι το πώς το εθνικό ζήτημα φιλτράρεται στη σημερινή εξέγερση και εξακολουθεί να είναι παρόν. Μπορεί δηλαδή να γράφουν οι εξεγερμένοι «θάνατος στον εθνικισμό» και, απ' ό,τι φαίνεται, να το εννοούν πραγματικά, αλλά πώς ακριβώς αντιλαμβάνονται αυτό που γράφουν, τι νόημα έχουν γι' αυτούς αυτές οι λέξεις; Πέρα απ' αυτό, από τη συνέντευξη προκύπτει το ερώτημα πώς και ποιον ρόλο παίζει σε μια διαδικασία το πρόγραμμα και η πρωτοπορία, πώς δηλαδή η ίδια η διαδικασία, προσπαθώντας να ξεφύγει από την υπάρχουσα κατάσταση της, γεννά -έστω και οριζόντιες- πρωτοπορίες. Και σε συνέχεια του προηγούμενου, αναδύεται και το ερώτημα γιατί και πώς όλες οι εξεγέρσεις του καιρού μας κατευθύνονται σε ή γεννούν αμεσοδημοκρατικές διαδικασίες (π.χ Ισπανία, Ελλάδα, Τουρκία, Ουκρανία και τώρα Βοσνία), από την κοινή ζωή μέχρι την εργασία και τα εργοστάσια. Τελικά, αυτές οι εξεγέρσεις είναι αποφετιχοποίηση ή επαναφετιχοποίηση της κοινωνικής οργάνωσης; Είναι η άμεση δημοκρατία το -μετέωρο- βήμα της αστικής κοινωνίας προς το μέλλον;

4 Φεβρουαρίου 2014 Ειρηνική πορεία εργατών και ανέργων στην Τούζλα ενάντια στις ιδιωτικοποιήσεις κρατικών εργοστασίων.

5 Φεβρουαρίου Ξανά πορεία στην Τούζλα, ξεκινούν μικροεπισόδια τα οποία γρήγορα γίνονται μαζικές συγκρούσεις μεταξύ κατοίκων και αστυνομίας.

6 Φεβρουαρίου Ξεκινούν δράσεις αλληλεγγύης σε διάφορες πόλεις της χώρας και κυρίως στο Σαράγεβο, οι οποίες γρήγορα εξελίσσονται σε συγκρούσεις με την αστυνομία. Στην Τούζλα, οι συγκρούσεις και η αντίσταση του κόσμου απλώνονται σε κάθε γειτονιά.

7 Φεβρουαρίου Μαζικές διαδηλώσεις σε 20 πόλεις της χώρας κυρίως στο κροάτικο/βοσνιακό κομμάτι. Στην Τούζλα οι διαδηλωτές είναι περί τους 10.000 και περίπου 100 άτομα πυρπολούν το τοπικό κτήριο της κυβέρνησης.

8 Φεβρουαρίου Πορείες σε όλες τις πόλεις της χώρας με μικροσυγκρούσεις. Η αστυνομία από το βράδυ αρχίζει να ελέγχει την κατάσταση.

- Καλησπέρα, θα ήθελες να παρουσιάσεις τον εαυτό σου, να μας πεις για εσένα;

- Είμαι Βόσνια αναρχική, με λένε Λο Μπουζνιάκ. Βλέπω ότι παρουσιάζετε κείμενα για την επανάσταση στη Βοσνία αλλά αυτό που συμβαίνει εδώ δεν είναι -ακόμα τουλάχιστον- επανάσταση. Την επόμενη μέρα από τις 7 Φεβρουαρίου (την ημέρα των μαζικών διαδηλώσεων), οι δρόμοι ήταν άδαιοι και η αστυνομία είχε τον έλεγχο. Τη νύχτα μας διέλυσαν με χρήση αερίων. Τα ΜΜΕ έκαναν λόγο για δακρυγόνα αλλά αυτό δεν είναι αλήθεια. Η αστυνομία πετούσε κρότου λάμψης πάνω στον κόσμο. Είδα ανθρώπους σε κατάσταση σοκ αλλά δεν έκλαιγαν, δεν ήταν δακρυγόνα αυτά. Στο στόμα η γεύση ήταν όξινη. Τι να σου λέω; Πραγματικά χάλια! Αφού το κέντρο του Σαράγεβο είχε δηλητηριαστεί, τρέξαμε προς όλες τις κατευθύνσεις. Περίπου μετά από 2 ώρες μου τηλεφώνησε ένας φίλος και μου είπε ότι η αντιπρομοκρατική είναι σπίτι του. Τον συνέλαβαν και του πήραν τον υπολογιστή και τα αρχεία του. Ακόμα ένας σύντροφος συνελήφθη το βράδυ. Συνολικά συνελήφθησαν 33 άτομα. 9 από αυτούς στο σπίτι τους, μερικοί ήταν παιδιά κάτω των 18 ετών. Εγώ η ίδια είδα να συλλαμβάνουν ένα αγόρι 16 ετών. Προσπάθησα να τον προστατέψω αλλά 6 αστυνομικοί έστρεψαν τα όπλα τους και ένας ακούμπησε το όπλο στο αγόρι. Κατά τις 9 φτάσαμε στο αστυνομικό τμήμα και απατήσαμε την απελευθέρωση τους

- Πες μας, ο κόσμος στη Βοσνία έχει όπλα;

- Ναι, έχει. Η χώρα έχει όπλα από τον καιρό του πολέμου που έμειναν εδώ. Αλλά ο κόσμος δεν θα τα χρησιμοποιήσει τώρα. Αυτό θα συμβεί μόνο αν η αστυνομία χρησιμοποιήσει πρώτη όπλα.

- Υπάρχουν πολλοί αναρχικοί στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη;

- Όχι πάρα πολλοί. Το αναρχικό κίνημα στη Βοσνία είναι πολύ νεαρό σε ηλικία. Πριν 3 χρόνια, όταν άρχισα να είμαι ενεργή σε αυτήν την κατεύθυνση, στο Σαράγεβο δεν υπήρχαν καθόλου αναρχικοί. Σε όλη τη Βοσνία υπήρχαν λίγοι και σε μεγάλη απόσταση ο ένας από τον άλλο. Αρχίσαμε να προπαγανδίζουμε τις ιδέες μας στους δρόμους και στο ίντερνετ. Μας πλησίασαν άτομα αρκετά φιλικά. Όσο για τους αναρχικούς σήμερα, δεν έχουμε μια οργάνωση αλλά μια κοινή πλατφόρμα, τους slobodari (ελευθεριακοί), και διάφορους αναρχικούς που δεν ανήκουν πουθενά, που απλώς συγκεντρώνονται γύρω απ' την κοινή ιδέα. Διάφοροι προσπαθούν τώρα να δημιουργήσουν μια οργάνωση, θα δούμε πώς θα πάει αυτό. Οφείλω να πω ότι οι αναρχικοί είναι πολύ δραστήριοι στις διαδηλώσεις στη Βοσνία. Συμμετέχουμε στον Βαλκανικό Μαύρο Σταυρό ενώ κατά τη διάρκεια των διαδηλώσεων κάναμε την πρωτοβου-

λία "food not bombs", κάτι σαν δωρεάν κουζίνα.

- Τώρα στη Βοσνία γίνονται συνελεύσεις φοιτητών, ανέργων, εργαζομένων, κατοίκων κλπ., όπου διατυπώνουν διάφορα αιτήματα και κρικόρουν όλα τα κόμματα. Συμμετέχετε σε κάτι τέτοιο; Το στηρίζετε; Στηρίζετε την ιδέα της άμεσης δημοκρατίας ως εναλλακτικό πολιτικό σύστημα;

- Ναι φυσικά, και παρουσιάζουμε τις ιδέες μας σε όλες τις συνελεύσεις. Για παράδειγμα, σήμερα μόνο είχε 3 συνελεύσεις, στις οποίες πήγαμε. Στις συνελεύσεις που γίνονται οι κάτοικοι λαμβάνουν αποφάσεις για διάφορα ζητήματα και διατυπώνουν αιτήματα προς την κυβέρνηση. Τώρα, αυτό που προτείνουμε εμείς είναι η οργάνωση τέτοιων συνελεύσεων σε κάθε γειτονιά του Σαράγεβο. Χωρίς άμεση δημοκρατία δεν θα μπορούσαμε να κάνουμε τίποτα. Σκοπός μας είναι η οργάνωση πολλών τέτοιων συνελεύσεων και μετά να υπάρχουν ένας - δύο εκπρόσωποι από κάθε συνέλευση για να διατυπωθεί η συνολική άποψη της πόλης. Ονομάζουμε αυτές τις συνελεύσεις "παραγωγή δυνατοτήτων". Στην αρχή σκεφτόμουν ότι όλα είναι μάταια και ότι κανένας δεν στηρίζει τις ιδέες περί λαϊκών συνελεύσεων ή ότι θα βρούμε μπροστά μας τους μαλάκες των ΜΚΟ. Αλλά ευτυχώς έκανα λάθος.

- Και πώς παρουσιάζετε τη μελλοντική κοινωνία στην περίπτωση, ας πούμε, που οι διαδηλώσεις στη Βοσνία πάρουν τη σωστή κατεύθυνση; Τι δομές θα έχει; Πώς θα είναι η αναρχική κοινωνία; Τι σχέση θα έχουν αυτές οι συνελεύσεις με τα εργοστάσια και τις γειτονιές;

- Ναι, η αλήθεια είναι ότι στην αρχή αμφέβαλα πολύ για το ότι θα «γίνε άμεσα» η κοινωνία αναρχική αλλά προσπαθώ ακόμα να το πιστεύω. Οι συνελεύσεις είναι ένα υπέροχο πράγμα, όχι μόνο γιατί ο καθένας μπορεί να εκφράσει τις ιδέες και τα αιτήματα του, αλλά γιατί εκεί οι άνθρωποι γνωρίζουν πραγματικά ο ένας τον άλλο, μιλάνε για τα πραγματικά και κοινά τους προβλήματα. Με όλους αυτούς ποτέ πριν δεν είχες συναντηθεί και νιώθεις μια ενέργεια. Νέοι άνθρωποι που όλοι τους θεωρούσαν προβληματικούς έρχονται και συμμετέχουν στις συζητήσεις και στην παραγωγή πολιτικών αιτημάτων. Εδώ, σε αυτό το κίνημα, πραγματώνεται η ψυχή του αναρχισμού. Οι άνθρωποι δεν πιστεύουν πλέον στα κόμματα. Αυτοοργανώνονται, ακόμα και αν δεν έχουν ιδέα από αναρχισμό. Γι' αυτό πιστεύω ότι πολλοί στη Βοσνία είναι αναρχικοί βαθιά μέσα τους. Αυτό που δεν μπορώ να καταλάβω -από εδώ, από τη Βοσνία- είναι γιατί τα αντιπολιτευόμενα κόμματα συμμετέχουν στο ουκρανικό Μαϊντάν. Εδώ κάτι τέτοιο είναι εντελώς αδύνατο. Αν δουν κάποιον περιέργο, αμέσως ρωτάνε «εσύ δεν είσαι από το τάδε κόμμα, τι ήρθες εδώ». Εδώ όλοι σχαιώνονται τα πολιτικά κόμματα, ακόμα και αυτά της αντιπολίτευσης.

ΧΡΟΝΙΚΟ ΕΞΕΓΕΡΣΗΣ

Εμείς, της νεότερης γενιάς, μπουχτίσαμε με την εθνικιστική προπαγάνδα και γίναμε αντιφασίστες. Είδαμε ότι η γενιά των γονιών μας καταστράφηκε παλεύοντας για την "πατρίδα και την ελευθερία"

Εικόνα από την καμμένη περιφέρεια στην Τούζλα. Το σύνθημα πίσω γράφει: «θάνατος στον εθνικισμό».

στη Βοσνία ο κόσμος
συνειδητοποιεί ότι ο εθνικισμός
είναι η μάσκα που φοράει το
κράτος και τα κόμματα για να
κλέψουνε τους πάντες

Από τις διαδηλώσεις στην Τούζλα. Το πανό
γράφει: «ένas κόσμος, μία μάχη»

- Τι έγινε και τα κόμματα στη Βοσνία είναι τόσο απαξιωμένα;

- Οι άνθρωποι εδώ είναι πολύ απογοητευμένοι από τα κόμματα. Κυρίως γιατί πολλοί πέθαναν εδώ, 20 χρόνια πριν, λόγω του πολέμου. Ήταν ένας πόλεμος που τον ξεκίνησαν τα κόμματα για το χρήμα και τα πολιτικά συμφέροντα. Σήμερα ο κόσμος συνειδητοποιεί ότι τα κόμματα ποτέ δεν δουλεύουν για τα συμφέροντα του κόσμου, ότι έχουν δική τους ατζέντα και συμφέροντα και γι' αυτό συνεργάζονται και με άλλα κόμματα. Για παρόμοιους λόγους υπάρχει και τεράστια δυσαρέσκεια για τις ΜΚΟ, αφού και αυτές δουλεύουν για τα συμφέροντα τους και χρηματοδοτούνται από την Αμερική.

- Είναι αλήθεια ότι στις διαδηλώσεις συμμετέχουν πολλοί εργάτες, κυρίως άνεργοι, λόγω των ιδιωτικοποιήσεων;

- Φυσικά. Οι πορείες ξεκίνησαν από τους εργάτες. Οι εργάτες στην Τούζλα διαδήλωναν κάθε Τετάρτη για 3-4 μήνες. Μετά πολλοί ενώθηκαν μαζί τους και προσπάθησαν να μπουν σε κυβερνητικά κτήρια, αφού ήταν πεπεισμένοι ότι η κυβέρνηση δεν θέλει να κάνει τίποτα για όλα αυτά τα προβλήματα. Τώρα οι συνελεύσεις γίνονται στο κτήριο του κέντρου νεολαίας στο Σαράγεβο, στον χώρο για τις συναυλίες. Στην αρχή θέλαμε να το κάνουμε σε άλλο μέρος αλλά δεν χωρούσε ο κόσμος εκεί και έτσι απαιτήσαμε να μας δοθεί αυτό το κτήριο. Όπως έγινε και στην Τούζλα, όπου ο κόσμος ανάγκασε την τοπική κυβέρνηση να παραχωρήσει ένα δημόσιο κτήριο για να πραγματοποιούνται συνελεύσεις. Και ναι, οι εργάτες συμμετέχουν στις διαδικασίες αυτές, πλήθος εργατών. Εδώ δεν έχουμε «αστούς». Στην αρχή αρκετά golden boys συμμετείχαν στις διαδηλώσεις, αλλά όταν είδαν πού πάει το πράγμα... Η κόρη ενός από τους μεγαλύτερους επιχειρηματίες στο Σαράγεβο έγραψε ότι δεν θέλει να νιώθει κομμάτι της «επανάστασης», μιας διαδικασίας που μπορεί οποιαδήποτε στιγμή να παραδώσει στις φλόγες την περιουσία της.

- Είναι πιθανό στο μέλλον να δούμε τον έλεγχο των εργασιών από τους εργάτες; Να περάσουν δηλαδή τα εργαστάσια υπό εργατικό έλεγχο;

- Ναι είναι, και γενικά σχεδιάζουμε να διατυπώσουμε τέτοια αιτήματα. Αλλά πρέπει να είμαστε προσεκτικοί. Βήμα-βήμα πρέπει να δείξουμε στους ανθρώπους ότι ο καπιταλισμός δεν δουλεύει, να το δείξουμε αυτό χωρίς υπερβολές, και τότε θα μπορέσουμε να διατυπώσουμε αιτήματα τα οποία είναι αδύνατον να διατυπωθούν από τους πολιτικούς. Πέρα από αυτό υπάρχει το ρίσκο της κυβερνητικής βίας. Ο κόσμος τώρα βλέπει ότι ζει σε αστυνομικό κράτος. Πιο πριν δεν υπήρχε τέτοιο πρόβλημα με την αστυνομία, δεν έδερναν κόσμο στους δρόμους. Τώρα όλοι βλέπουν τα χτυπήματα και τις συλλήψεις και αρχίζουν να κατανοούν τίνος τα συμφέροντα υπερασπίζεται η αστυνομία. Τα ΜΜΕ εδώ προσπαθούν να μας παρουσιάσουν σαν βάνδαλους και σαν χούλιγκαν. Για

παράδειγμα, κάνουν ρεπορτάζ για εμάς και λένε ότι έπιασαν νεαρό με 13 γρ. ναρκωτικών ουσιών, αλλά το άτομο αυτό το συνέλαβαν σε μέρος που δεν είχε πορεία, δεν είχε τίποτα.

- Θέλω να σε ρωτήσω για αυτό. Στη Ουκρανία υπάρχει ισχυρή παρουσία εθνικιστών στις διαδηλώσεις του Μαϊντάν. Φυσικά η πλειοψηφία του λαού εκεί δεν έχει σχέση με τις εθνικιστικές οργανώσεις. Φαίνεται ότι αυτό που ενώνει τους διαδηλωτές είναι, κατά κύριο λόγο, το αίτημα για άμεση δημοκρατία και η μάχη ενάντια σε ένα αστυνομικό κράτος. Κι όμως, μέσα εκεί υπάρχουν και οι εθνικιστές. Πώς σχετίζονται οι εθνικιστές με τις πορείες στη Βοσνία;

- Ξέρουμε ότι οι Ουκρανοί διαδηλωτές είναι πιο «δεξιοί» από εμάς εδώ. Αυτό συμβαίνει γιατί στη Βοσνία ο κόσμος συνειδητοποιεί ότι ο εθνικισμός είναι η μάσκα που φοράει το κράτος και τα κόμματα για να κλέψουνε τους πάντες. Στη Βοσνία, ο κόσμος είδε ξεκάθαρα ηγέτες από διάφορα εθνικιστικά κόμματα να συνεργάζονται, ενώ πριν τσακόνονταν. Έγινε εμφανές ότι αυτές οι μαλακίες δεν φέρνουν λύσεις για τον μέσο άνθρωπο, και ότι οι εθνικιστές, αν χρειαστεί και αν τους συμφέρει, θα ενωθούν όλοι εναντίον του οποιουδήποτε.

- Πώς έγινε αυτό; Έπρεπε να περάσουν έναν πόλεμο και 20 χρόνια διακυβέρνησης εθνικιστών για να δει ο κόσμος ότι ο εθνικισμός δεν είναι λύση;

- Χμ, φαίνεται ότι έτσι είναι τα πράγματα. Εμείς, της νεότερης γενιάς, μπουχτίσαμε με την εθνικιστική προπαγάνδα και γίναμε αντιφασίστες. Είδαμε ότι η γενιά των γονιών μας καταστράφηκε παλεύοντας για την "πατρίδα και την ελευθερία" και πώς τελικά όλοι απογοητεύτηκαν από ένα κράτος για το οποίο έχυσαν αίμα. Είναι πολύ σημαντικό ότι τώρα στη Βοσνία ο κόσμος έχει απορρίψει κάθε κουβέντα για «χτύπημα» εναντίον της ομόσπονδης σερβικής δημοκρατίας. Ο πρόεδρος τους διαρκώς παίζει αυτό το χαρτί και λέει ότι εμείς είμαστε σαν τους ναζί και θέλουμε να βλάψουμε τους Βόσνιους Σέρβους. Αυτό είναι ένα κατάφωρο ψέμα και οι διαδηλωτές έχουν ξυκαθαρίσει ότι δεν έχουν τέτοια πρόθεση. Οι Σέρβοι θα πρέπει να αποφασίσουν για το μέλλον τους, όχι εμείς. Επίσης, δεν είμαστε κατά του να βοηθήσουνε τους Σέρβους, αν χρειαστεί.

Η κατάσταση τώρα έχει ως εξής: Η Βοσνία-Ερζεγοβίνη, όπως είναι το επίσημο όνομα της χώρας, αποτελείται από ξεχωριστά κομμάτια: το βοσνιακό/κροατικό κομμάτι και το σέρβικο. Έχουμε 3 προέδρους και καμία απόφαση δεν μπορεί να ληφθεί χωρίς την συγκατάθεση και των 3 προέδρων. Αυτό το σύστημα είναι εντελώς στάσιμο, αποτέλεσμα της συνθήκης του Ντεϊτόν, δεν λειτουργεί. Έτσι όπως το βλέπω, υπάρχουν δύο λύσεις: ή η ένωση όλων με όλους ή η απόσχιση του σέρβικου κομματιού. Αν οι Σέρβοι θέλουν να ζήσουν στο δικό τους κράτος, ας το κάνουν. Εμείς εδώ θα συνεχίσου-

με την επανάσταση μας. Δεν είμαι χαζή, δεν θα υποχρεώσω τους Σέρβους να ζήσουν κάτω από μια ενοποιημένη Βοσνία, όπως έκανα οι γονείς μας. Είναι ξεκάθαρο ότι οι Βόσνιοι έχουν το δικαίωμα να υπερασπιστούν τον εαυτό τους κατά της σερβικής επιθετικότητας αλλά τώρα δεν υπάρχει τέτοιο ζήτημα. Πρέπει επίσης να γίνει ξεκάθαρο ότι οι στρατιώτες δεν παίρνουν έτσι απλά τα όπλα αλλά υπηρετούν το κράτος.

- Υπάρχει στο σέρβικο κομμάτι της Βοσνίας κίνημα διαμαρτυρίας και υπάρχει κάποια επαφή με τους διαδηλωτές της Τούζλα και του Σαράγεβο; Στις μουσουλμανικές και κροατικές περιοχές; Και πώς αλληλεπιδρούν οι διαδηλωτές μεταξύ τους;

- Το Σαράγεβο, το Μοστάρ και η Τούζλα είναι στο βόσνιο κροατικό κομμάτι της ομοσπονδίας. Στις περιοχές της σερβικής δημοκρατίας υπάρχουν διαδηλώσεις αλλά όχι μαζικές. Διάφορες ομάδες προσπάθησαν να οργανώσουν διαδηλώσεις αλλά τους την έπεσαν εθνικιστές και φώναζαν «εμείς είμαστε Σέρβοι, δεν θέλουμε τη Βοσνία» κτλ. Το Μοστάρ είναι χωρισμένο σε δύο μέρη, το μουσουλμανικό και το κροατικό, αλλά όταν άρχισαν οι διαδηλώσεις ο κόσμος ενώθηκε. Την έπεσαν μαζί στα κομματικά γραφεία, συμμετέχουν από κοινού στις συνελεύσεις και παίρνουν μαζί αποφάσεις. Ποτέ δεν πίστευα ότι θα ήταν έτσι τα πράγματα και τώρα είμαι πραγματικά περήφανη που είμαι κομμάτι του.

- Θεωρείς τον εαυτό σου Βόσνια τελικά; Αυτό δεν σε εμποδίζει να είσαι διεθνίστρια;

Θεωρώ τον εαυτό μου διεθνίστρια και δεν θεωρώ τους ανθρώπους φασίστες μόνο και μόνο γιατί θεωρούν τον εαυτό τους μέρος ενός έθνους. Υπάρχει διαφορά μεταξύ εθνικότητας και έθνους. Το έθνος είναι μια κρατική κατασκευή, ενώ η εθνότητα είναι η τοπική ζωή και κουλτούρα, το σχολείο της ζωής. Στις σχέσεις, στην τέχνη, στην καθημερινή ζωή αυτήν την κουλτούρα δεν γίνεται να την αποφύγεις, είναι αυτό που μαθαίνει στους ανθρώπους πώς να ζουν. Πρέπει να είναι κάτι σεβαστό.

- Υπάρχει κατά τη γνώμη σου πιθανότητα να εξαπλωθούν οι πορείες σε άλλες χώρες και περιοχές των Βαλκανίων;

- Ναι βέβαια, στο Μαυροβούνιο έχουν ήδη ξεκινήσει οι διαδηλώσεις.

- Ευχαριστούμε και ευχόμαστε κάθε επιτυχία.

Το Μοστάρ είναι χωρισμένο σε δύο μέρη, το μουσουλμανικό και το κροατικό αλλά, όταν άρχισαν οι διαδηλώσεις, ο κόσμος ενώθηκε. Την έπεσαν μαζί στα κομματικά γραφεία, συμμετέχουν από κοινού στις συνελεύσεις και παίρνουν μαζί αποφάσεις.

Χαρτογραφώντας

no lager

τα στρατόπεδα συγκέντρωσης μεταναστών κατασκευάζουν γύρω τους μια κοινωνία στρατόπεδο, μια κοινωνία μπάτσων και υποστηρικτών των μπάτσων, με προφανή ωφέλη για την κοινωνική σταθερότητα και επίκεντρο την στρατιωτική διαχείριση της εκμετάλλευσης της εργασίας

Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΞΟΝΤΩΣΗΣ ΤΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΕΡΓΑΤΩΝ ΕΠΕΛΛΑΥΝΕΙ ΠΑΝΩ ΣΤΙΣ ΠΛΑΤΕΣ ΜΑΣ

ΝΑ ΤΣΑΚΙΣΟΥΜΕ ΤΟ ΠΑΤΡΙΩΤΙΣΜΟ ΝΑ ΓΚΡΕΜΙΣΟΥΜΕ ΤΑ ΚΕΝΤΡΑ ΚΡΑΤΗΣΗΣ

Συνέλευση no lager Θεσσαλονίκης

αφίσα συνέλευσης no lager Θεσσαλονίκης

τα κέντρα κράτησης μεταναστών

No Lager Αθήνας

το στρατόπεδο, όπως επίσης και η παραγωγή των «επικίνδυνων τάξεων», των «άλλων» που διαχωρίζονται από το εθνικό κοινωνικό σώμα και χρίζουν «ειδικής» μεταχείρισης, συνιστούν εγγενή στοιχεία της μοντέρνας καπιταλιστικής διακυβέρνησης

Όχι πώς τα ονομάζουμε,

αλλά πώς λειτουργούν.

Είτε μιλάμε για κέντρα κράτησης μεταναστών είτε για στρατόπεδα συγκέντρωσης - ή όπως αλλιώς θέλουμε να τα ονοματίσουμε - δεν κάνουμε τίποτε διαφορετικό από το να μιλάμε για χώρους και χρόνους όπου τελείται μια ειδική συνθήκη εγκλεισμού. Από τα βρετανικά στρατόπεδα συγκέντρωσης στη Νότια Αφρική για τους Boers (1899-1902) στη Σπιναλόγκα, στα λοιμοκαθατήρια, στη φρίκη των ναζιστικών στρατοπέδων εξόντωσης, στα στρατόπεδα συγκέντρωσης στη Βοσνία, στο Γκουαντανάμο, τα ιστορικά παραδείγματα είναι παραπάνω από αρκετά. Το κοινό νήμα που τα ενώνει με τα κέντρα κράτησης μεταναστών στην Ελλάδα σήμερα είναι ότι σε κάθε περίπτωση πρόκειται για ειδική κράτηση εκτός ποινικού δικαίου αλλά εντός ποινικής διαχείρισης. Δεν υπάρχει εγκλημα που να τιμωρείται με αυτή την κράτηση, δεν λαμβάνει χώρα δίκη. Η διάρκεια της ποινής είναι κάποιες φορές θεσμικά προσδιορισμένη αλλά πρακτικά απροσδιόριστη, πρόκειται για φυλάκιση χωρίς σωφρονιστικό χαρακτήρα αλλά πάντοτε «εκπαιδευτικό». Δεν σκοπεύει - ούτε καν σε ρητορικό επίπεδο - στην παραγωγή λειτουργικών πολιτών που εντάσσονται ομαλά στην κοινωνία. Αντίθετα, στοχεύει στην παραγωγή μιας ακραία υποτιμημένης κοινωνικής τάξης που συμπεριλαμβάνεται στο κοινωνικό σώμα διά του αποκλεισμού της από αυτό.

Η ύπαρξη τέτοιων δομών αποπομπής, εγκλεισμού, εξορίας δεν είναι κάτι πρωτόγνωρο, δεν είναι μια ανωμαλία που διέφυγε του σύγχρονου ανθρωπισμού. Το στρατόπεδο, ως «ειδικός» χώρος αναγκαστικής συγκέντρωσης και εγκλεισμού «επικίνδυνων» πληθυσμιακών ομάδων, ως δομή μέσα και

ταυτόχρονα έξω από την υπόλοιπη κοινωνία, διαπερνά και χαρακτηρίζει ολόκληρη τη μοντέρνα ιστορία. Πιο γενικά, θα λέγαμε ότι το στρατόπεδο, όπως επίσης και η παραγωγή των «επικίνδυνων τάξεων», των «άλλων» που διαχωρίζονται από το εθνικό κοινωνικό σώμα και χρίζουν «ειδικής» μεταχείρισης, συνιστούν εγγενή στοιχεία της μοντέρνας καπιταλιστικής διακυβέρνησης. Η μαζική επανενεργοποίηση αυτής της δυνατότητας τα τελευταία 20 τουλάχιστον χρόνια, με τη μορφή του στρατοπέδου/ κέντρου κράτησης μεταναστών, συνιστά έναν ασφαλή δείκτη τόσο για τις μεθόδους και τις προθέσεις της διακυβέρνησης, όσο και για την κατάπτωση των κοινωνιών.

Σήμερα, οι βασικές επιδιώξεις από τη λειτουργία των κέντρων κράτησης μεταναστών εντάσσονται στα πλαίσια των ευρύτερων πολιτικών για τη διαχείριση των μεταναστευτικών ροών. Ωστόσο, η ύπαρξη αυτής της συνθήκης αποτελεί και ένα από παράδειγμα για γενική χρήση στα πλαίσια των τεχνικών για τη ρύθμιση, τον έλεγχο και την πειθάρχηση όχι μόνο των μεταναστών, αλλά και του ευρύτερου κοινωνικού σώματος.

Κρατική και κοινωνική οργάνωση

του ρατσισμού ή αλλιώς

«γιατί η γλώσσα τσακίζει κόκαλα»

Πριν γίνουμε πιο συγκεκριμένοι για τις λειτουργίες και τις επιδιώξεις γύρω από τα στρατόπεδα κράτησης, είναι ιδιαίτερα σημαντικό να εξετάσουμε κάποιους από τους όρους, νοηματικούς και σημασιολογικούς, που δρουν συμπληρωματικά στην ενεργοποίηση της δυνατότητας

1. Τα πρώτα κέντρα κράτησης στην Ελλάδα ανοίγουν στις αρχές του '91 για να υποδεχθούν το πρώτο μαζικό μεταναστευτικό κύμα από την Αλβανία.

Χρησιμοποιούνται γήπεδα μπάσκετ, σπαποθήκες, ξενοδοχεία, κατασκηνώσεις και φυσικά τα κατά τόπους αστυνομικά τμήματα. Το άνοιγμα χώρων αποκλειστικά γι' αυτό τον σκοπό θα αρχίσει από τα μέσα περίπου των '00ς. Παρ' όλα αυτά ακόμη και σήμερα οι διάφορες δομές της αστυνομίας (τμήματα μεταγωγών αλλοδαπών) συνεχίζουν να λειτουργούν ως άτυπα κέντρα κράτησης, όπου κρατούνται χιλιάδες μετανάστες σε συνθήκες συχνά πολύ χειρότερες από τον ζόφο των αντίστοιχων οργανωμένων.

Είτε μιλάμε, λοιπόν, για κέντρα κράτησης μεταναστών είτε για στρατόπεδα

συγκέντρωσης ή όπως αλλιώς θέλουμε

να τα ονοματίσουμε, δεν κάνουμε

τίποτε διαφορετικό από το να μιλάμε για

χώρους και χρόνους όπου τελείται μια

ειδική συνθήκη εγκλεισμού.

No Lager Αθήνας

Περί της συνέλευσης

Η συνέλευση No Lager συνιστά την κατάληξη μιας σειράς πρωτοβουλιών γύρω από το ζήτημα των κέντρων κράτησης

μεταναστών/τριών που ξεκίνησαν την άνοιξη του 2013 από ανθρώπους που κινούνται στα πλαίσια του ευρύτερου ανταγωνιστικού κινήματος στην πόλη της Αθήνας. Η ύπαρξη και μόνο μιας τέτοιας συνθήκης δίπλα μας, όπου άνθρωποι με βασικό κριτήριο το χρώμα του δέρματός τους και την κοινωνική τους θέση βρίσκονται αντιμέτωποι με μία οργανωμένη αλλά και αχαλίνωτη κρατική βία, χωρίς κανένα δικαίωμα ή νομικές εγγυήσεις, εγείρει ηθικοπολιτικά ζητήματα που συνιστούν ικανούς λόγους για την κινητοποίηση ενάντια στα κέντρα κράτησης. Ωστόσο, βασικό κίνητρο για εμάς είναι οι πράξεις των ίδιων των μεταναστών (από εξεγέρσεις και απεργίες πείνας μέχρι αυτοτραυματισμούς και αυτοκτονίες) που βιώνουν τον εγκλεισμό και τις ιδιαίτερες συνθήκες εντός του (ελλιπούς διατροφής, απουσία στοιχειώδους υγιεινής και περιθάλψης, απαγόρευση προαυλισμού και επικοινωνίας με δικηγόρους, βασανιστήρια κτλ). Στους χώρους κράτησης μεταναστών/τριών συμπυκνώνεται η βαρβαρότητα μιας ολόκληρης εποχής και ταυτόχρονα αποκρυσταλλώνεται ένα μοντέλο διακυβέρνησης με πολλαπλές εφαρμογές στο ευρύτερο κοινωνικό πεδίο. Μιλάμε για μια τεχνολογία διαχείρισης πληθυσμών που, ιστορικά, βρίσκεται στη φαρέτρα των κρατικών επιλογών και ο ρατσισμός είναι η απαραίτητη προϋπόθεση για την ενεργοποίησή της.

των στρατοπέδων συγκέντρωσης από την εξουσία, που νομιμοποιούν τους χώρους αυτούς και κάνουν διανοήσιμη τη χρήση και την ύπαρξή τους.

Σε κάθε περίπτωση, απαραίτητη προϋπόθεση για την ενεργοποίηση μιας τέτοιας δυνατότητας είναι η μαζική και κρατικά οργανωμένη παραγωγή μιας σειράς λόγων αλήθειας (απαραίτητων για την άσκηση της διακυβέρνησης), που στιγματίζουν κοινωνικές ομάδες ως επιτακτική απειλή για την ευημερία, την ασφάλεια και την υγεία του κοινωνικού σώματος. Μιας αφήγησης που αξιολογεί υποκείμενα που φέρουν συγκεκριμένες κοινωνικές ταυτότητες ως κατώτερες υπάρξεις, που δεν δικαιούνται να έχουν πολιτική και ανθρώπινη υπόσταση, δηλαδή δικαιώματα, νομικές εγγυήσεις και τον δεδομένο σεβασμό στη ζωή και την αξιοπρέπεια (αξίες που θεωρητικά συνιστούν το θεμέλιο του δυτικού πολιτισμού). Μιλάμε τελικά για τον ρατσισμό, ως εκείνο το σώμα λόγων αλήθειας που ανοίγει ένα πεδίο εντός του οποίου μπορεί να εκφραστεί, δίχως νομικούς ή ηθικούς περιορισμούς, η βία του κυριάρχου είτε μιλάμε για τους μηχανισμούς του κράτους είτε για τα μέλη εκείνων των κοινωνικών ομάδων, τα οποία ακολουθούν κανονικά τα βιοπολιτικά πρότυπα.

Θέλουμε, στο σημείο αυτό, να γίνει απόλυτα σαφές ότι ο όρος «ρατσισμός» εννοείται εδώ όχι μόνο ως μια ακραία εθνική ιδέα, μια επικίνδυνη εθνική ιδεολογία ή μια αντι-ανθρωπιστική άποψη, ή ακόμα ως ο νοηματικός άξονας μιας εθνικής αφήγησης. Αυτό που κυρίως δηλώνει ο όρος είναι το σύνολο εκείνων των πολιτικών και κοινωνικών αντιλήψεων και πρακτικών που θέτουν σε εφαρμογή ένα ολόκληρο πρόγραμμα διακρίσεων μεταξύ κοινωνικών ομάδων, με έναν τρόπο, όσο το δυνατόν, ορθολογικό και κερδοφόρο, υλικά και συμβολικά.

Η ρατσιστική αντιμεταναστευτική αφήγηση κινείται μεταξύ δύο φαινομενικά αντίθετων πόλων: «επικίνδυνα ανθρωποειδή» από τη μεριά της διευρυμένης «δεξιάς», «κακομοίρηδες συνάνθρωποι» από τη μεριά της «αριστεράς». Τελικά, είτε ως εν δυνάμει «θύτες», είτε ως «θύματα», οι μετανάστες μέσω του ρατσισμού διαχωρίζονται από το κοινωνικό σώμα, το οποίο εντός του κυριάρχου λόγου συνεχίζει να συγκροτείται στη βάση των φαντασιώσεων του έθνους, της φυλής και της κοινής κουλτούρας. Όντας, βέβαια, κρατικά οργανωμένος, ο ρατσισμός αυτός δεν έπαψε την 20ετία περίπου που μας χωρίζει από το (μεταναστευτικό) χτες να είναι και κοινωνικά διαχυμένος και οριζόντια οργανωμένος. Άσκησε, θα λέγαμε, κυριαρχία σε επίπεδο καθημερινών σχέσεων και μαύρων εργασιακών συνθηκών (τόσο που σε τελική ανάλυση η εμφάνιση του όρου «οικονομικός μετανάστης» ή «μετανάστης εργάτης» στον επίσημο τύπο και λόγο είναι

Το στρατόπεδο, ως «ειδικός» χώρος αναγκαστικής συγκέντρωσης και εγκλεισμού «επικίνδυνων» πληθυσμιακών ομάδων, ως δομή μέσα και έξω από την κοινωνία, χαρακτηρίζει ολόκληρη την μοντέρνα ιστορία.

μηδαμινή), ενώ δεν ήταν λίγες οι φορές που η κοινωνική αγριότητα σε επίπεδο κοινωνικής βάσης ξεπέρασε τα κρατικά οργανωμένα εγκλήματα κατά μεταναστών (στον βυθό, για παράδειγμα, του Αιγαίου, της Μεσογείου και αλλού). Με τα παραπάνω βέβαια δεν εννοούμε σε καμία περίπτωση την κοινωνία ως συνολικά ρατσιστική, εχθρική και εκφασισμένη.

Οικονομικές, βιολογικές και ποινικές αναπαραστάσεις του μετανάστη και της μετανάστριας: τα νοήματα ως εργαλεία κοινωνικής απαξίωσης

Για να κατανοήσουμε, λοιπόν, πώς εδώ και κάποιον καιρό αποτελεί κοινοτυπία η πεποίθηση ότι η ζωή των μεταναστών αξίζει λιγότερο από αυτή των ντόπιων, πρέπει να εξιστορήσουμε, με σύντομο έστω τρόπο, κάποιες από τις κυρίαρχες νοματοδοτήσεις, οι οποίες, με τρόπους που αλληλοσυμπληρώνονται κατασκευάσαν μέσα σε 20 χρόνια την έλευση μεταναστών και μεταναστριών ως μείζον πρόβλημα, ως απειλή ύψιστης σημασίας, ως φαινόμενο που χρήζει «ειδικής αντιμετώπισης». Τα είδη των «ειδικών αντιμετώπισεων» συνδέονται κάθε φορά με ένα σύνολο αναπαραστάσεων που ενεργοποιούνται προς τον σκοπό αυτό.

Με αυτό τον τρόπο, μπορούμε σχηματικά να θυμίσουμε τις στερεότυπες απόψεις σχετικά με την αντικατάσταση ελλήνων από ξένους εργάτες, καθώς και την αντίληψη σχετικά με την υποβάθμιση των μεροκάματων, που εξίσου αποδιδόταν αποκλειστικά στους νεοφερμένους. Είναι εύκολο, στη συνέχεια, να διαπιστωθεί ότι στην «οικονομική επικινδυνότητα» που αντιπροσώπευαν για τον κυρίαρχο λόγο οι μετανάστες στα μέσα της δεκαετίας του '90 έρχονται από πολύ νωρίς να προστεθούν απόπειρες που αποσκοπούν στην εγκληματοποίηση της μεταναστευτικής κίνησης και κινητικότητας - να γίνει η ανεπίσημη είσοδος στη χώρα «λαθρομετανάστευση», να συνδεθεί με την παραβατικότητα εν γένει και να αποσυνδεθεί, από την άλλη μεριά, από τις ευρύτερες γεωπολιτικές ανακατατάξεις που την προκάλεσαν και την προκαλούν. Ένα βήμα, τέλος, που δεν άργησε

να γίνει, ως άλλη όψη του ίδιου μηχανισμού απαξίωσης, ήταν η φυλετικοποίηση της εγκληματικότητας. Η γραμμική και απλοϊκή σύνδεση συγκεκριμένων φαινοτυπικών χαρακτηριστικών με ένα αόριστο, αλλά λειτουργικό για την κυριαρχία τρόπο, σε ένα πεδίο παραβατικότητας. Παράλληλα, επανενεργοποιείται μια παλιά ιατρική αφήγηση που θέλει την αρρώστια, γενικά όσο και ειδικά, να έρχεται από έξω προς τα μέσα, και πιο συγκεκριμένα από τα ανατολικά προς τα δυτικά και απ' τα νότια προς τα βόρεια. Έτσι κάπως επανεφευρέθηκε η μολυσματικότητα της ανθρωπίνης κινητικότητας και η μετανάστευση άρχισε να επενδύεται και με μεταφορικά σχήματα ασθένειας, αναγνωσμένη πλέον ως πρόβλημα υγείας, ως υγειονομική απειλή. Στα παραπάνω μπορούν να προστεθούν δόσεις - μικρές αλλά υπαρκτές - αντιμουςουλμανισμού, αλλά και δημοκρατικού ανθρωπισμού. Από την άλλη, οι στατιστικές, θλιβερές στο σύνολό τους, που στήριζαν αυτά τα πορίσματα και που κατά καιρούς διέρρεαν στον τύπο από τον πιο μόνιμο και νόμιμο πληροφοριοδότη του - τους μπάτσους - είναι γνωστό ότι λειτουργήσαν με μια λογική εστιασμένης έμφασης, αποδεικνύοντας ότι πίσω από τα «καθαρά» νούμερα υπάρχουν πολιτικές επιλογές και ερμηνείες.

Ευρωπαϊκό κέντρο και εθνική περιφέρεια

Επιχειρώντας να σκιαγραφήσουμε τις αιτίες επανεφεύρεσης των στρατοπέδων συγκέντρωσης μέσα στο ιστορικό πλαίσιο που περιγράψαμε, μπορούμε να κάνουμε μια διάκριση μεταξύ ευρωπαϊκών, από τη μια, και εθνικών, από την άλλη, αξιώσεων. Όπως θα δούμε, οι στόχοι αυτοί συγκλίνουν τόσο που πρόκειται για μια διάκριση μάλλον τυπική παρά ουσιαστική.

Σε ένα ευρωπαϊκό επίπεδο, σε ένα επίπεδο δηλαδή ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης της τεχνικής της κράτησης, η δημιουργία των χώρων αυτών συνιστά κεντρική ευρωπαϊκή επιλογή και ως τέτοια το ελληνικό κράτος οφείλει να την ακολουθεί, προσαρμόζοντάς την κάθε φορά στα ιδιαίτερα συμφέροντά του. Μετά τη συνθήκη Σένγκεν, η ιδιαίτερη γεωπολιτική θέση της Ελλάδας αναβαθμίζεται περαιτέρω, καθώς μετατρέπεται σε νοτιοανατολικό σύνορο της ε.ε. Έτσι, δικαιολογείται και η συνεχής παροχή κονδυλίων, τε-

ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

ήταν και είναι το εργαλείο μαζικής διαχείρισης τμημάτων του πληθυσμού στα όρια της εξόντωσης, που χρησιμοποιεί ο

ΟΛΟΚΛΗΡΩΤΙΣΜΟΣ

χνολογιών και τεχνογνωσίας από την ενωμένη ευρώπη προς την ευρωπαϊκή περιφέρεια, που μετακινούν πάντα την κουβέντα από τη διαχείριση της ανθρώπινης ζωής και τη μετατρέπουν σε κουβέντα για ανθρωπιστικούς φράκτες, φιλικές κάμερες, βιομετρικά δεδομένα, στατιστικές αποτελεσματικότητας, όλες δηλαδή τις όψεις της τεχνοκρατικής οργάνωσης της βαρβαρότητας.

Ένα σημείο τομής μεταξύ ευρωπαϊκού και τοπικού/εθνικού εντοπίζεται εκεί που η ευρωπαϊκή αδρή χρηματοδότηση για κέντρα κράτησης συναντά την παραδοσιακή νεοελληνική μέθοδο με την οποία στήνεται μια επιτυχημένη και τεράστια μπιζνα. Απευθείας αναθέσεις, ξεκοκάλισμα διόλου ευκαταφρόνητων ποσών, υποσχέσεις ανάπτυξης, αποφάγια και λίγες θεσούλες εργασίας προς ικανοποίηση των τοπικών κοινωνιών - το πελατειακό κράτος ανάπηρο μεν, αλλά πάντοτε παρόν. Για παράδειγμα, τα 120 χιλιάδες ευρώ που πληρώνει καθημερινά η ε.ε. για τους 1600 κρατούμενους της Αμυδαλέζας είναι να αναρωτιέται κανείς πού αλλού -εκτός από το ταμείο της αστυνομίας- πηγαίνουν, γιατί είναι προφανές ότι στη σίπηση και τις υποδομές σίγουρα δεν πηγαίνουν. Σε κάθε περίπτωση, η επέκταση και θεσμοποίηση των κέντρων κράτησης επέτρεψε την εισροή ευρωπαϊκού χρήματος, δίνοντας μια κάποια λύση στο «πρόβλημα» της διαχείρισης της περίσσιας εργατικής δύναμης που η καπιταλιστική κρίση γέννησε. Όσοι λοιπόν από τους μετανάστες δεν μπορούν πλέον να παράξουν πλούτο από την εκμετάλλευση της εργασίας τους (ή για όσο διάστημα διαρκεί αυτό), όσοι δεν εγκολπώνονται στην οικονομία του εγκλήματος και όσοι δεν εξοντώνονται στα συνοριακά περάσματα, το κράτος τους / τις μετατρέπει σε παραγωγικά υποκείμενα με την ιδιότητα των εγκλειστών, διαχειριζόμενο το χρήμα της ευρώπης φρούριο.

Πρακτικές πειθάρχησης μέσα κι έξω

από τους φράκτες: η «παιδαγωγική»

του κράτους έκτακτης ανάγκης

Σε ένα εσωτερικό επίπεδο τώρα, βασικός στόχος της στρατιωτικής διαχείρισης της μετανάστευσης, που πραγματώνεται με τον πιο υλικό τρόπο στα στρατόπεδα συγκέντρωσης, είναι, όπως προαναφέρθηκε, η πειθάρχηση των μετανα-

στών μέσα και έξω από τους φράκτες, αλλά και του ευρύτερου κοινωνικού σώματος. Εντός των τειχών, μέσα από ένα σύνολο τεχνικών που περιλαμβάνουν τη μελετημένη διαμόρφωση του χώρου και τον έλεγχο των σωμάτων, τους εσωτερικούς κανονισμούς, τη στέρηση βασικών αγαθών, την ομογενοποίηση και την κάθε είδους σωματική και λεκτική βία, επιχειρείται η εγγραφή στα μυαλά και τα σώματα των μεταναστών/τριών της συνθήκης που τους θέλει στον πάτο της κοινωνικής και ταξικής ιεραρχίας. Ταυτόχρονα, τα κέντρα κράτησης λειτουργούν ως εργαστήρια παραγωγής υποτιμημένων και πειθίμων υποκειμένων όχι μόνο για όσους και όσες εκτοπίζονται σ' αυτά, αλλά και γι' αυτούς που πληρούν τις προϋποθέσεις για να καταλήξουν εκεί: τους εκατοντάδες χιλιάδες δηλαδή μετανάστες και μετανάστριες που κρατούνται σκόπιμα σε ένα καθεστώς παρανομίας ή ημιπαρανομίας. Υπό την απειλή της σύλληψης και της απέλασης, οι δυνάμεις εγκλειστοί γίνονται βορά στις ορέξεις των αφεντικών τους, με τις αστυνομικές επιχειρήσεις να συνεπικουρούν στην εδραίωση του φόβου και να επιβάλλουν ένα άτυπο καθεστώς απαγόρευσης κυκλοφορίας στον δημόσιο χώρο ή διαρκούς κινητικότητας μέσα στην ελληνική επικράτεια, που καθίσταται στο σύνολό της ένα ιδιότυπο κέντρο κράτησης.

Παρότι αυτού του τύπου η διαχείριση στοχοποιεί συγκεκριμένα τους μετανάστες, λειτουργεί παράλληλα ως μηχανισμός κοινωνικής εκπαιθάρχησης και για τον ντόπιο πληθυσμό. Και ως γνωστόν, αυτό το διακύβευμα έχει αποκτήσει ακόμη μεγαλύτερη σημασία για το ελληνικό κράτος από την έναρξη της καπιταλιστικής κρίσης. Η υποτίμηση και της ντόπιας εργασίας, απαιτούσε αφενός την ανασυγκρότηση ενός μέρους του κοινωνικού ιστού με όρους εθνικούς και αφετέρου την εμπέδωση του αξιώματος της μηδενικής ανοχής σε όσους σηκώνουν κεφάλι. Μέσα σε αυτή τη συνθήκη, η ύπαρξη των στρατοπέδων συγκέντρωσης αποφέρει πολλαπλά οφέλη: επισφραγίζει την ασυμφιλίωτη εθνοφυλετική διαφορά μεταξύ ντόπιων και μεταναστών, συσπειρώνει τις αντιδραστικές κοινωνικές δυνάμεις πίσω από μία ακροδεξιά ατζέντα με εκλογική σημασία, επανεπιβεβαιώνει την ικανότητα της κυβέρνησης για δράση και ενισχύει, έστω και συμβολικά, την κρατική ισχύ. Την ίδια ώρα, εκπαιδευεί τον πληθυσμό σε «ειδικές καταστάσεις», κανονικοποιώντας το θέαμα των μαζικών συλλήψεων ολόκληρων τμημάτων του και αφήνει ανοιχτά όλα τα ενδεχόμενα αντιμετώπισης όσων αντιστέκονται και όσων περισσεύουν από την καπιταλιστική αξιοποίηση. Όπως ήρθε άλλωστε η επιχείρηση θέτις να δείξει, όταν ένα μοντέλο καταγράφεται ως επιτυχημένο, δεν μπορεί παρά να επεκτείνεται.

Αστυνομικές επιχειρήσεις

και τεχνικές διακυβέρνησης

Τέλος, θα πρέπει να επισημάνουμε πως η ύπαρξη των στρατοπέδων και οι λειτουργίες του κρατικού μηχανισμού με τις οποίες είναι οργανικά συνδεδεμένα βασίζονται, βελτώνουν και ανατροφοδοτούν συγκεκριμένες τεχνικές διακυβέρνησης. Για παράδειγμα, για να καταλήξει κάποιος στην

Αμυδαλέζα πρέπει να προηγηθεί ένας «ξένιος διάς» και να προσαχθούν 1000 άτομα σε δυο μέρες, θα πρέπει να κινητοποιηθούν και να συντονιστούν μια σειρά από μηχανισμούς και να εφαρμοστούν στην πράξη τεχνικές, όπως το εθνοφυλετικό profiling, η συγκέντρωση, η καταγραφή, η απομόνωση και η κράτηση ενός μεγάλου αριθμού ανθρώπων. Προϊόν αυτής της διαδικασίας είναι ένα σύνολο ποσοτικών δεδομένων, πληροφοριών και τεχνογνωσίας, ιδιαίτερα παραγωγικό για τη διακυβέρνηση σε διάφορους τομείς, όπως η χάραξη πολιτικών στο μακροεπίπεδο του πληθυσμού, η εξαγωγή συμπερασμάτων για την αποτελεσματικότερη επιβολή της δημόσιας τάξης και, φυσικά, η εκπαίδευση των μπάτσων και του λοιπού προσωπικού που εμπλέκεται στις εν λόγω επιχειρήσεις.

Όχι μόνο ήρθαν για να μείνουν,

αλλά θα είναι και γεμάτα

Αν πράγματι τα κρατικά οφέλη από την ύπαρξη των κέντρων κράτησης ανταποκρίνονται σε όλα όσα σκιαγραφήσαμε ως εδώ, ένα εύλογο ερώτημα προκύπτει: για ποιο λόγο να επιδιώκει το κράτος να αδειάσουν, για ποιο λόγο να επιδιώκει την πλήρη εξάλειψη των παράνομων μεταναστών, όπως ευαγγελίζεται και όπως διάφορες αριστερές αντιλήψεις της προσάπτουν; Εξηγούμαστε. Αντιπαραβάλλοντας τα μεγάλα λόγια των Δένδια και Σαμαρά περί πάταξης της παράνομης μετανάστευσης με την καθημερινή εμπειρία που τα διαψεύδει, γίνεται προφανές πως η κρατική αντιμεταναστευτική πολιτική είναι προγραμματισμένη να αποτυγχάνει - μερικώς τουλάχιστον - στους στόχους που ρητά θέτει. Αν όμως απεμπλακούμε από την ιδέα ότι το κράτος επιδιώκει τις λύσεις που λέει πως επιδιώκει, η πολιτική αυτή αποδεικνύεται ιδιαίτερα αποτελεσματική στους στόχους που περιγράψαμε παραπάνω. Υπό αυτήν την έννοια, η ποινικοποίηση της μετανάστευσης δεν είναι μια πράξη που στοχεύει στον ολοκληρωτικό αποκλεισμό των μεταναστών αλλά στη δημιουργία εκείνου του πλέγματος σχέσεων που επιτρέπουν σε μια απαγορευμένη νομικά συνθήκη (αλλά υπαρκτή πρακτικά) να γίνεται παραγωγική, τόσο υλικά όσο και συμβολικά. Έτσι λοιπόν, η μείωση των μεταναστευτικών ροών, που παρατηρείται ήδη από το 2009, δηλαδή πολύ πριν τις εξαγγελίες για την αυστηροποίηση της μεταναστευτικής πολιτικής το 2012, δεν θα πρέπει να αποδοθεί τόσο στην άκρως επιτυχημένη αποτρεπτική πολιτική του ελληνικού κράτους, όσο στην πολιτική οικονομικής και κοινωνικής καταστροφής που καθιστά την επιλογή της εγκατάστασης στην Ελλάδα ολοένα και λιγότερο ελκυστική για τους μετανάστες. Φυσικά, το ελληνικό κράτος έχει κάθε λόγο να προσπαθεί να πείσει ότι συμβαίνει το αντίστροφο.

Όπως και να 'χει οι απαντήσεις στο ερώτημα της λειτουργίας των κέντρων κράτησης εντός του ελληνικού κοινωνικού σχηματισμού δεν είναι μονοδιάστατες και σίγουρα δεν εξαντλούνται σε όσα στοιχειωδώς αναφέρουμε εδώ. Μια από τις προθέσεις μας είναι, άλλωστε, να τα θέσουμε ανοιχτά, προς συζήτηση και εμπλουτισμό.

όχι μόνο πειθήνιοι δεν είναι οι κρατούμενοι στα κέντρα κράτησης, αλλά και να οργανώνονται ξέρουν και να συνεννοούνται μπορούν, ακόμη κι αν τους χωρίζουν πολλά χιλιόμετρα, τείχη σιωπής και συρματοπλέγματα

η ύπαρξη των στρατοπέδων συγκέντρωσης (...) εκπαιδεύει τον πληθυσμό σε «ειδικές καταστάσεις», κανονικοποιώντας το θέαμα των μαζικών συλλήψεων ολόκληρων τμημάτων του, και αφήνει ανοιχτά όλα τα ενδεχόμενα αντιμετώπισης όσων αντιστέκονται και όσων περισεύουν από την καπιταλιστική αξιοποίηση

Κολασμένοι/-ες ναι! Θύματα όχι!:

μεταναστευτικοί αγώνες

στην Ελλάδα της κρίσης

Από την άλλη, όσο κομβικά κι αν θεωρούμε τέτοια ερωτήματα, σαν συνέλευση no lager, αυτό που κυρίως μας απασχολεί είναι να διερευνήσουμε τις μορφές αγώνα, δράσης και αλληλεγγύης. Εμείς συγκροτηθήκαμε αρχικά ως πρωτοβουλία με αφορμή την μαζική απεργία πείνας που εκτυλίχθηκε τον Απρίλη του '13 σε διάφορα στρατόπεδα κράτησης της Ελλάδας και εξελιχθήκαμε σε τακτική συνέλευση μετά την εξέγερση της Αμυγδαλέζας. Βρεθήκαμε στη βάση της διαπίστωσης ενός κινηματικού κενού και μιας αμύχηνης σιωπής γύρω από το θέμα.

Η ύπαρξη και μόνο τέτοιων χώρων συνιστά ικανό λόγο για την κινητοποίησή μας, ωστόσο κύρια έμπνευση για μας αποτέλεσαν και αποτελούν οι αντιστάσεις που ορθώνουν οι ίδιοι οι μετανάστες/τριες εντός των τειχών (και όχι μόνο) με αποδράσεις, απεργίες πείνας, μαζικές αποχές συσσίτιου, εξεγέρσεις, απόπειρες αυτοτραυματισμού με στόχο την έξοδο από τα αυτά τα κολαστήρια. Τα παραπάνω είναι αρκετά για να δείξουν ότι όχι μόνο πειθήνιοι δεν είναι οι κρατούμενοι στα κέντρα κράτησης, αλλά και να οργανώνονται ξέρουν και να συνεννοούνται μπορούν, ακόμη κι αν τους χωρίζουν πολλά χιλιόμετρα, τείχη σιωπής και συρματοπλέγματα. Γίνεται προφανές, λοιπόν, ότι οι μηχανισμοί ελέγχου και πειθάρχησης που περιγράψαμε παραπάνω βρίσκουν τα όρια τους, όρια που φανερώνονται από μια σειρά αγώνων, άλλοτε αποσπασματικών κι άλλοτε οργανωμένων και μακρόχρονων, που δίνουν οι ίδιοι οι μετανάστες: αρκεί να μην μονεύσουμε τη μεγάλη και συγκρουσιακή παρουσία

μεταναστών στον δρόμο το Δεκέμβρη του '08, τις πορείες για το σκίσιμο του κορανίου, τις συγκρούσεις αφγανών μεταναστών με την αστυνομία στον Άγιο Παντελεήμονα, τους αγώνες των μικροπωλητών στην Ερμού και την ΑΣΟ-ΕΕ, την απεργία πείνας των 300 μεταναστών εργατών, τις απεργίες των αιγύπτων αλιεργατών της Νέας Μηχανιάνας και τους αγώνες στη Μανωλάδα, τις από κοινού μαχητικές πορείες αφγανών και α/α χώρου στην Πάτρα και τις συγκρούσεις μετά τη δολοφονία του Τόνι Ονούα στη Θεσσαλονίκη. Όλες αυτές οι μορφές πολιτικής υποκειμενοποίησης των μεταναστών, σε συνδυασμό με τις εσωτερικές τους κοινωνικές δομές, έχουν σχηματιστεί έναν υπαρκτό κίνδυνο για το ελληνικό κράτος. Το ζήτημα, από την πλευρά του αντπάλου, είναι η προσοδοφόρα και αποτελεσματική αντιμετώπιση του κινδύνου αυτού. Το ζήτημα, από τη δική μας, η ενίσχυση και η διασύνδεσή του με τους υπόλοιπους κοινωνικούς αγώνες.

Στοχεύσεις της συνέλευσης no lager

Έχοντας αυτά ως σημείο αναφοράς, οι βασικές μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες στοχεύσεις της συνέλευσης μπορούν να συνοψιστούν στα εξής:

- Ευρύτερη οργάνωση και δικτύωση ομάδων και ανθρώπων με στόχο την όξυνση και τον εμπλουτισμό του λόγου και της δράσης ενάντια στα σύγχρονα στρατόπεδα συγκέντρωσης αλλά και τη δημιουργία ανταντακλαστικών σε ενδεχόμενο αναζωπύρωσης των αγώνων μέσα στα κέντρα κράτησης.

- Δράσεις ανπληροφόρησης με στόχο τη συνεχή ανακίνηση του θέματος εντός της κινηματικής ατζέντας και την ανάδειξη των πολλαπλών πτυχών του: από τους αγώνες εντός των τειχών μέχρι την κατάδειξη αυτών που κερδίζουν

από τη λειτουργία τους. Μέσα σε αυτά τα πλαίσια εντάσσεται και η ανάδειξη του αγώνα ενάντια στα κέντρα κράτησης ως διεύρυνσης του αντιφασιστικού αγώνα, ειδικά σε μια συγκυρία που το καθεστώς ενδύεται τον αντιφασιστικό του μανδύα και επιχειρεί να θέσει τις δικές του φασιστικές πρακτικές στο απυρόβλητο.

- Ως ιδιαίτερα σημαντική βλέπουμε την καθημερινή επαφή με μετανάστες/τριες που ζουν και δουλεύουν στις ίδιες γειτονιές με εμάς. Η επικοινωνία, η σύνδεση και η επαφή σε αυτό το επίπεδο χτίζουν σχέσεις και ανοίγουν τον δρόμο για την πραγμάτωση των κοινών αγώνων των από τα κάτω - ντόπιων και μεταναστών - ενάντια στη σύγχρονη καπιταλιστική βαρβαρότητα.

- Βασικό μέλημα για μας την τρέχουσα περίοδο είναι, επίσης, η κλιμάκωση του αγώνα ενόψει της λήξης του επιτρεπόμενου 18μηνου κράτησης των μεταναστών τον Φεβρουάριο του '14 και η υλική και πολιτική στήριξη των εξεγερμένων της Αμυγδαλέζας, ανθρώπων που αυτή τη στιγμή βρίσκονται κρατούμενοι σε διάφορες φυλακές ανά την επικράτεια, κατηγορούμενοι επειδή έπραξαν το αυτόνομο ενάντια στο σύγχρονο ολοκληρωτισμό.

Κλείνοντας, θεωρούμε ότι για το γκρέμισμα των φραχτών και τη διάνοιξη γεφυρών χρειάζεται να έχουμε κατά νου πως τα κέντρα κράτησης μεταναστών είναι κομμάτι ενός ευρύτερου πλέγματος δομών, αλλά κυρίως σχέσεων, τις οποίες οφείλουμε να κατανοήσουμε και να στοχεύσουμε συγκεκριμένα. Η αντιμετώπιση μας έχει ανάγκη μια πλειάδα μορφών δράσης, μικρότερες ή μεγαλύτερες, γνώριμες ή όσες η συλλογική μας φαντασία θα φέρει στην επιφάνεια.

συνέλευση no lager/ δεκέμβριος 2013/ nolager@espin.net

The Principal Spaces of Detention

- Camp for foreigners present on the territory of a State and awaiting deportation
- Camp for foreigners that have recently arrived upon the territory of a State (pending examination of their request for entry to remain within the territory)
- Camp for foreigners combining both functions (examination of entry requests and deportation)
- Civil law prison regularly used for the administrative detention of foreigners
- Presence of a detention facility
- Presence of five detention facilities in the same geographic zone
- Member of the European Union and/or signatory of the Schengen agreements
- Candidate country for the European Union
- Limits of the Schengen space

1. The graphic takes into account the totality of the camps identified by Migreurop. But only the permanent structures with a capacity greater than or equal to five people have been mapped.

2. In Morocco, numerous police or gendarmerie stations are used as sites of retention, during raids against migrants.

3. For the countries that are eligible for the EU Neighbourhood Policy, and/or those that have signed a community readmission agreement, we do not have access to more detailed information for Algeria, Tunisia, Jordan, and Syria, nor for Armenia, Azerbaijan, Russia or Belarus. Concerning earlier versions of the map of camps, the absence of points in certain countries does not mean that the camps have disappeared, but that, due to a lack of up-to-date data, we have preferred to leave them out.

Κύριοι χώροι κράτησης μεταναστών στην Ευρώπη και τις γειτονικές χώρες το 2012 (πηγή: <http://www.migreurop.org/>)

Αν τα κέντρα κράτησης ιδωθούν ομαδοποιημένα στον χάρτη, μοιάζουν να λειτουργούν ως ζώνες φιλτραρίσματος και ελέγχου, ως οχυρωματικά έργα απέναντι στην εισροή πληθυσμών.

Κοιτάζοντας στον χάρτη:

πολεμικές χαράξεις σε καιρό «ειρήνης» και γεωγραφίες της (αν)ασφάλειας

Η γεωγραφική διασπορά των χώρων κράτησης εκατέρωθεν της Μεσογείου την καθιστά μια συνοριακή γραμμή εκατοντάδων χιλιομέτρων που ορίζεται από τις μεταναστευτικές πορείες και συμβολίζει τα σύνορα του ανεπτυγμένου κόσμου. Αν τα κέντρα κράτησης ιδωθούν ομαδοποιημένα στον χάρτη, μοιάζουν να λειτουργούν ως ζώνες φιλτραρίσματος και ελέγχου, ως οχυρωματικά έργα απέναντι στην εισροή πληθυσμών. Η πυκνωση των κέντρων και κατά μήκος των ορίων Σένγκεν έχει μια σοβαρή ομοιότητα με ιστορικές γεωστρατηγικές χαράξεις της Ευρώπης σε κατάσταση πολέμου, όπως η γραμμή Ζίγκφριντ ή η γραμμή Μαζινώ.

Στην Ελλάδα, βρίσκονται στα σημεία εισόδου, διαμονής, εργασίας και πλησίον των διαδρομών κίνησης των μεταναστών. Στην περιμετρο της επικράτειας, στο εθνικό οδικό και σιδηροδρομικό δίκτυο, κοντά σε πόλεις και αγροτικές περιοχές και κατά μήκος των ακτογραμμών. Γεωγραφικά φαίνεται να διατάσσονται με μορφή ζωνών αποτροπής διέλευσης και σημείων ελέγχου στις κινήσεις των μεταναστευτικών ροών, παρουσιάζοντας μια ομοιότητα με τις οχυρωματικές εγκαταστάσεις της επικράτειας.

Η χωροταξία τους αλλάζει ανάλογα με τις περιοχές εισόδου των μεταναστών. Για παράδειγμα, παρατηρείται μια πυκνωση τους στον Έβρο και την Αττική λόγω μια τάσης συγκεκριμένης της κράτησης. Όσο δούλευε η Frontex στο Αιγαίο, τα κέντρα κράτησης στα νησιά μειώνονταν. Ωστόσο, μετά την κατασκευή του φράχτη στον Έβρο παρουσιάστηκε αύξηση της εισόδου από τα νησιά και γι' αυτόν ακριβώς το λόγο έχουν επαναλειπορηγίσει και εξαγγελθεί περισσότερες τέτοιες δομές εκεί (πχ. Μυτιλήνη).

Ο αγώνας ενάντια στα μεταλλεία χρυσού

μια γενική ματιά σε ένα από τα μαχητικότερα και ανθεκτικότερα κινήματα των τελευταίων ετών

Η χρήση του χρυσού

«Τα τελευταία σαράντα χρόνια η τιμή του χρυσού έχει γίνει δείκτης της εμπιστοσύνης που τρέφουν οι καπιταλιστές στο διεθνές νομισματικό τους σύστημα. Όταν η εμπιστοσύνη αυτή κινείται σε υψηλά επίπεδα, είναι χαμηλή η τιμή του χρυσού. Μόλις η εμπιστοσύνη πέσει, ανεβαίνει η τιμή του χρυσού (παρόλο που οι μέσες τιμές του χρυσού εξαρτώνται μακροπρόθεσμα από τη φύση της τεχνολογίας παραγωγής του καθώς και τους αγώνες των εργαζομένων). Με άλλα λόγια, ο χρυσός είναι πλέον ο μέσος όρος της φανταστικής (σχεδόν θεολογικής) αντανάκλασης του φόβου των καπιταλιστών για το τέλος του καπιταλισμού όπως τον γνωρίζουν σήμερα. Η ιδέα ότι η κρίση θα ξεπεραστεί με το "κυνήγι του θησαυρού" ικανοποιεί ίσως την παράλογη επιθυμία για κάποια μαγική λύση. Είναι όμως μια τέτοια υπερφίαλη σκέψη, ότι ξαφνικά θα "πιάσουμε την καλή" από το πουθενά, σοβαρός τρόπος να μιλούμε για τη ζωή και το μέλλον ενός μεγάλου αριθμού ανθρώπων».

George Caffentzis

(απόσπασμα από το κείμενο «Κάτω από το ηφαίστειο: κρίση και χρυσός στη Βόρεια Ελλάδα» το οποίο γραπτήκε για το βιβλίο «Ενάντια στα μεταλλεία Χρυσού» από το Ανοιχτό συντονιστικό Θεσσαλονίκης ενάντια στα μεταλλεία χρυσού

Ασχέτως αν συμφωνεί κανείς με τα παραπάνω λόγια, ένα είναι σίγουρο: ο χρυσός είναι ένα μέταλλο, το οποίο σε εμάς τους «από τα κάτω», στους κάθε λογής καταπιεσμένους, είναι σχεδόν τελείως άχρηστο. Υπάρχει βέβαια ένα μικρό ποσοστό που χρησιμοποιείται στην ιατρική και την υπολογιστική αλλά το ποσοστό αυτό δεν είναι αρκετά μεγάλο, ώστε να δικαιολογήσει, έστω και λίγο, τις εξορύξεις χρυσού που γίνονται ανά τον κόσμο. Πώς χρησιμεύει λοιπόν ή μάλλον σε ποιους; Ο χρυσός κατά βάση χρησιμεύει ως μορφή πλούτου. Είναι εδώ και δεκαετίες η πιο «ασφαλής» μορφή πλούτου, μια μορφή σίγουρης επένδυσης τόσο των «από τα κάτω» όσο και των επενδυτών, των τραπεζών κ.α, είτε με τη μορφή ακριβών κοσμημάτων είτε με τη μορφή επενδυτικού αποθέματος. Μόνο που στον καιρό της κρίσης αυτή η μορφή πλούτου λειτουργεί διαφορετικά για όλους εμάς και διαφορετικά για εκείνους. Για εκείνους, οι τεράστιες ποσότητες χρυσού που εξορύσσονται γίνονται ασφαλές αποκούμπι στις θυρίδες τραπεζών και στις ισοτιμίες των συναλλαγμάτων, ενώ για εμάς, λίγα χρήματα από τα χέρια των σύγχρονων μαυραγοριτών «αγοράζω χρυσό». Ο χρυσός, λοιπόν, είναι η εξουσία των επενδυτών, το κέρδος των μαυραγοριτών και η δική μας εξαθλίωση.

«Κίτρινο διάβολο» αποκαλούσαν τον χρυσό οι ιθαγενείς της ηπείρου που ονομάστηκε Αμερική κι έτρεχαν να κρυφτούν στα δάση για να γλιτώσουν από τους κονκισταδόρες που κατέσφαζαν άνδρες, γυναίκες και παιδιά για να

«Κίτρινο διάβολο» αποκαλούσαν τον χρυσό οι ιθαγενείς της ηπείρου που ονομάστηκε Αμερική κι έτρεχαν να κρυφτούν στα δάση για να γλιτώσουν από τους κονκισταδόρες, που ξεκοιλιάζαν άνδρες, γυναίκες και παιδιά, για να βρουν το μυθικό Eldorado.

βρουν το μυθικό Eldorado. Σε μια επίδειξη διεστραμμένου χιούμορ- αντίστοιχου με αυτού που αποκαλεί τα ρατσιστικά πογκρόμ «επιχείρηση ξένιος ζευς»- Eldorado ονομάζεται μια από τις εταιρείες που θέλουν να εξαφανίσουν τα δάση, να ξεκοιλιάσουν τα βουνά, να μολύνουν τα νερά στη Βόρεια Ελλάδα, να κάνουν ό,τι μπορούν τέλος πάντων, για να αποκτήσουν τον κίτρινο διάβολο, αδιαφορώντας για τις ζωές των ανθρώπων, όπως μας δείχνει και το πρόσφατο (στις 11 Αυγούστου 2012) ατύχημα διαρροής κυανίου από τις εγκαταστάσεις της Eldorado στο Ουσάκ της Τουρκίας.

Ο εκβιασμός

Γιατί όμως επιλέγεται η συγκεκριμένη περίοδος για την εξορύξη χρυσού στη Χαλκιδική, ενώ η πώληση (ή μάλλον παραχώρηση) έχει γίνει ήδη από το 2001 στην Hellas Gold του Μπόμπολα; Δεν είναι τυχαίο ότι η κομπίνια της σκανδαλώδους αγοραπωλησίας στη ΒΑ Χαλκιδική έγινε την περίοδο της ευμάρειας, τότε που δεν θα της έδιναν πολλοί σημασία, ενώ η υλοποίηση της κατασκευής των μεταλλείων προωθείται τώρα, με την κρίση. Τώρα που τα ποσοστά της ανεργίας είναι τόσο ψηλά και επομένως ο εκβιασμός της εργασίας πιο έντονος. Τώρα που αναζητούνται απεγνωσμένα ατομικές λύσεις. Τώρα που υπαγορεύονται επιλογές άμεσα και ολοφάνερα καταστροφικές για εμάς τους ίδιους, τους γύρω μας, το περιβάλλον. Τώρα που ο εκβιασμός της κρίσης επιτρέπει να διαπράττονται εγκλήματα που ως τώρα

Πώς, όμως, φτάνει κανείς να ταυτίζει το δικό του συμφέρον και των γύρω του με το συμφέρον του κράτους και των αφεντικών; Για να γίνει αυτό πρέπει προφανώς να χτιστεί μια επίπλαστη κοινότητα, που περιλαμβάνει και τους δύο πόλους. Η κοινότητα αυτή είναι το έθνος. Και έτσι ξεκινάει και η ρητορική περί εθνικής οικονομίας και κατ' επέκταση περί εθνικού συμφέροντος.

αποδεχόμασταν -με ένοχη σιωπή- να συμβαίνουν μόνο στον λεγόμενο τρίτο κόσμο.

Ο κάτοικος της Χαλκιδικής που υποκύπτει στον εκβιασμό φτάνει να ταυτίζει το δικό του συμφέρον με το συμφέρον της Eldorado, του Μπόμπολα και του Πάχτα. Παραβλέπει, όμως, ότι ως μεταλλωρύχος το «κέρδος» του είναι βραχυπρόθεσμο, ενώ στην πραγματικότητα δουλεύει για τον αδιάκοπο και μακροπρόθεσμο πλουτισμό των «σωτήρων» του. Όμως οι «σωτήρες» αυτοί δεν πρόκειται ούτε να ζήσουν δίπλα στις χαβούζες, ούτε να πιουν τα τοξικά νερά, ούτε θα καταπλακωθούν ποτέ μέσα στις στοές των ορυχείων. Αντίθετα, ως αυθεντικοί τυχοδιώκτες, μόλις η φλέβα του χρυσού στερέψει, θα μαζέψουν τα μπογαλάκια τους, δηλαδή τα κεφάλαια που συσσωρεύσαν, και θα κινηθούν για νέες περιπέτειες σε μια άλλη εξωτική γωνιά του πλανήτη, όπου κάποιοι άλλοι ιθαγενείς τους περιμένουν για να εκπληρώσουν την προφητεία της σωτηρίας τους.

Πώς, όμως, φτάνει κανείς να ταυτίζει το δικό του συμφέρον και των γύρω του με το συμφέρον του κράτους και των αφεντικών; Για να γίνει αυτό πρέπει προφανώς να χτιστεί μια επίπλαστη κοινότητα, που περιλαμβάνει και τους δύο πόλους. Η κοινότητα αυτή είναι το έθνος. Και έτσι ξεκινάει και η ρητορική περί εθνικής οικονομίας και κατ' επέκταση περί εθνικού συμφέροντος. Τα μεταλλεία, όπως και κάθε άλλου είδους καταστροφικές επενδύσεις, βαπτίζονται «ανάπτυξη» και, σύμφωνα με τα λεγόμενα της κυβέρνησης και των μμε, είναι αυτά που «θα πάνε τη χώρα μπροστά». Έτσι, βλέποντας κανείς τον εαυτό του ως κομμάτι μιας κοινής οικονομίας και παραβλέποντας τα τελείως διαφορετικά συμφέροντα που υπάρχουν εντός αυτής, φτάνει να ταυτίζει τα συμφέροντά του με αυτά των αφεντικών και του κράτους, του θεσμικού προστάτη των συμφερόντων των αφεντικών.

Η άρνηση του εκβιασμού

Όμως, το μεγαλύτερο κομμάτι των κατοίκων της Χαλκιδικής δεν υπέκυψε στον εκβιασμό της εταιρείας. Με δεδομένο ότι η ζωή μεγάλης μερίδας του πληθυσμού βρίσκεται σε

άμεση εξάρτηση με το περιβάλλον (κτηνοτροφία, αλιεία, γεωργία), οι κάτοικοι γνωρίζουν πολύ καλά ότι η «μονοκαλλιέργεια χρυσού», που θα επιφέρει η επένδυση αυτή, θα καταστρέψει το περιβάλλον στο οποίο ζούνε, θα μολύνει τα νερά, θα απογυμνώσει το δάσος, καταστρέφοντας τη χλωρίδα και δολοφονώντας την πανίδα. Έτσι, στα περισσότερα χωριά τις περιοχές έχουν σπηθεί επιτροπές αγώνα, στις οποίες οργανώνεται ο κόσμος που εναντιώνεται στα μεταλλεία χρυσού. Ο αγώνας των κατοίκων έχει κατά καιρούς πάρει διαφορές μορφές και είναι πράγματι από τους πιο σύνθετους και πολύμορφους αγώνες που έχουμε δει. Και σε αυτόν τον αγώνα δεν στεκόμαστε απλώς δίπλα στους κατοίκους αλλά είμαστε μαζί γιατί ξέρουμε καλά ότι η εξόρυξη θα έχει επιπτώσεις και στη δική μας καθημερινότητα.

Ο αγώνας ως μέσο άρσης των διαχωρισμών

Ένα από τα πιο σημαντικά στοιχεία αυτού του πολύμορφου αγώνα είναι η αμφισβήτηση των διαχωριστικών γραμμών ανάμεσα στα αγωνιζόμενα υποκείμενα. Για παράδειγμα, ο αγώνας κατάφερε να κινητοποιήσει κατοίκους όλων των ηλικιών, καταργώντας τον συνήθη διαχωρισμό που βλέπει «θερμόαιμους νέους» σε ρόλους επαναστατικούς και «έμπειρους μεσήλικες» σε ρόλους καθησυχαστικούς.

Ιδιαίτερα χαρακτηριστική είναι η υπέρβαση του παραδοσιακού γυναικείου ρόλου στην τοπική κοινωνία. Είναι σημαντικό στο σημείο αυτό να σημειωθεί ότι η περιοχή της Ιερισσού ονομάζεται αλλιώς («προ του Όρους»), μιας και βρίσκεται ακριβώς στους πρόποδες του άγιου όρους. Εκεί, στο άβατο, τα αγόρια μαθαίνουν από μικρά να απολαμβάνουν με τους πατεράδες τους τα ανδρικά προνόμια. Χαρακτηριστικό είναι επίσης ότι στο παρελθόν πολλές οικογένειες έστελναν τα κορίτσια τους να κάνουν «ευλογία», να είναι υπηρέτριες δηλαδή σε κάποιον καλόγερο. Κάπου στη δεκαετία του '80 η κατάσταση άλλαξε, παρέμεινε όμως η λογική ότι για τη γυναίκα ένας δρόμος υπάρχει: αφού σπουδάσει, να γυρίσει στο χωριό, να παντρευτεί, να κάνει παιδιά και να

ο εκβιασμός της εργασίας είναι πιο έντονος και μας λέει ότι, προκειμένου να επιβιώσουμε, πρέπει να αποδεχτούμε επιλογές άμεσα και ολοφάνερα καταστροφικές για μας τους ίδιους, τους γύρω μας, το περιβάλλον.

φροντίζει το σπίτι. Όπως και οι ίδιες οι γυναίκες του χωριού λένε, ο αγώνας ενάντια στα μεταλλεία άλλαξε ριζικά τον τρόπο ζωής τους. Συχνά, αν όχι πάντα, μοιράζονται με τους άντρες μια θέση στην πρώτη γραμμή της σύγκρουσης με τα ΜΑΤ, όπως και στη φροντίδα των παιδιών.

Μια ακόμα νίκη, στην οποία συνέβαλε αρκετά και ο αλληλέγγυος κόσμος από τη Θεσσαλονίκη, ήταν το γεγονός ότι ο αγώνας αυτός, παρ'όλα τα ενοποιητικά του χαρακτηριστικά, δεν έχει καθόλου εθνικιστικό χαρακτήρα. Μπορεί πολλοί να μιλάνε ενάντια στην καταστροφή του τόπου τους αλλά αυτό δεν γίνεται με εθνικιστικές διαθέσεις, αλλά ως υπεράσπιση ενός κομματιού γης, με το οποίο οι κάτοικοι έχουν έναν παραπάνω συναισθηματικό δεσμό, καθώς κρύβει όλες τις αναμνήσεις τους. Έτσι, όταν η χρυσή αυγή σε μια προσπάθεια διείσδυσης στον αγώνα πραγματοποιήσε παρέμβαση στους δρόμους της Ιερισσού, δεν είχε την υποδοχή που φανταζόταν, με αποτέλεσμα να μην καταφέρει σε καμία στιγμή του αγώνα να έχει κάποια συμμετοχή. Άλλωστε, το πρόβλημα που έβρισκε η χρυσή αυγή στην εξόρυξη ήταν ότι θα γίνει από καναδική εταιρία. Στην ουσία δηλαδή έλεγε ναί στην εξόρυξη σε περίπτωση που αυτή γινόταν από ελληνικά αφεντικά.

Η προβληματική της ψευδεπίγραφης ενότητας

Εστιάζοντας βέβαια σε ποσοτικά και όχι ποιοτικά κριτήρια, δίνεται η εντύπωση ότι σε αυτόν τον αγώνα μέχρι στιγμής χωράνε σχεδόν όλοι. Έτσι, βρίσκονται να συμμετέχουν μαζί στον αγώνα άτομα από διαφορετικές κοινωνικές τάξεις,

1. Αυτό δεν σημαίνει ότι δεν είναι αρκετές οι φορές που γυναίκες έχουν εμπλακεί στους διαπληκτισμούς με τα ΜΑΤ με όρους αδύναμου φύλου. Ο αγώνας φαίνεται έτσι να κερδίζει κάτι με όρους θεάματος αναπαράγοντας τη λογική ότι η βία ενάντια στην «αδύναμη, καημένη» θα ευαισθητοποιήσει περισσότερο κόσμο.

Μεγάλο κομμάτι των αγωνιζομένων δεν βλέπει αυτόν τον αγώνα ως έναν ακόμη αγώνα ενάντια σε κράτος και κεφάλαιο αλλά ως έναν διαχωρισμένο περιβαλλοντικό αγώνα

με τελείως διαφορετικά συμφέροντα. Έτσι, για παράδειγμα, στον αγώνα αυτόν μπορεί κανείς να συναντήσει ιδιοκτήτες ξενοδοχείων που ναι μεν τάσσονται ενάντια στα μεταλλεία, το κάνουν όμως για να μπορέσουν να συνεχίσουν να εκμεταλλεύονται τους σκληρά εργαζομένους στη βιομηχανία του τουρισμού, ένα είδος ανάπτυξης που και αυτό, με διαφορετικό τρόπο βέβαια, σαρώνει ζωές, περιφράσσει κοινούς χώρους, συμβάλλει στην καταστροφή του περιβάλλοντος. Η βιομηχανία του τουρισμού, όπως και αυτή των εξορύξεων, έχει πολύ αίμα στα χέρια της. Δεν γίνεται ή -για να το πούμε καλύτερα- δεν είναι προωθητικό ένας αγώνας να διεξάγεται από υποκείμενα που στον επόμενο αγώνα θα βρεθούν απέναντι- ή πάντως όχι δίπλα. Τα συγκρουόμενα συμφέροντα μπορούν να μείνουν κρυφά όσο ο αγώνας έχει χαρακτήρα ενάντια στην εξόρυξη μόνο. Αλλά για να κερδίσει αυτός ο αγώνας, θα πρέπει να μιλήσει γενικότερα για το ζήτημα της ζωής, να επιτεθεί στις σχέσεις εξουσίας. Θα πρέπει ο κόσμος να πάρει την κατάσταση στα χέρια του, να δει τι πραγματικά θα βελτιώσει το βιοτικό του επίπεδο, παραβλέποντας τι είναι νόμιμο και τι παράνομο. Τότε μόνο θα φανούν οι αντιθέσεις.

Η προβληματική του διαχωρισμένου και διαμεσολαβημένου αγώνα

Σε αυτό το σημείο θεωρούμε σημαντικό να επιστημονούμε ότι εμείς, ως καταπιεσμένοι που αγωνιζόμαστε γενικότερα για την ανατροπή του υπάρχοντος, μπαίνουμε σε έναν αγώνα ξεκάθαρα από ταξική θέση. Δεν ταυτίζουμε τα συμφέροντα μας με τα συμφέροντα των αφεντικών, αυτών που μας εκμεταλλεύονται, που μας κλέβουν τη γη, που μας στερούν την ελευθερία και την αξιοπρέπειά μας. Και κάπου εδώ εντοπίζουμε και μια από τις κυριότερες προβληματικές του αγώνα στη Χαλκιδική. Μεγάλο κομμάτι των αγωνιζομένων δεν βλέπει αυτόν τον αγώνα ως έναν ακόμη αγώνα ενάντια σε κράτος και κεφάλαιο αλλά ως έναν διαχωρισμένο περιβαλλοντικό αγώνα και μια τέτοια προσέγγιση δημιουργεί τα εξής ζητήματα: Από τη μια, δεν αφήνει περιθώρια σύνδεσης του συγκεκριμένου αγώνα με άλλους κοινωνικό-ταξικούς αγώνες και, όταν αυτό συμβαίνει, δεν συμβαίνει στη βάση των περιεχομένων. Από την άλλη, δημιουργεί ψευδαισθήσεις για επίλυση των προβλημάτων μέσω θεσμικών δρόμων, είτε πρόκειται για την κοινοβουλευτική είτε για τη δικαστική οδό.

Αξίζει στο σημείο αυτό να παρατηρήσουμε τον τρόπο με τον οποίο χειρίστηκε η κοινοβουλευτική αριστερά αυτόν τον αγώνα. Αρχικά συνέβαλε σημαντικά στη διάδοση του σε πανελλαδικό επίπεδο (είτε μέσω των μμε είτε με εκδηλώ-

σεις και παρεμβάσεις). Από 'κει και πέρα όμως, προσπάθησε να στήσει τον αγώνα με όρους αντιπροσωπείας, ώστε να μπορεί να τον ελέγξει καλύτερα και έπαιξε και σημαντικό ρόλο στη δημιουργία της πεποίθησης ότι το θέμα θα λυθεί με θεσμικούς όρους (είτε με προσφυγή στο ΣτΕ, είτε με εκλογές). Καλλιέργησε έτσι μια κουλτούρα νομιμοφροσύνης και καταγγελίας, κουλτούρα που επέτρεψε να κυκλοφορούν μέσα στον αγώνα απόψεις που χαρακτηρίζαν προδοκότερους όσους ξέφευγαν από αυτά τα πλαίσια και επέλεγαν να επιτεθούν στα σχέδια της εταιρείας κάπως πιο αυτοοργανωμένα. Παράλληλα, ενισχύθηκε συχνά η εμπιστοσύνη που, ούτως ή άλλως, έδειχνε μεγάλο κομμάτι των αγωνιζομένων στους μηχανισμούς απονομής δικαιοσύνης, χωρίς να φωτίζεται ότι η δικαιοσύνη, διαμορφωμένη σε μια ταξική κοινωνία, μπορεί πολύ εύκολα να κλείνει τα μάτια στα εγκλήματα κράτους και αφεντικών, την ίδια ώρα που συμβάλλει στην καταστολή των αγώνων των από τα κάτω με διώξεις και φυλακίσεις. Η καταστολή που έχει δεχτεί ο αγώνας ενάντια στα μεταλλεία είναι άλλη μια απόδειξη της ταξικότητας των θεσμών.

Η καταστολή του αγώνα

Την ίδια στιγμή που τα έργα επιταχύνονται και οι βλάβες θα είναι μη αναστρέψιμες -καθώς ήδη έχουν αποφιλωθεί πολλά στρέμματα δάσους και έχουν διανοιχθεί δρόμοι για τη διέλευση οχημάτων και μηχανημάτων της εταιρείας- οι μεθοδευμένες διώξεις εκατοντάδων αγωνιζομένων, κατοίκων και αλληλέγγυων, εντείνονται διαρκώς. Ξεκίνησαν με μπλόκα σε όλους τους δρόμους της Χαλκιδικής, έλεγχοι σε λεωφορεία και αυτοκίνητα που μετέφεραν αλληλέγγυες/ους από άλλες πόλεις, καταγραφή πινακίδων και ονομάτων. Συνεχίστηκαν με τη βίαιη καταστολή πορειών διαμαρτυρίας, τη ρίψη δακρυγόνων σε ευθεία βολή και την πρόκληση σοβαρών σωματικών βλαβών και εξελίχθηκαν στην επιβολή κλίματος τρομοκρατίας και την ανάπτυξη μιας βιομηχανίας κατηγορητηρίων. Όλο αυτό το διάστημα η αντιπρομοκρατική είχε συνεχή παρουσία στα χωριά, παρακολουθούνταν τηλέφωνα, γίνονταν βίαιες εισβολές σε σπίτια, σε καφενεία ακόμα και σε λεωφορεία, με σκοπό την προσαγωγή ή τη σύλληψη αγωνιζόμενων κατοίκων, κρατούνταν στην ασφάλεια άτομα -ακόμα και ανήλικα- χωρίς να τους επιτρέπεται η επικοινωνία με δικηγόρο και πραγματοποιούνταν παράνομες λήψεις γενετικού υλικού (DNA) δια της βίας, χωρίς καν να έχουν απαγγελθεί κατηγορίες.

Συνολικά, από τον Μάρτιο του '12 μέχρι σήμερα, έχουν συνταχθεί 14 δικογραφίες για τον αγώνα ενάντια στα μεταλλεία χρυσού στη Χαλκιδική, με βάση τις οποίες 210 άτομα

κατηγορούνται ή φέρονται ως ύποπτοι (56 ανάμεσά τους για βαριά κακουργήματα και σύσταση εγκληματικής οργάνωσης), 4 κάτοικοι είχαν προφυλακισθεί με βαρύτερες κατηγορίες και αποφυλακίστηκαν πρόσφατα, έχουν γίνει προσαγωγές και παράνομη λήψη DNA από περισσότερους από 200 ανθρώπους, ενώ εξακολουθούν καθημερινά να μοιράζονται κλήσεις.

Σε μια κοινωνία χωρίς προηγούμενη κινηματική εμπειρία, είναι λογικό και αναμενόμενο ο εκβιασμός που επιβάλλεται από το κράτος να επιτυγχάνει τον στόχο του, την τρομοκράτηση των διωκόμενων. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα άλλοτε διαχωρισμούς σε επίπεδο νομικής υπεράσπισης και άλλοτε προσπάθειες παγώματος των κινηματικών διαδικασιών και έχει οδηγήσει σε μερική αποδυνάμωση του ίδιου του αγώνα.

Κράτος και κεφάλαιο προσπαθούν να εμφανίσουν την κανιβαλική επέκταση της κερδοφορίας των εγχώριων και πολυεθνικών εταιρειών ως εθνική ανάπτυξη και άρα σωτηρία. Στην προσπάθειά τους να χειραγωγήσουν τις κοινωνικές συνειδήσεις και να κάνουν συλλογικά αποδεκτό αυτό το πρόταγμα της «εθνικής σωτηρίας» βρίσκουν σθεναρή αντίσταση στους αγωνιζόμενους κατοίκους και αλληλέγγυους. Γι' αυτό τους ορίζουν ως βασικούς υπεύθυνους για την παρεμπόδιση της «εθνικής οικονομικής ανάκαμψης». Ταυτόχρονα, επιδιώκεται η απογύμνωση του αγώνα από τις κοινωνικές του διεκδικήσεις και αποσιωπάται εντελώς η εκτεταμένη άσκηση βίας από το κράτος στην περιοχή, ενώ καταδικάζεται -και δικάζεται- η δικαίη και αναγκαία αντιβία που χρησιμοποιούν οι αγωνιζόμενοι για να σταματήσουν αυτή την καταστροφική εξόρυξη.

Άλλωστε, η «καταδίκη της βίας από όπου κι αν προέρχεται» δεν είναι τίποτα άλλο πέρα από το ιδεολογικό μότο, το πρόσχημα που χρησιμοποιείται για να δικαιολογηθεί η καταστολή που υφίστανται οι κοινωνικοί αγώνες, ενώ την ίδια στιγμή η κρατική βία, έχοντας ένα πλούσιο παρελθόν (διεπίτευξη οροθετικών, εκκένωση καταλήψεων, επιστρατεύσεις απεργών), αναβαθμίζεται μέσω πρακτικών που υφαίνονται την πραγματικότητα της σύγχρονης αστικής δημοκρατίας: στρατόπεδα συγκέντρωσης μεταναστών, βασανιστήρια σε κρατητήρια, ξυλοδαρμοί εργαζομένων.

Σ' Ελλάδα, Γαλλία, Ιταλία...

Σε αυτό το σημείο να επιστημονούμε ότι τέτοιου είδους επενδύσεις δεν είναι μια ιδιαιτερότητα της ελληνικής πραγματικότητας. Τη στιγμή που η καπιταλιστική ανάπτυξη, συχνά

Κράτος και κεφάλαιο προσπαθούν να εμφανίσουν την κανιβαλική επέκταση της κερδοφορίας των εγχώριων και πολυεθνικών εταιρειών ως εθνική ανάπτυξη και άρα σωτηρία. Στην προσπάθειά τους να χειραγωγήσουν τις κοινωνικές συνειδήσεις και να κάνουν συλλογικά αποδεκτό αυτό το πρόταγμα της «εθνικής σωτηρίας» βρίσκουν σθεναρή αντίσταση στους αγωνιζόμενους κατοίκους και αλληλέγγυους.

πλέον μέσω των τακτικών του greenwashing, δηλαδή με το προσωπείο της πράσινης/βιώσιμης ανάπτυξης, επιτάσσει την περίφραξη και καταστροφή χώρων που θεωρούνται "αντιπαραγωγικοί" -με σκοπό την εγκατάσταση ενεργειακών κόμβων, εμπορικών κέντρων, ηλεκτροφόρων καλωδίων ή οδικών μεγα-δικτύων στο όνομα του κέρδους εθνικών και υπερεθνικών εταιρειών- οι αγώνες εναντίον της -από τη Notre Dame des Landes (Nantes, Γαλλία) μέχρι την κοιλάδα της Susa (Ιταλία) και τις Σκουριές της Χαλκιδικής- έχουν γίνει σύμβολα κοινωνικών αντιστάσεων και αλληλεγγύης. Έτσι, το να υπερασπιζόμαστε το δάσος, το νερό και τις ζωές μας δεν συνδέεται με κάποιο πατριωτικό καθήκον αλλά είναι μέρος ενός αγώνα που διεξάγεται από τις τοπικές κοινωνίες κάθε σημείου του πλανήτη, όπου αναπτύσσονται ή σχεδιάζονται δραστηριότητες καταστροφικές για το περιβάλλον και την υγεία των ανθρώπων. Γιατί, όπως τα συμφέροντα και οι τακτικές των αφεντικών, έτσι και η αξιοπρέπεια αυτών που αντιστέκονται, δεν γνωρίζει σύνορα. Η αντίστασή μας στην καταστροφή, ανεξάρτητα αν αυτή συντελείται στον τόπο μας ή όχι, εντάσσεται στο γενικότερο πλαίσιο της αλληλεγγύης μας με όλους τους ανθρώπους που ανά τον κόσμο αντιστέκονται στην υποβάθμιση της ζωής τους στο όνομα της καπιταλιστικής ανάπτυξης.

Η απάντησή μας

Η αλληλεγγύη στους συλληφθέντες και διωκόμενους και η στήριξη των κοινωνικών αντιστάσεων στα σχέδια του κράτους και των αφεντικών της «Ελληνικός Χρυσός» αποτελεί το μόνο όπλο και το πιο ισχυρό ανάχωμα στην επιθετικότητα της εξουσίας. Η απάντησή μας στην ολοένα εντεινόμενη επίθεση της κυριαρχίας, που επιστρατεύει όλη τη γκάμα των μέσων της εξουσίας προκειμένου να πετύχει την καταστολή του αγώνα, θα πρέπει να δοθεί με τα δικά μας μέσα: την αλληλεγγύη, την αξιοπρέπεια, την αντίσταση. Την αλληλεγγύη σε αυτούς που τους έχει επιβληθεί καθεστώσ τρόμου, την αξιοπρέπεια ενάντια σε όσους ζητάνε πιστοποιητικά νομιμοφροσύνης και την αντίσταση τόσο στον απροκάλυπτο εκβιασμό που ασκείται με πρόφαση την κρίση όσο και στην πραγματική τρομοκρατία, που δεν είναι άλλη από αυτήν που επιβάλλεται από το κράτος και τις εταιρείες.

όπως τα συμφέροντα και οι τακτικές των αφεντικών, έτσι και η αξιοπρέπεια αυτών που αντιστέκονται δεν γνωρίζει σύνορα

Η εξόρυξη σε αριθμούς

Τέλος να δώσουμε μερικά στοιχεία σε αριθμούς σχετικά με την εξόρυξη στις Σκουριές:

Το μεταλλείο που θέλει να κατασκευάσει η Eurogold δεν θα είναι ένα υπόγειο ορυχείο με στοές, όπως πιθανώς φαντάζονται πολλοί, αλλά μια επιφανειακή εκμετάλλευση που θα αποσπά τον χρυσό κατόπιν επεξεργασίας του εδάφους με κυάνιο, μετατρέποντας τη γη σε απορρίμματα και αφήνοντας τοξικά κατάλοιπα, κυρίως κυάνιο, αρσενικό και θειικό οξύ.

0.8 γραμμάρια χρυσού ανά τόνο εξορύγματος είναι η περιεκτικότητα σε χρυσό του εδάφους στην περιοχή.

18 τόνοι εξορύγματος χρειάζονται για να γίνει ένα χρυσό δαχτυλίδι.

2 χιλιόμετρα θα είναι η διάμετρος του ανοιχτού ορύγματος που θα συνοδεύεται από λίμνες αποβλήτων, όπου θα «αποθηκεύονται» τα τοξικά υγρά.

3.000 στρέμματα δάσους θα καταστραφούν για να υλοποιηθεί το έργο.

200 εκατ. τόνοι προβλέπεται να εξορυχθούν μέσα στα επόμενα χρόνια, σύμφωνα με το σχέδιο της εταιρείας. Τα 2.500 χρόνια που λειτουργούν μεταλλεία στην περιοχή εξορύχθηκαν 30 εκατ. τόνοι, από τους οποίους οι 20 εκατ. τόνοι μετά το 1927 από τον Μποδοσάκη.

15.000.000 μ³: η ποσότητα νερού που αντλείται σήμερα ετησίως στην περιοχή των μεταλλείων, ξεπερνώντας την ετήσια κατανάλωση νερού ολόκληρου του νομού Χαλκιδικής.

691.000 λίτρα: η μέση κατανάλωση νερού ανά κιλό παραγόμενου χρυσού.

Πέρα όμως από την κατασπατάληση του νερού, οι συνέπειες ενός ατυχήματος είναι ανυπολόγιστες. Το 2000, στη Βαία Μαρε της Ρουμανίας, διέρρευσε από εξορυκτική μονάδα χρυσού 100.000 κυβικά μέτρα νερού, με πολύ υψηλές συγκεντρώσεις κυανίου και άλλων βαρέων μετάλλων, στον ποταμό Tisla και από εκεί στον Δούναβη, πλήττοντας εκτός από τη Ρουμανία, την Ουγγαρία και τη Σερβία, δηλητηριάζοντας το πόσιμο νερό, σκοτώνοντας δεκάδες χιλιάδες ψάρια και νεκρώνοντας τα οικοσυστήματα. Το περιβαλλοντικό ατύχημα στη Βαία Μαρε θεωρείται το πιο καταστροφικό στην ιστορία της Ευρώπης μετά του Τσέρνομπιλ. Οι καταστροφικές συνέπειες, λοιπόν, των μεταλλείων στις Σκουριές της Χαλκιδικής δεν αφορούν μόνο τα γύρω χωριά αλλά το σύνολο της Χαλκιδικής (αφού θα καταστραφεί ο υδροφόρος ορίζοντας) και,

σε περίπτωση ατυχήματος, και τη Θεσσαλονίκη και πιθανώς και άλλες περιοχές.

11.000.000 ευρώ: το τίμημα που κατέβαλε η Hellas Gold, για να αποκτήσει το δικαίωμα εκμετάλλευσης 317.000 στρεμμάτων στη Βόρεια Χαλκιδική με σύμβαση που υπέγραψε με το Ελληνικό Δημόσιο, κατόπιν μεσολάβησης του Πάχτα, τότε υφυπουργού οικονομίας και σημερινού δημάρχου Αριστοτέλη. Η σύμβαση έγινε χωρίς διαγωνισμό, με απευθείας ανάθεση σε μια εταιρεία που είχε δημιουργηθεί δυο μέρες πριν (με μετοχικό κεφάλαιο 60.000 ευρώ!). Η εταιρεία μάλιστα απαλλάχθηκε από οποιαδήποτε ευθύνη αποκατάστασης περιβαλλοντικών ζημιών που είχαν γίνει από την καναδική TVX Gold (έφυγε νύχτα από τα μεταλλεία Κασσάνδρας αφήνοντας απλήρωτους 472 εργαζόμενους. Συνολικό χρέος της προς τους εργαζόμενους: 17 εκατ. ευρώ).

95.700.000 ευρώ: το κέρδος των Μπόμπολα – Κούτρα – Τιμς (κύριων μετόχων της "Ελληνικός Χρυσός") από την τμηματική πώληση της εταιρείας στη μητρική πολυεθνική Eurogold.

408.000.000 ευρώ: η αγοραία αξία των μεταλλείων, όπως υπολογίστηκε από διεθνή οικο έξι μήνες μετά την πώλησή τους από το Ελληνικό Δημόσιο, δηλαδή 37 φορές υψηλότερη. Αυτό δεν εμπόδισε την τότε ελληνική κυβέρνηση να επιδοτήσει την "Ελληνικός Χρυσός" με 15.000.000 ευρώ.

2.300.000.000 ευρώ: η σημερινή αξία των μεταλλείων στο χρηματιστήριο του Τορόντο, μετά την απόκτηση του 95% των μετοχών από την Eurogold, πολυεθνική εταιρεία με έδρα τον Καναδά, πίσω από την οποία βρίσκονται funds και τράπεζες όπως η JP Morgan και η Goldman Sachs.

15.436.000.000 (!) ευρώ: η αξία των μεταλλευμάτων που βρίσκονται στα μεταλλεία της Χαλκιδικής.

0 ευρώ: το κέρδος του ελληνικού Δημοσίου.

Σύμφωνα με τον Μεταλλευτικό Κώδικα, ο ορυκτός πλούτος ανήκει αποκλειστικά στις εταιρείες που τον εκμεταλλεύονται και δεν προβλέπεται η απόδοση δικαιωμάτων στο Δημόσιο από την εκμετάλλευσή του. Γι' αυτό, άλλωστε, η Τρόικα αρνήθηκε να αποδεχθεί τα μεταλλεία της Χαλκιδικής στις εγγυήσεις που έδωσε η ελληνική κυβέρνηση για τη δανειακή σύμβαση. Αυτό το τελευταίο το αναφέρουμε μόνο και μόνο για να καταρρίψουμε το επιχειρήμα του κράτους ότι «αυτή η επένδυση θα φέρει λεφτά στη χώρα» και όχι επειδή τρέφουμε αυταπάτες ότι, αν το ελληνικό δημόσιο εισέπραττε χρήματα, θα κατέληγαν σε δικές μας ανάγκες. Ξέρουμε ότι το κράτος είναι ο θεσμός που προστατεύει τα συμφέροντα των αφεντικών και προφανώς δεν θέλουμε να κερδίσει κάτι από την εξόρυξη αλλά να βουλιάξει μαζί της.

Θεσσαλονίκη 2014

περφόρμερ πολύχρωμες δυνάμεις το ήθος και το πνεύμα ενεργοί πολίτες

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ περσόνες έντονα κολονιαρισμένες, γάτες και σολίστες σελέμπρι φιλανθρωπία, υπουργοί, καλλιτέχνες στην «κούρσα» άσταλης γοητείας στο κυνήγι της πλεθέασης;

ο Adventure Economist

σε αλεξιπτώτισμό ελευθέρως πτώσεως

κατάφερε να αγοράσει τον χρόνο

αυτοπροτάθηκε για τη θέση του διευθυντή

Τι θα έλεγε ο Καρλ Μαρξ για αυτά

Ο Μπουτάρης και ο τουρισμός

Ο καθηγητής φωτογραφίας

Στο πάρτι δεν δίστασε να αναλάβει και χρέη dj.

«Ωωωχ ωχ ωχ»

την καρδιά του κέρδισε τελικά μια Αμερικανίδα,

Η Γκόλφω

Η 25χρονη Θεσσαλονικιά

σε απροσδιόριστο ψυχολογικό μπέρδεμα,

ακολουθεί ένα ευρωπαϊκό λάιφσταιλ

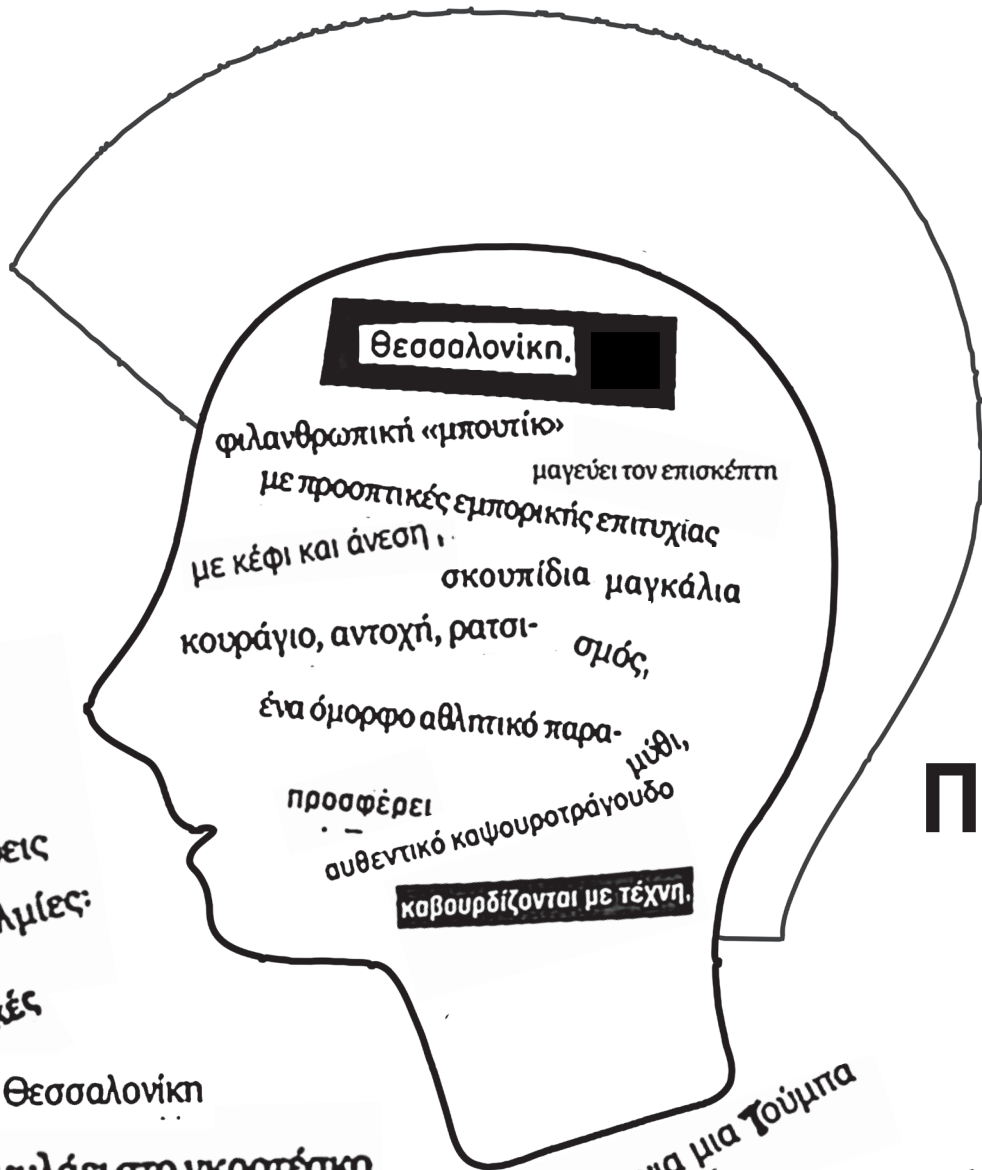
Κινηματογραφικό και φευγάτο,

ο πιο γνωστός barista της χώρας

Πραγματοποιούσε εθελοντικά

απέναντι στους διαδηλωτές

ό,τι του ζπούσε ο πρωθυπουργός.

Ευρωπαϊκή Πρωτεύουσα Νεολαίας

Εγώ το γιορτάζω με αυτοπεποίθηση, ιδεαλψίες, προκαταλήψεις και συμπλέγματα, ιλίγγους και ταχυπαλμίες:

οι ημέρες είναι εορταστικές

Θεσσαλονίκη

κατρακυλάει στο γκροτέσκο.

με

τη σανίδα του σνόνουμπορντ

Όλα αυτά για μια τούμπα

Ποτέ στην Αθήνα

απλές καθημερινές κινήσεις υπευθυνότητας

των πολιτών.

Ο ενεργός πολίτης, [είσαι ένα αυτάρεσκο «σκουλήκι»]

αιθελοντές [χωρίς βάθος, αλλά με ναρκισσιισμό]

κουλτούρες των καιρών

ή κάποιος μας κάνει πλάκα

Οι πόλεις αποκτούν τίτλους. Με την ίδια ευκολία που τα έτη και οι μέρες αποκτούν λεζάντες. «Πολιτιστική Πρωτεύουσα», όπως «έτος ποίησης», όπως «ημέρα χωρίς αυτοκίνητο».

Ο πολιτισμός αναβαπτίζει τα σκουπίδια του σε νέο περιτύλιγμα. Και η γελοιότητα της «European Youth Capital» υπογραμμίζεται από το λογότυπό της: ένας πάνκης με μοϊκάνια που παραπέμπει σε περικεφαλαία.

Και είπαμε να σταθούμε απέναντι, να φαχουλέψουμε άλλες κουλτούρες, να δούμε τη Θεσσαλονίκη από το '50 μέχρι σήμερα μέσα από τις κουλτούρες

των αγώνων και τις κουλτούρες των αγωνιζομένων. Μέσα από τα όρια, τις δυνατότητες και τις αντιφάσεις τους. Μέσα από το πρίσμα φύλο – φυλή – τάξη.

Και μια απορία που βασανίζει το συλλογικό νου: γιατί δεν καθιερώθηκε ακόμα παγκόσμιο λεπτό πατήματος καζανακίου;

μπάσταρδες με μνήμη reloaded